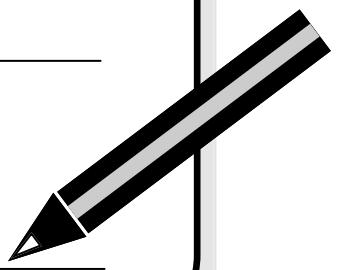
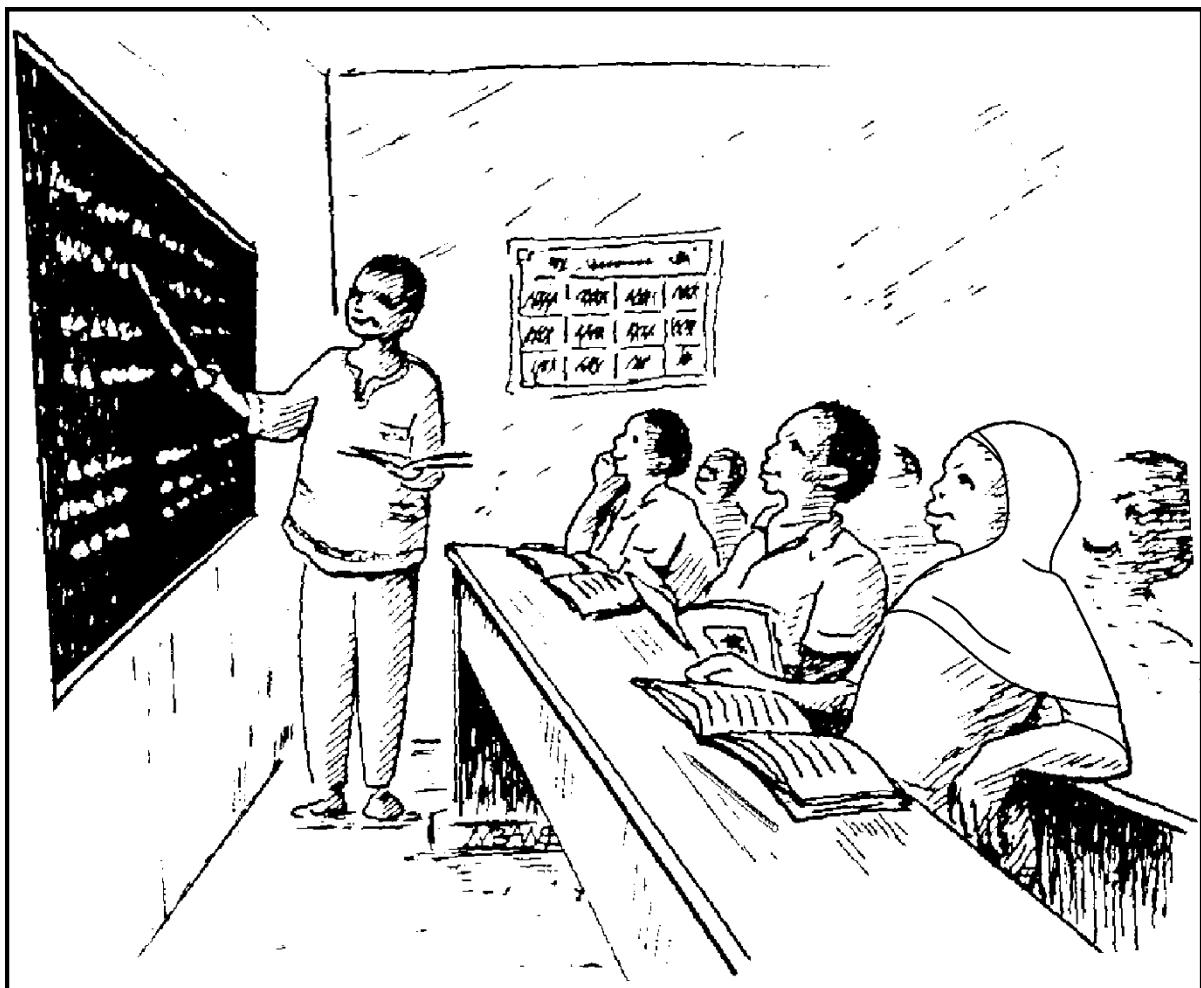

Ndú Albartó

Shúlindu 2

Alkitáábá máábá agarrañí

Aa Ee Ii Oo Uu Kq kq Dq dq Sq sq Tq tq Pq pq

Grade Two Language Subject Textbook - **Trial Edition**

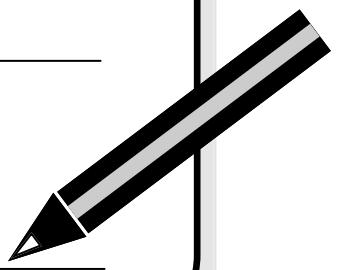
This textbook is a product of the Benishangul-Gumuz Language Development Project, which is a joint project between:

Education Bureau, Bureau of Culture & Information, Benishangul-Gumuz National Regional State, P.O. Box 64, Assosa and SIL Ethiopia, P.O. Box 2576, Addis Ababa

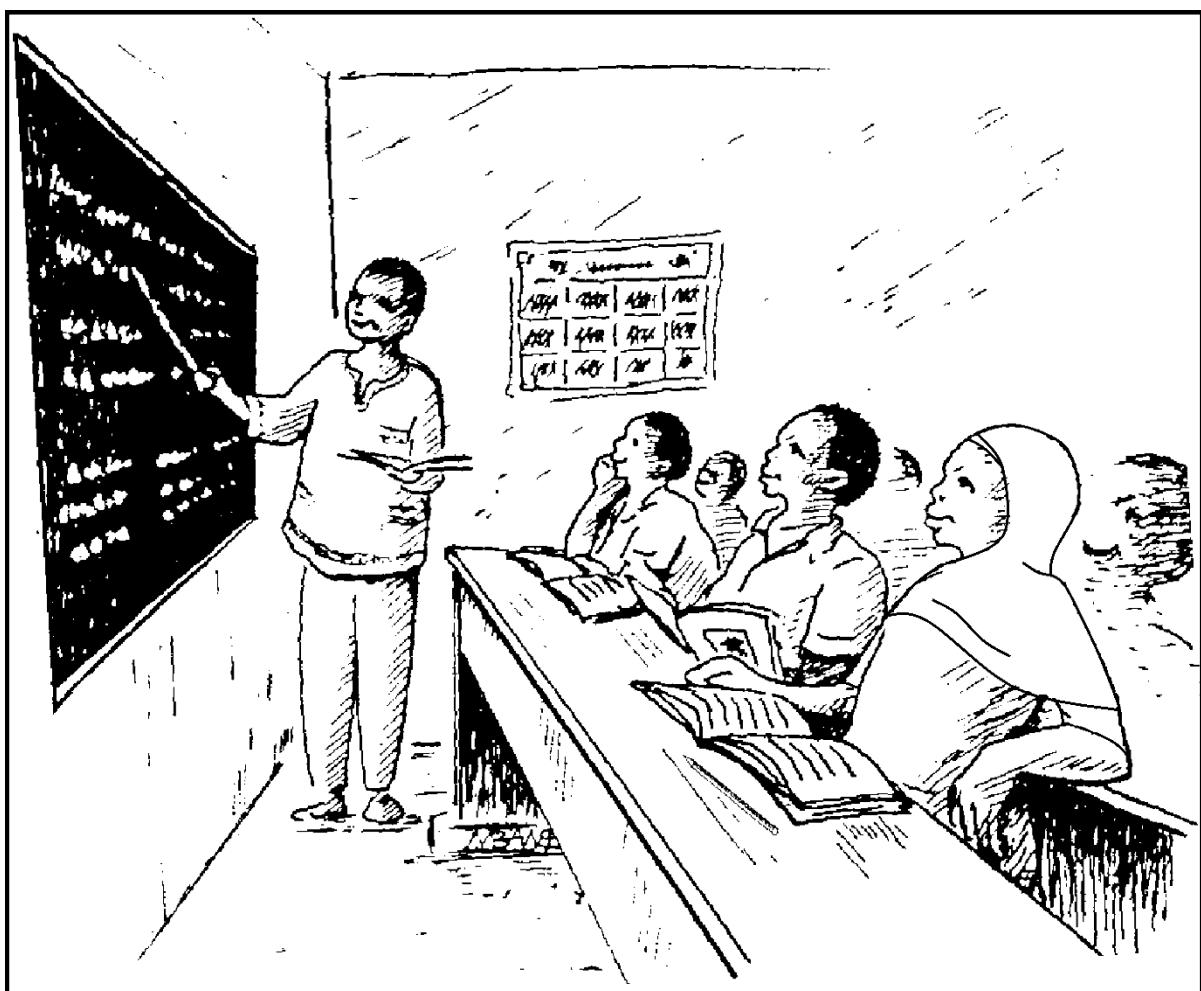
Title:	Ndú Albartó Shúlindu 2
English title:	Berta As A Subject Grade 2
Language:	Berta/Funj, spoken in Ethiopia and Sudan
Type of book:	Teacher's Book
Year of publication:	2013
Writers:	Messeret Abeje, Michael Daniel Ambatchew (Dr), Tesfaye Gebre Mariam, Sherri Green, Anna-Maija Kallio, Miikka Kallio, Badawi Mahammad, Yúsuf Músa, Susanne Neudorf, Ahmad Usmáán, Janet Van Middendorp
Translators:	Badawi Mahammad, Yúsuf Músa, Ahmad Usmáán
Editors:	Bedawi Mahammad, Yúsuf Músa
Illustrators:	Kaleb Belete & SIL International Illustration Resources
Illustrations are copyrighted by:	SIL
Copies Printed:	50

Ndú Albartó

Shúlindu 2

Alkitáábá máábá agarrañí

Aa Ee Ii Oo Uu Kq kq Dq dq Sq sq Tq tq Pq pq

Introduction

This teacher's book was designed in accordance with the Ethiopian national syllabus for grade two. It is composed of 180 lessons to be taught over a period of 36 weeks. Each lesson is designed for one class period. Before the start of each unit there is a page stating the unit topic and how many lessons are in each unit. Every fifth lesson is a review lesson which should be taught on the Friday of each week.

The layout of the teacher's book is similar to the Berta Grade 1 teacher book. The left hand page includes notes and instructions for the teacher while the right hand page shows the corresponding page from the student book. In this way the teacher can conveniently refer to both the teacher instructions and the student book at the same time.

Ahuha alú

Gundi

1.	Ñiisha	1
2.	Alwákit.....	21
3.	Gíndaalia u attaqaríha ndú.....	41
4.	Alhadáárá tha agoñú.....	51
5.	Annadáfá adaarú	61
6.	Gíñ buushú ñeeró	81
7.	Thiñthíñ jahaza	101
8.	Alqádab.....	121
9.	Almusíkqá álqaadó	141
10.	Alqííd.....	161

Akqusqo 1–Ñiisha

Addárs 20 (Isbú 4)

Addárs

1

Thoñorindú da Máábá Ágarrañí

-Oorá zíí shañíne húrmiñi háthúqi tháñ hábithañ?

-Náñ sqúllá oorá húrmiñláqi tháñ assáqá badqí áñ u assáqá dqashi áñ?

Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thá rootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.

Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbíru tha alkarrásámáreyú.

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá múndi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharíñ tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilí? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá múndí madíñ thañoríeqí attáni.

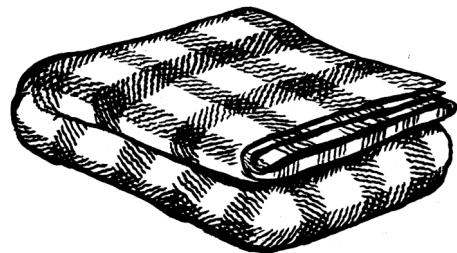
Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

1

Albatqanía Múna

al ba tqa nía
albatqanía

dqáá sha gá áñ
dqááshagá

aja la bía
ajalabía

1.

2.

3.

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	a	ha la	hala	a, A
	i	zi gi	zigi	i, I
	e	be le	bele	e, E

Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundí madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táaní maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílē? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí madíñ thañoríeqí attani.

Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí maré kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

Garra

Ile thamthám sqasqariñéqi. Mathá rootha fiilíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geedíeqí sha ñgó adí gárra sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madíñaqí tháábá alú na assúra ma álé ahulu méréqí tha garrale.

Albatqanía Múna

-Thamathá ile sqasqariñáléqí áthíkqathá shambá thikqalá Múna albatqanía.
Múna musháñá gárraqí thá Bambási mmaané. Alyómamáñ dqááshagá áñ áné kqala abúne Markqanieqí shá áné shibilá ñine albatqanía. Máré záá tha assúgá orúyú maré thikqa albantqalon, algamís, attób, ajalabía u atqárha. Shambá shaará albatqanía, Á Múna kqala shá álé shibila ñine atqárha. Á ábune íishagá maré záá thá addukáná máñú maré thikqa albatqanía u almiláyagú. Á Múna kqala shá álé shibila ñine almiláyá galazí. Áábune ázalagá albatqanía ma gaashá. Á Múna íshia illa almiláyá galazí. Áábune móóthagá ndu shá almiláya walá pqari dqishe áné baró gíbila álá shibila ñine albatqanía.

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? Náñ kqabágalá Múna albatqanía? Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí míñ thálé?

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? Ndá shibila Múnaé albatqanía? Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí míñ thálé?

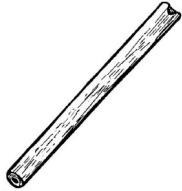
-Káán hathú maathá Múna náñ gíathahá?

-Wááné shibilalá Múnaé albatqanía?

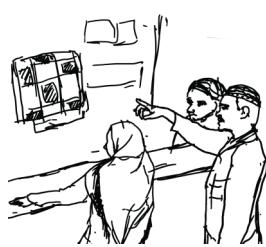
-Oorá zíí shañíne húrmíñi háthúqi tháñ hábithañ?

2

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	o	bo lo	bolo	o, O
	u	mu gu	mugu	u, U
	m	mi a	mia	m, M

Albatganíá Múna

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish mare madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho alúyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání mare thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ mare mathí ñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílile? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí madíñ thañoríeqí attain.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqílliñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

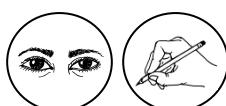
Rootha adqañthiña

Kqala geedi kqillíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi thaabá alú mbá tharí. Dqokqo thagú máré garra ma halíyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishíyuéqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshalatháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha ané thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqílliñ shambálo. -ajalabía, shafa, atqagía, algamís

3

a e i
o u

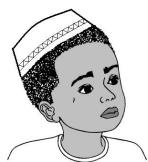
	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	q	o qó	oqó	q, Q
	l	i lé	ilé	I, L
	d	dá ru	dáru	d, D

sha	la	ñ	fa
aja	mi	mís	go
a	bía	atqa	n
al	ga	sqé	gía

1.

3.

2.

4.

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádín thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílē? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí mádín thañorieqí attani.

Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqillíñ kqala geedí gárraqiéqí máré kátaba rootha fiilí kqilliñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiílí tha assábúúra aré ma almásal.

Albatqanía Múna

Dqokqotha geedí máré hoshala assúra tháñ u roothá squruñí ígeerá garraó. Bakqá garrañó roothá squruñí geedíeqi. Dáá geedié ndu máré zia añ dqukqúnúñ máré garra roothá squruñí mbá zíqí alqáwal tha ahapqunááthále. Kqala gadimáñeqí áné gárра ma halíyú ma álé shin madqi geedí are tháábá alú tha alkítáábámaréyú lemín roothá squruñígú áné kqóoda. Dáága azzamáná kaffáqigú. Kqala gadimáñeqi, mbá gárraqí ma pqiqshí áné garra roothá squruñí kqillíñ ma álé shíñ madqi geedi are tháábá thá alkítáábámáreyu.

Dqokqotha geedí táání gíñ gárragálá dqokqotha. Geedí gadarígú máré móóthá dqokqothayá?

-Thamathá ile sqasqariñáléqí áthíkqathá shambá thikqalá Múna albatqanía.

-Almiláya u albatqanía ndí mbá pqari dqíshe tha maréyú?

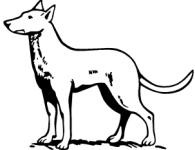
-Náñ húrmíñigá máábíqi thá or?

-Or ma diidqué náñ giiláné?

-Kqeerathá alqaínáátí oorúhu mbá ñishilá thá aañáñgamayú.

4

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	g	ga li	gali	g, G
	n	nin dí gi	nindígi	n, N
	b	bee gu	beegu	b, B

Albatqanía Múna

1. Múna musháñá gárraqí mmaané.

2. Múna ma álé zááqígú máré ábune.

3. Múna máre ábune tha addúkánú.

4. Múna ma álé mulíñ almiláyaqi.

5. Múna ábune ma álé ázali albatqanía.

6. Múna ma ále dami albatqanía.

Garra

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñeqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñágú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Rootha u alháríf

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíeqí ma sqaruyu míñaañá thárlá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúeqí tha assatqur are. Roothá puer1ñímáñ fish álé kataba roothá zííqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúeqí. Min mbá katabí geedí kqillín rootha 4 légú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqukqunúñ dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí máré akkada ma móóthá máré namuqí thambá kataboñolé.

Kámmuthíkqóñó mbá ma asse?

-ile, gali, ami, mugu

Rootha adqñthiña

Kqala geedíe máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shúgo. «Assúrá zííqi áwal náñ maane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi tháñ.

Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

5

1. Múna musháñá gárraqí mmaané.

2. Múna ma álé zááqígú maré ábune.

3. Múna maré ábune tha addükánú.

4. Múna ma álé mulíñ almiláyaqi.

5. Múna ábuné ma álé ázali albatqanía.

6. Múna maále dami albatqanía.

?

Iyú Mootha

___ (a)

___ (b)

___ (d)

___ (dq)

1 (e)

___ (f)

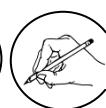

1.i

3.g

2.a

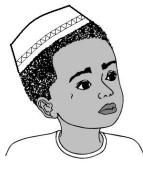
4.m

1.

2.

3.

4.

___(a) ajalabía

___(b) algamís

1(d) shafa

___(dq) atqagía

-Ma hathú pqúaga ór náñ gjiháne?

-Ma maabí gía náánó mbá pqú maabíe ór?

Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thá rootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.

Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbíru tha alkarrásámáreyú.

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá múndi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharíñ tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilí? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá múndí madíñ thañoríeqí attáni.

Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

6

Abísqille

Kqu sh man gal

Kqushmangal

ba shu thá

bashuthá

oora kqe dqe

oorákqedqe

1.

2.

3.

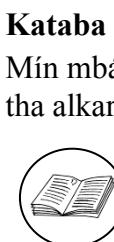

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	th	tha ba	thaba	th, Th
	f	a fan fé	afanfé	f, F
	pq	pqaa li	pqaali	pq, Pq

Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundí madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárра rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mundí madíñ thañoríeqí attani.

Garra

Ile thamthám sqasqariñéqi. Mathá rootha fiilíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geedíeqí sha ñgó adí gárra sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madiñaqi tháábá alú na assúra ma álé ahulu méréqí tha garrale.

Abísqille

- Thámathá ile sqasqariñáléqí á thikqatha gíñ sqikqa Abisqilléyéqí.
- Abísqille gadí garra shúlindu holóñoníñ thá kqushmángal mmaané. Gadilo pqishiga abashua thá geedile ma alé adí tha almádarasúeqí. Munzúmáñ bashuathá Bádurlé a Bádur pqúaga oorákqedqe. Abísqille hajaleqí matha alú thaayuquéqí. Shambá wásaláné thíkqa didíné alú dqokqothá didine, “Náñ bakqíshéñó alú mbá mathógañó aluá gadíñkqo?” Áné kqalné didinéqí, “Aanúliñóó géedí né pqúagé ooráñkqogú ñinéñ hájalogí mmathógalí alú.” “Áñ kqalga didiné, ñgó ñinéñ núliñ maabí. Thabánnó móóthoñgó geedí alú.” Moothagané ndu sha bakqá mathí bashuné thá almádarasú thikqa alú dqqosha ma dqafara ñine alú. Dqokqotha máábá agarrañí, “Wááné zióñó gíídí?” U ané moothaga ndú bakqá pqiluné u bakqá haardiné oorá almádarasó.
- Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Náñ gia oorá Abisqille? -Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí mín thálé?
- Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Ndá bashuolá Abísqille tháñ? -Náñ shabaha hathué thá adí sqíkqí mín thálé?
- Abísqille náñ kqalagane dídine?
- Náñ gisqilá or tháñ?
- Ma hathú maatha Bádur náñ giatha háthu?

7

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	sh	shú li	shúli	sh, Sh
	r	ruu ba	ruuba	r, R
	y	i yú	iyú	y, Y

Abísqílle

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí madíñ thañoríeqí attáni.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fiilí kqílliní tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúura aré ma almásal.

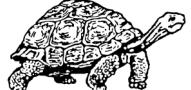

Rootha adqañthiña

Kqala geedi kqíllíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi thaabá alú mbá tharí. Dqokqo thagú máré garra ma halíyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishíyuéqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshalatháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha ané thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqíllíñ shambálo.
-gadi, ashuráb, almádaras, assabún

8

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	h	hó do do	hódodo	h, H
	ñ	ñon sho	ñonsho	ñ, Ñ
	dq	dqo ñ	dqoñ	dq, Dq

ga	ma	sa	dúr
al	ashu	shú	ráb
ra	mbu	da	lu
assa	di	li	bún

1.

3.

2.

4.

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilíle? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí mádíñ thañoríeqí attani.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fílí kqílliñ tha alk arásámáreyú. Kátaba rootha fílí tha assábúúra aré ma almásal.

Abísqillé

Dqokqotha geedí máré hoshala assúra tháñ u roothá squruñí ígeerá garraó. Bakqá garrañó roothá squruñí geedíeqi. Dáá geedié ndu máré zia añ dqukqúnúñ márè garra roothá squruñí mbá zíiqí alqáwal tha ahapqunááthále. Kqala gadimáñeqí áné gárra ma halíyú ma álé shíñ madqi geedí are tháábá alú tha alkítáábámaréyú lemín roothá squruñígú áné kqóoda. Dáága azzamáná kaffáqigú. Kqala gadimáñeqí, mbá gárraqí ma pqiqshí áné garra roothá squruñí kqílliñ ma álé shíñ madqi geedi are tháábá thá alkítáábámáreyu.

Dqokqotha geedí táání gíñ gárragálá dqokqotha. Geedí gadarígú máré móóthá dqokqothayá?

-Thámathá ile sqasqariñáléqí á thikqatha gíñ sqikqa Abisqilléyéqí.

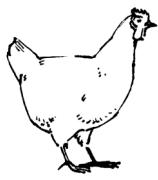
-Kquéératha gíñ ádidqiñ or hugú.

-Shañiné musqiháthu oorá ñishihathú hu tha almádasúe?

-Ma hathú pquaga or náñ gi háthúne?

9

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	kq	kqu ri a	kquria	kq, Kq
	sq	mi sqé	misqué	sq, Sq
	tq	tqu kqa	tqukqa	tq, Tq

Abísqílle

1. Abísqílle ma álé adí thá almadarasúéqí.

2. Abísqílle ma álé bashuqígú máre Bádur.

3. Abísqílle pqúaga or.

4. Abísqílle ma álé mathí alú thaayúéqí.

5. Abísqílle dídíné ma álé adí tha almádarasu.

6. Abísqílle ma álé farga maabá ágarrañí shimiñ.

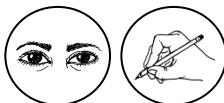

Garra

Kqala geedíéqí máré gárра roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárра ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñágú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárраólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Rootha u alháríf

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíéqí ma sqaruyu míñaañá thárlá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúéqí tha assatqur are. Roothá pqr1ñímáñ fish álé kataba roothá zííqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúéqi. Min mbá katabí geedí kqíllíñ rootha 4 légú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqukqunúñ dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí máré akkada ma móóthá máré namuqí thambá kataboñolé.
Kámmuthíkqóñó mbá ma asse?
-thúf, dquoñ, yaguth, sqisqía

Rootha adqñthiña

Kqala geedíé máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shúgo.
«Assúrá zííqi áwal náñ maane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi tháñ.
Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

10

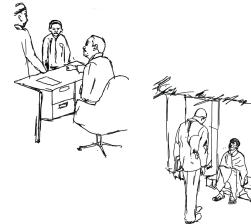

Iyú Mootha

1. Abísqílle ma álé adí thá almadarasúéqí.

(a)

2. Abísqílle ma álé bashuqígú maré Bádur.

(b)

3. Abísqílle pquaga or.

(d)

4. Abísqílle ma álé mathí alú thayúéqí.

(dq)

5. Abísqílle didíné ma álé adí tha almadarasu. 1 (e)

6. Abísqílle ma alé farga maaba agarrañí shimiñ.

(f)

1.t

3.y

2.d

4.s

1.

(a) almádarasa

2.

(b) gadi

3.

1 (d) ashuráb

4.

(dq) assabún

-Ndá gísqi hathúe ooráñgáma ma diidqué?

-Or ma diidqué náñ giiné?

Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thá rootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.

Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbíru tha alkarrásámáreyú.

Booloyú

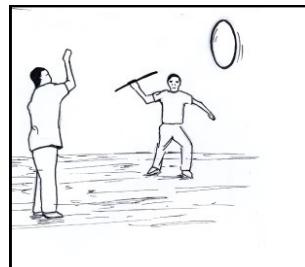
Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá múndi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharíñ tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilí? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá múndí madíñ thañoríeqí attáni.

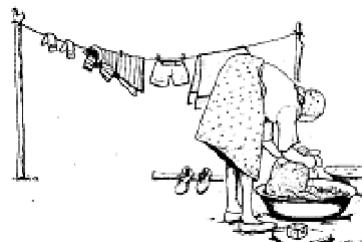
Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

11

Ashúúni u Sittú

pqaa da
pqaada

mún zú máñ
múnzúmáñ

addú kqush
addúkqush

1.

2.

3.

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	z	a ma zíñ	amazíñ	z, Z
	k	ad dú káán	abdúkáán	k, K
	j	al ka jâm	alkajâm	j, J

Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho alúyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílilé? Ágéédi kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañorieqí attani.

Kataba: Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí maré kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkárásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

Garra

Ile thamthám sqasqariñéqi . Mathá rootha fiilíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geedíeqí sha ñgó adí gárra sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madíñaqi tháábá alú na assúra ma álé ahulu märéqí tha garrale.

Ashúúni u Sittú

-Thámathá ilé hathú thikqatha gíñ gashagalá Ashúúní thá almádarasúé.
Sittú u Ashúúní geedí gárraqi thá almádarasá thá Alkasháfú ñinéñ maa máré. Sittú pqishigá algiráayá. Mín mbá mathóné míñ thá algiráayayú dqíñ didíné gadi alú. Ashúúní walá pqishiga áñ shá áné pqaada maabí, illa áné buuna tha mbudúr faadayú áné ádidqiña oorákqedqe alú mbá almádarasúeqí. Á sittú kqala Áshúúníeqí shá ooráqa didqí walá ñgó adí áhiilá tha almádarasú. Á Áshúní mathá alú áné ñíshó ooramáñ. Shambá adané ádqafará ázzáman álé íshía ahiá áné mathá márthéqí. Assabá addúkqush shambá adané walá shákqalá ashúkqúlá thaayu. Á máábá agárrañí pqíla u áné farága shimiñ shá bakqa hárabíné oorá almádarasó.

- Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Náñ giála Ashúúní minambá mathóné tha almádarasú?
- Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí míñ thálé?
- Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Ndá kqála Ashúúníé sha ooraqa didqí?
- Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí míñ thálé?
- Oorá gídi allóná zíiqi shañíné pqishi hathúé?
- Náñ shabaha hathúé sha giilá ma or?
- Sgasqariñalé náñ ágarrané?

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	t	al ki táb	alkitáb	t, T
	s	sá han	sáhan	s, S
	w	waa za	waaza	w, W

Ashúúni u Sittú

Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháríqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho alúyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílile? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañoríeqí attani.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha filí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha filí tha assábúúra aré ma almásal.

Rootha adqañthiña

Kqala geedi kqillíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi tháábá alú mbá tharí. Dqokqothagú máré garra ma halíyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishiyúeqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshala tháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha áné thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqíllíñ shambálo.
-ashántqa, musháñ, oorí, algásh

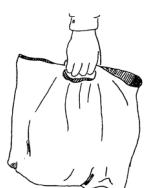
13

a e i
o u

	alhárif roothó	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	aa	máá da	mááda	aa, Aa
	ii	fii lí	filí	ii, Ii
	ee	gee dí	geedí	ee, Ee

ashán	al	né	mu
búñ	el	oo	ba
ra	sháñ	lu	rí
na	fa	gásh	tqa

1.

3.

2.

4.

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mundi mádíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí mádíñ thañoríeqí attani.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqílliñ kqala geedí gárr aqíeqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alk arásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

Ashúúni u Sittú

Dqokqotha geedí máré hoshala assúra tháñ u roothá squruñí ígeerá garraó. Bakqá garrañó roothá squruñí geedíeqi. Dáá geedié ndu máré zia añ dqukqúnúñ máré garra roothá squruñí mbá ziqí alqáwal tha ahapqunááthále. Kqala gadimáñeqí áné gárra ma halíyú ma álé shiñ madqi geedi are tháábá alú tha alkítáábá maréyú lemín roothá squruñígú áné kqóoda. Dáága azzamáná kaffáqigú. Kqala gadimáñeqí, mbá gárraqí ma pqiqshí áné garra roothá squruñí kqílliñ ma álé shiñ madqi geedi are tháábá thá alkítáábámáreyu.

Dqokqotha geedí táání gíñ gárragálá dqokqotha. Geedí gadarígú maré móóthá dqokqothayá?

-Thámathá ilé hathú thikqatha gíñ gashagalá Ashúúni thá almádarasúé.

-Oorá pqúúsí náñ hoshalinne?

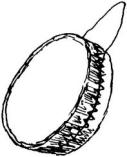
-Náñ gáwagalá or?

-Gaagásh tha almádarasuquéqí náñ giiné?

-Oorá albolisú shaañ zííné na allónákqedqe?

14

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	oo	an nōó ba	annóóba	oo, Oo
	uu	duu du	duudu	uu, Uu
	á	na gá ra	nagára	á, Á

Ashúúni u Sittú

1. Sittú u Ashúúní tha almádarasú.

2. Sittú ma álé dqíñ didíné gadi alú.

3. Ashúúní ma álé fadi ambudúr.

4. Ashúúní ma álé mathó alú míñ thá thoñorá
almádarasoyú.

5. Ashúúní ma álé buní tha almádarasúé.

6. Ashúúní ma álé rothiga maabá agarrañí.

Garra

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñeqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgóakkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Rootha u alharíf

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíeqí ma sqaruyu míñaañá thárlá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúeqí tha assatqur are. Roothá puerlñimáñ fish álé kataba roothá zíiqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúeqí. Min mbá katabí geedí kqillíñ rootha 4 legú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqukqu5 núñ dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí mareakkada ma móóthá márénamuqi thambá kataboñolé.

Kámmuthíqónó mbá ma asse?

-aagu, oori, sáhan, kátaba

Rootha adqñthiña

Kqala geedíe máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shúgo. «Assúrá zíiqi áwalnáñ mane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi than.

Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

15

1. Sittú u Ashúúní tha almádarasú.

2. Sittú ma álé dqíñ didíné gadi alú.

3. Ashúúní ma álé fadi ambudúr.

4. Ashúúní ma álé mathó alú míñ thá
thoñorá almádarasóyú.

5. Ashúúní ma álé buní tha almádarasúé.

6. Ashúúní ma álé rothiga maabá agar-
rañí.

Iyú Mootha

(a)

(b)

(d)

(dq)

1 (e)

(f)

1.a

3.s

2.o

4.k

1.

2.

3.

4.

(a) algáásh

(b) ashántqa

1 (d) musháñ

(dq) oorí

-Oorá zíí shañíne ñíshihá assáqa dqashi áñ u assáqá badqí áñ?

-Oorá ñíshihá sqúlshútha hu múñgúgnun.

Ijahaza garraíqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqari ñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shábaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ mare thama thabá alúmáré thárootha akqitho alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kíllíñ. Shakqalathá rootha akqitho alú 2 u 3 shambalo.

Kataba

Kqala geedí gárraqié máré kátaba roothá zíiqí thá shimbírú tha alkarrásámáreyú.

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táání máré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqunuñ máré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiilílé? Ágéédí kqala baró nine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañoríeqí attáni.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí mare kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarrásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

16

Asuitará Áli

Dúl Hóó de
Dúl Hóóde

assuí tar
assuítar

dqu kqe
dqukqe

1.

2.

3.

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	í	zí li	zíli	í, Í
	é	shee gé	sheegé	é, É
	ó	oo ñó	ooñó	ó, Ó

Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú fish máré madíña alharífi tháábá alú; Náñ mbálánné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táaní maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiilíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárра rootha fiilílé? Ágédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündi madíñ thañoríeqí attani.

Kataba

Mín mbá kqodí jártí (chart) kqíllíñ kqala geedí gárraqiéqí maré kátaba rootha fiilí kqíllíñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

Garra

Ile thamthám sqasqariñéqi . Mathá rootha filíthí min alyóóm 1 ñgó kataba tha assábúúra are. Ñgó kqala geedíeqí máreégárra. Roothuthaqí tha gíñ gárragálá dqokqotha alu. Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zíiqi tháñgú tha alkítáábámáreyú. Kqala geediéqí sha ñgó adí gárра sqasqariña. Ma ñgó álé garra sqasqariña ágeedí shíñ madíñaqi tháábá alú na assúra ma álé ahulu márquéqí tha garrale.

Asuítará Áli

-Thamathá ile áthikqathá shambá giá assuitará Áli.

Áli gadí garra shulindu holóñoníñ tha Dúl Hóodé mmaané. Thá Dúl Hóodé addúkqush añ dqashí u thá munzúyú añ badqí. Múnzumáñ Áli kqala abunéqí ná shibilañiné assuítar. Á ábune ishiagá áné bia. Abuné baró adáqí thá Dúl shethalú ná shibili ñinéqí. Ma añ badqé ná shuthá alú né dama tháábá. Anniháramáñ adóqí mín tha almádarasú áné shehréra aña alkuró ná bakqa assuítar alú thá sqisqía thabá. Á ábune dqokqotha ñine. “ Wááné bakqónó asuwítar?” Ná kqala sha bakqóné alú tha sqisqía thabá. Pqila abuné dugané thíkqané madqukqé. Mathóqí faraga abuné shimiñ sha bakqa fish bakqiné oorákqedqe alú tááni.

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Wááné gárralá Áli? -Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí mín thálé?

-Assúrá naanónné madíñ hathúqi tháábá alú? -Wááné shibilólá Álié assuitar? -Náñ shabaha hathúé thá adí sqíkqí mín thálé?

-Náñ shabaha hathúé shá shuthagala Áli assuítarakqedqe alú?

-Oorá ñíshihá sqúlshúthá hu múñgúnuñ.

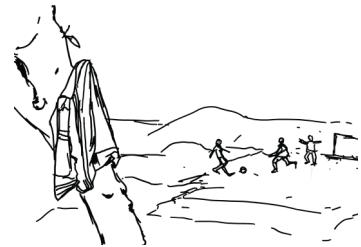
-Káán maathá assuítaráñgámá náñ giatha háthú?

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	ú	mun zú	munzú	ú, Ú
	â	a dâr	adâr	â, Â
	î	al fîl	alfîl	î, Î

Asuitará Áli

Booloyú

Kqala geedíeqí mare hoshala jartí (chart) tháñ. Hoshalathá mündi madíñ thañori mbá thári. Thamathá thabá alúñgama tha assúrá tháriqí alú. Dqokqotha geedi: «Náñ mbálé zíqí thá assúráléyú?» pqiqshí. Dqokqothagú físh máré madíña alharífí tháábá alú; Náñ mbálanné? U ñgó adá thá rootha akqitho aluyúeqí. Ñgó dqokqothagú táaní maré thamaqí tháábá alú. Kqalagagú: Ndá kqali rootha akqithólé? Dqokqathagú dqukqúnúñ maré mathíñathí. Kqala geedíeqí máré thama rootha fiílíqí tháábá alú. Dqokqothagú: Ndá gárra rootha fiílilé? Ágéédí kqala baró ñine tha gundi. Mín thalo baró ñgó adá thá mündí madíñ thañoríeqí attani.

Kataba

Mín mbá kqódí jártí (chart) kqílliñ kqala geedí gárraqíeqí maré kátaba rootha fiilí kqílliñ tha alkarásámáreyú. Kátaba rootha fiilí tha assábúúra aré ma almásal.

Rootha adqñthiña

Kqala geedi kqillíñeqí máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré muliñaqi tháábá alú mbá tharí. Dqokqothagú máré garra ma haliyú míñ tháábá ganbíyú thoñor tháába pqíishiyuquéqí. Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ áwali. U añgó kqalagágú «Nañ madi háthúqi?» Á géédí máré kqala rootha u máré hoshala tháñ thá rootha akqithoyú mbá zííqí tha assandúkqú. «Ndá gadarné sha áné thíkqa?» kqala geedíeqí máré rootha tha alkarásámáreyú u añgó kqooda assúra kqílliñ shambálo.
-assuítar, albirnítq, asurhál, ajjíbbá

18

a e i
o u

	alhárif	akqithó roothó	rootha filí	kataba
	ô	rô	rô	ô, Ô
	û	dûl	dûl	û, Û

assuí	al	dqíí	nítq
ajjíb	mun	hál	ar
fi	ba	ri	tar
assur	ñí	bir	zú

1.

3.

2.

4.

Garra

Kqala geedíéqí máré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñágú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

-Shabaha háthué thá Áli adí shibilga ábúne assuítará máñá? Náánóqi?

-Náñ shabaha hathué thá hasqlá ássuítará Áli?

-Dqíshe u áñ badqañgañ ndí mbá pqíshí hathuéqi?

Rootha u alharíf

Kataba rootha 4 tharráha taláta márrat male katabí geedí tha alkarasayu. Rootha geedíéqí ma sqaruyu míñaañá thárílá katabaqí. Mín tháábá gambí thañor tháábá pqíshiyúéqí tha assatqur are. Roothá pqr1ñímáñ fish álé kataba roothá zíiqí alqáwal tha huéqi. Mín tháábá gambiyú tháábá pqíshiyúéqí. Min mbá katabí geedí kqíllíñ rootha 4 legú tha alkarasámaréyú ñgó kataba rootha dqúkqu5 nún dqukqúñgú tha assabúúra are u ñgó dqokqotha geedí mare akkada ma móóthá máré namuqi thambá kataboñolé.

Kámmuthíqónó mbá ma asse?

-zigî, rô, mû, adé

Rootha adqñthiña

Kqala geedíé máré hoshala assúra arbáqálé tháñ. Dqokqothagú ma dqúguri shugo. «Assúrá zíiqi áwalnáñ mane?» Geedi gadarigu máré garra rootha tha alú mare kqabága assúrá hulúneqi than.

Mín thalo baró añgó tháma ma madqu gundi ma pqishí tha assábúra are.

19

Iyú Mootha

1. Áli gadi gudi thá Dúl Hóóde mmaané. _____ (a)

2. Áli ma alé roothúqí thá ábúnéle. _____ (b)

3. Áli ábuné ma alé shibil assuítar. _____ (d)

4. Áli ma alé adí thá almádarasúé ñíshi assuítar. _____ (dq)

5. Assuítará Áli thá sqísqía thabá. _____ (e)

6. Áli ma alé pqíli ábúne. _____ (f)

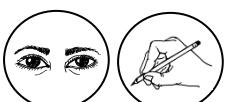

1. z

3. m

2. r

4. a

1.

_____ (a) albirnítq

2.

_____ (b) ajjíbbá

3.

_____ (d) assuítar

4.

_____ (dq) assurhál

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.

Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné madiñaqi tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqotháñgúnúñgú mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.

-Gárrathá sqasqariña baalálé áthíkqathá gíñsqíkqa Ádamé máré gali.

-Thá náánó fiálá Ádam gali?

-Náñ pquagá gálí Ádame or?

-Náñ gárra hathú míñ thá sqasqariñaléyú?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothóholí tháñgu tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gía thá rootháñgúnúñgú tha akqíthó roothó. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katbo máré áhapqunááthéqi.

-milí, beñení, fudí, galazí, iloolí, gaashá, kqafudí

Rootha adqñthiña

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrá zííqí tháñgú tha bulúeqí u máré muláqi tháábá alú.

Dqokqothagú «Náñ madihathiqi tha assúrayu?» dqokqotha geedí náfar náfar walla kqillíñá máré móótha ñgó dqokqothálé. Kqala geedíeqí máré kataba rootha. Gadarimáré máré hoshala tháñ ma thikqó máré mbá ma assé míñ thá gíñ zííqítha assúrayú. Andí gíñ thikqó máré u andí mbá walá thikqó máré?

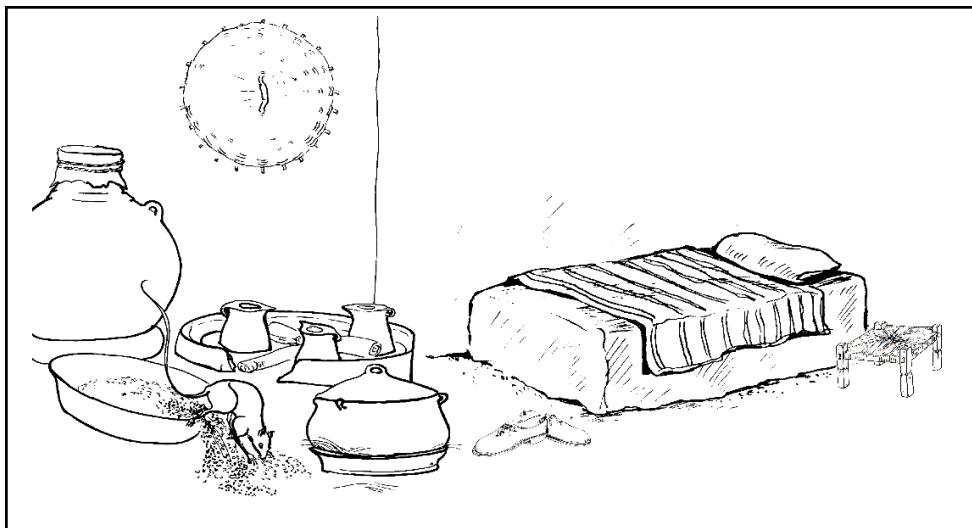
Ádam u gali

Ádam gadi bísqíle mmaané. Pqíshigá áñ áné ñísha shafa ma sharí ma ashuráb u né fía gali thá algáásh. Munzúmáñ fía gali na pqúá ñine assurhál, ajalabía u assuítar.

mi	be	dí	ga
fu	ñe	la	ní
iloo	kqa	zí	li
shá	lí	ma	gaa

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

☒	amazíñ	☐	añísh
☒	azíñkí	☐	almahádda
☐	mañgifa	☐	shaashá
☐	añgishúr	☐	shafa

Akqusqo 2– Alwákit

Addárs 20 (Isbú 4)

-Sqaqariñá Adálðañe haaláháyú márrayá? Shañíné haaláháneyú?

-Náñ giilá tha arrushásh?

Ijahaza garraíéqi

Kqala geedíéqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqasqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíñá mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúléyúgú

Kqala geedíéqí máré hoshala alhárífá zíiqí tháñgú tha assandúkqú. Kqala geedíéqí máré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra máré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró.

Shákqala assúra kqíllíñ dqúkqunuñ dqúkqunuñ.

Kqala geedíéqí máré asala alhárífá ma assé máré áhora aañiyú tháñ u máré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí.

Kqallla geedíéqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahio máré alú na roothá míñ aañá tharóónaqi! Min mbá kqodi marénaqi. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó máré tha alkarrásá maréyú.

Kataba

Kqala geedíéqí máré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkítáábá mareyú. Kqalagágú máré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñíqí madí haqthúqi?» kqala geedíéqí máré ada thá roothá squriñílē thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíéqí máré madíña roothá zíqíqí alqáwal tháábá alu. Madíñagaga aña ma asségú míñ tha alkítáábáqayú. Dqokqotha geedíñgúnuñ máré garra rootha ma haliyu.

Añgó adátháñ baró kqíllíñ mithil mmbálé. Kqala geedí kqíllíñéqí máré madíña roothá squriñíqí zíqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman máré garra roothá squriñígú thá boolí máré thá bishiyú. Kqala geedié máré madqa are tháába ma álé garrqí. Greedí kqíllíñ máré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú máré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi máré. Ayú mbá asal máré na rootha ma assé

Kqalagágú máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá maréyú. Daaga azzámaná gaffaqí máré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunuñ máré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha máré sáqtqarafish manáñ.

21

Adáldañe thá gafú

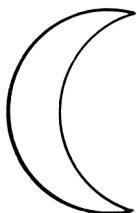
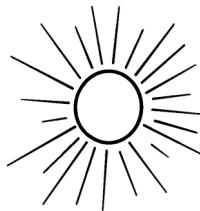
arru shá sh
arrushásh

atqár há kqe dqe
atqaqrhákqedqe

shu shu ri ñí
shushuriñí

a e i
o u

i u a o

m__ nzú

zíg__

mazal__

__gúúru

1. Ápqíshigá áñ tha _____.

asqakqale
amoozó
añkqulañgí

2. Walá ápqíshigá áñ tha _____.

arrushásh
gafu
búúsqiyú

Garra

-Gárrathá sqasqariñálé áthíkqathá gíñ walá kquesqégagalá Adádañe zílkqedqe.
Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
Kala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúrkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
Aásalí gadí dqukkúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aña shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Sgasqariñá Adáldañe haaláháyú márrayá?
-Maabá ma zoozo náñ giiné?
-Amune kquesqákqílá zílíqi?
-Náñ giilá tha arrushásh?

Azzamaná roothó

Alqísbú 1. Mootha alyómá zíqiyúgú thé alqísbúyú. (alqítnén, atalatá alqarbeta, alhamís, ajjí ma, assabit, alqahat)
Dqokqothagú: «Ndí alyómá assúgú?» Ndí alyómá walá garralá tháñ? Ndí alyómá pqíshí háthuéqí? Náánoqí?
Ágárraña geedí alyómágú zíiqí tha alqísbúyú. Móótha márthé iyú 3 marrát u ma álé shíñ madiñ méréqí tháábá aluúna alqísmá alyómú. Kqala geedíeqí máré móóthah iyú shíñ maratéén, míñ mbalo kqala géedí fááléyéqí máré móótha iyú thángóle na alyómgú le geedí mihilé. Dqokqothagú Ndá áháthí áné squalágé alyóm hugú mbá zíiqí tha alqisbúyú.
Ma ñéésqa gadi dqukkúnúñ ñgó áháthagá geedí holónoniñqigú.

Adáldañe thá gafú

Gárrathá sqasqariñálé áthíkqathá gíñ walá kquesqégagalá Adádañe zílíkqedqe.

Adáldañe gugúdiñí thá niňékqedqe Maasqú lé thá sqóóre Almatáma. Maabí pqálí mmaamáré. Kqalegú thá arrushásh shá mare rííkqa zíli.

**Adáldañe ma zoozo u Maasqú pqishigá áshukqul.
Adáldañe tha shushuriñí thá gafa ndu shúúná
Maasqúéqi.**

Alyómámáñ á Maasqú kqalá shá mare gásama gafa máré gasama.

Mbá Maasqú shuthágane atqárhákqedqe ábaranane tháñ ma álé pqálné lemín áné kqóode.

Mbá Adáldañe shíñ na ábara tha are lemín áné gashá níné tháñ mbákqedqe.

Maasqú kqithá zílíkqedqe. Adáldañe walá zíaqí na gíñ kquesqékqáné. Áné baró kqalá shá űine bakqí zoozo asana pqueriñí áné pqáala.

Azzamaná roothó

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú sha "náñ madí hathúqí tha roothá squruñiléyúgú mbá namuqi" ñgó baró pqula márthéqí shá alhárífá dquoñondí thari assaqá katabilá roothá squruñí u alqálámá hu shuríñó ñinéñ alafi aañá alu.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-rô, amudqa, zíli, pqaalí

23

Marú mééra ir.

Borid fía mia doño.

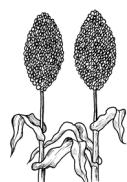
Gíidí ró bidóqí míllañ.

r	ô	a	ñ
zí	tha	lí	lá
rô	ga	mu	li
pqaa	kqúú	li	dqa

1.

3.

2.

4.

· -Gárrathá sqasqariñálé á thíkqathá giñ walá kquesqégagalá Adáldañe zílkqedqe.
· Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Adáldañe thé gafú**. Náñ mááné na giñ rootháné?
· Roothu théqi thé giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
· Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thé almadiínayú thé márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñálé á thíkqathá giñ buunálá Halima alú.
· Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thé bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
· Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
· Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thé bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñí tha ahapqúnáthále mbá ithigu máréqí théáñ.
· Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíéqí máré madqa are théábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thé rootha squriñíle théábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

· Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá théri hu thé bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thé roothá squruñí gárraólale. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi théábá alú mbá ma asse. Shakqala thé roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

· Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí théáñ thé geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are théábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
· Másal bába – baba nafaqaqi thé boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá hááqí.

Adáldañe thá gafú

Gárrathá sqasqariñálé á thíkqathá gíñ walá kquesqégagalá Adáldañe zílkqedqe.

1. Adáldañe ma zozo u Maasqú pqishigá áshukkul. Adáldañe tha shushuriñí thá gafa ndu shúúná Maasqúéqi.
2. Mbá Maasqú shuthágane atqárhákqedqe ábaranane tháñ ma álé pqálné lemín áné kqóóde.
3. Maasqú kqithá zílkqedqe. Adáldañe walá zíaqí na gíñ kquesquékqáné. Ané baró kqalá shá ñine bakqí zozo assáná pperiñí áné pqáála.

— (a)

— (b)

— (d)

wal	wal	wal	wal
wál	wâl	wáál	waal

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geediéqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

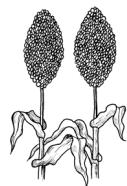
Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqííshí?
-zoozo, arrushásh, alqitnêñ, alyóm

marú kqóla amazíñá dqááñí
ró bídí kúllu yóm tha asqakqale

1.

 (a) rô

2.

 (b) amudqa

3.

 (d) zíli

4.

 (dq) pqaalí

1.

3.

2.

4.

- Hathú maadá aañá wállá fuudá beñení márrayá?
- Náñ sqúllá alwakitá wállá fuudá beñení tháñ míllañ.
- Roothathá gíñ gii máabí álhillañgamá tha amoozó.

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá. Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú. Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíñá mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárра ootha killíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúleyúgú

Kqala geedíeqí máré hoshala alhárífá zíiqí tháñgú tha assandúkqú. Kqala geedíeqí máré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra máré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró. Shákqala assúra kqillíñ dqúkqunuñ dqúkqunuñ. Kqala geedíeqí máré asala alhárífá ma assé máré áhora aániyú tháñ u máré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí. Kqallla geedíeqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahió máré alú na roothá míñ aáñá tharóónáqi! Min mbá kqodi marénaqí. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó máré tha alkarrásá maréyú.

Kataba

Kqala geedíeqí máré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú máré hoshala roothá squiriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squiriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíeqí máré ada thá roothá squiriñlé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Madíñagaga aáñá ma asségú míñ tha alkitáábáqayú. Dqokqotha geedíñgúnuñ máré garra rootha ma haliyu. Añgó adátháñ baró kqíllíñ mithil mmbálé. Kqala geedí kqíllíñeqí máré madíña roothá squiriñqí zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman máré garra roothá squiriñígú thá boolí máré thá bishiyú. Kqala geedié máré madqa are tháábá ma álé garrqí. Greedí kqíllíñ máré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú máré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi máré. Ayú mbá asal máré na rootha ma assé. Kqalagágú máré kataba roothá squiriñí tha alkarrásá máréyú. Daaga azzámaná gaffaqí máré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunuñ máré garra roothá squiriñí ma haliyu. Katabab roothá squiriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha máré sáqtqarafish manáñ.

26

Ardarshám tha amoozó

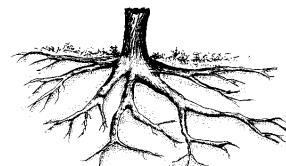
Shó gó dq
Shögódq

adí hoo le
adíhoole

shúú sha
shúúsha

a e i
o u

í íí i ii

dq__ní

g__ndí

sq__sqía

f__lí

1. Nonshó sqabí gorigé _____.

uqûñ
alhalawa
kqedo

2. Walá asqabiga _____.

dué
ñonshó
asháy

Garra

-Garrathá sqesqeriñálé á thíkqatha giñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thá fuuda waalayú?

Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgójí. Roothu thákí thá giñ garragalá dqokqotha alú

Kala geedíéqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíéqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíéqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé añá shúriñó hu. Kqala géedíéqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíéqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.

Aásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí añá shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra añá shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Náñ wálga máábí fuudá beñení?

-Harsutha shambá hari geedí thá añáñgámayú ma rô buuno are arrushásh?

-Tha assanayú alwágít kámmuzííqí? Nambalogú.

Azzamaná roothó!

Áshaharágú mbá thari hugú 6 tha assanayú (taani addahía, alwahit, alkáráma, taani alkáráma, tallit u sáikq)

Gárra geedíé áshaharágú mbá thari hugú 6 tha assanayú u ñgó baró dqokqotha dqókqathalègú zíiqí thá bulúéqí.

Náñ sqúllá, áshahará thari hu thá ssanayú

Náñ sqúlla alqíídá gíila tha alfatqur?

Ndí áshaharará thari tha alharif ?

Móóthagá áshahará tthahriqígú thá assasnayú 6 taláta marrat ma álé mulíñ geediqí tháábá álú na hú áshaharúgú mbá ma kataba. Kqala geedíéqí máré móóthaíyú ma ñalúmáré maratéén. Ñgó baró kqala geedí fááléyéqi bás máré kqala tháñgole. Lé geedi míhile.

Dqokqothagú «Ndá áháthi áné squlágé ashahar hugú?» ma ñéésqá gadi dqukunuñ ñgó áháthagá geedi holónoníñ.

Ardarshám tha amoozó

Garrathá sqesqeriñálé á thíkqatha gíñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thé fuuda waalayú?

Ardashámá thé shogódq mbá garra shulindu holónonín mmane.

Shambá kqúúlá añ bakqa abuné thé babané Halímale mare zaqí thé waalayúéqí.

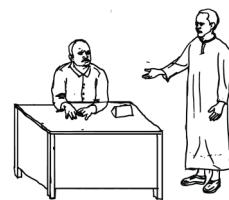
Alyómámáñ shambá fáátqará máré añ kqalgalá Halíma aña zaa thé almádarasúéqí. Ané kqallné ñinéqí adíhoole.

Alyóómálo gashaqí walá adé. Assaba tááni adé mathó alú thé thoñorú.

Halíma maada Ardashám sha walá adí thé almádarasú adé pqulóné abunáthéqí yooma assábit. Abuné adóqí dqokqothá Ardashám gíñ gashiñgané kqaalataqí sha walá nine gáshiñí.

Shúúsha abune thé almádarasú árothuané are thé maabá ágarrañílé. U áné kqalganegu musháñále mamathí gashóqií físh hathú mádíñathagéqí mandáñ.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú "Náñ madí hathúqi tha roothá squruñileyúgú?" Ñgo baró pqulagagú sha assaqá katabilá hu ndímíílu a mbá tharilá roothá squruñiqí thé alhárífá dqááñí ñinéñ katáblane u alqálámá húshuriñó ñinéñ alafiláné alú tháñ.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíñá mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thé geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqi?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thé rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéeqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thé thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thé rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ thé assabúra are mbá zííqí thé alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí thé assabúra are.

-buli, munzú, amúhulé, ñeera

Ádam u Zahará ma zozogú.
Shiñírá Úmár birí.
Fatqúr thiñi almánga.

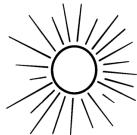
bu	hulê	ñee	kqa
fú	li	gu	ma
mun	mu	ra	le
amu	zú	zo	asqa

1.

3.

2.

4.

-Garrathá sqesqeriñálé á thíkqatha giñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thé fuuda waalayú?

Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Ardarshám tha amoozó**. Náñ mááné na giñ rootháné?

Roothu thégi thé giñ garragalá dqokqotha alú Másal.

Kqala geedíeqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thé almadiínayú thé márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñálé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.

Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thé bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.

Bakqá garrañó geedíé sqasqariñá ma haliyu.

Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thé bishiyú. Kqala geedíeqí máré gárra roothá squriñí thé ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí théñ.

Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíeqí máré madqa are théábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré madíñá assúrá huluqi thé rootha squriñile théábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

Kqalal geedíeqí maré gárra roothá squruñí mbá théri hu thé bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñeqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thé roothá squruñí gárraólále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí théábá alú mbá ma asse. Shakqala thé roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí théñ thé geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíeqí máré madqá akqithó roothó are théábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madíñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.

Másal bába – baba nafaqaqi thé boolayuqá añgó madíñá boolayúqi mbá hááqí.

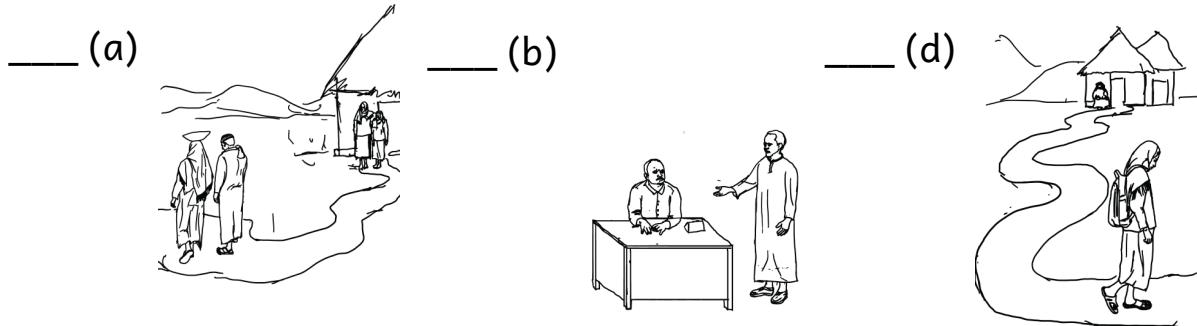
29

Ardarshám tha amoozó

Gárrathá sqesqeriñálé á thíkqatha gíñ gíalá Ardashám ma abunááthá álé holígú thá fuuda waalayú?

1. Shambá kqúulá aň bakqa abuné tha babane Halímale márézaqí thá waalayúeqí.
2. Alyóómálo gashaqí walá adé. Assabá tááni adé mathó alú thá thoñorú.
3. Shúúsha ábúne tha almádarasú árothuané are thá maabá ágarrañílé. U áné kqalganegú musháñále mamathí gashóqi físh hathú madíñathageqí mandañ.

tqitqî	tqitqî	tqitqî	tqitqî
tqiitqi	tqitqi	tqiitqí	tqitqí

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geediéqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geediéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíñá roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqííshí?

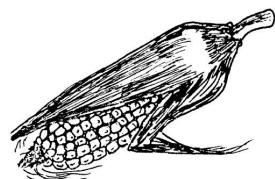
-amoozó, assabá, assana, añkqulangí

áli zííqí tha asósa
 baabákir adaqí tha mírido
 buushá halíma muólá

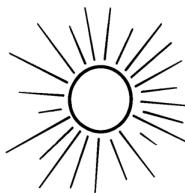
1.

 (a) buli

2.

 (b) munzú

3.

 1 (d) amúhulê

4.

 (dq) ñeera

1.

3.

2.

4.

-Náñ sqúllá zigí gáfällá almádaras tháñ? náñ sqúlláne mbá pqudiláne tháñ?

-Sqúlshútha zigi hugú mbá zíí tha assánayú.

-Náñ giihá tha asqakqale míñ mbá gáfällá almádaras?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí thángú, kqala geedí gárrraqí éqí kqillíná mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúleyúgú

Kqala geedíeqí máré hoshala alhárífá zíiqí thángú tha assandúkqú. Kqala geedíeqí máré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra máré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró.

Shákqala assúra kqillín dqúkqunuñ dqúkqunuñ.

Kqala geedíeqí máré asala alhárífá ma assé máré áhora aañiyú tháñ u máré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí.

Kqallla geedíeqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahió máré alú na roothá míñ aañá tharónáqi! Min mbá kqodi marénaqi. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó máré tha alkarrásá maréyú.

Kataba

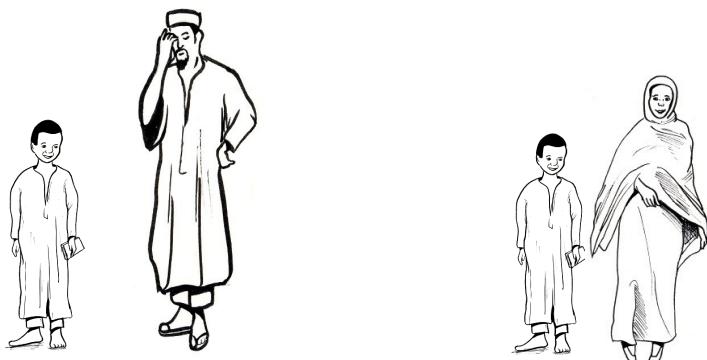
Kqala geedíeqí máré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú máré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíeqí máré ada thá roothá squriñlé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zíqíqí alqáwal tháábá alu. Madíñagaga aña ma asségú min tha alkitáábáqayú. Dqokqotha geedíñgúnuñ máré garra rootha ma haliyu.

Añgó adátháñ baró kqillín mithil mmbálé. Kqala geedí kqillínéqí máré madíña roothá squríñiqí zíqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman máré garra roothá squríñigú thá boolí máré thá bishiyú. Kqala geedié máré madqa are tháába ma álé garrqí. Greedí kqillín máré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú máré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi máré. Ayú mbá asal máré na rootha ma assé

Kqalagágú máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá márén. Daaga azzámaná gaffaqí máré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíñgunúñ máré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha máré sáqtqarafish manáñ.

31

Annúr tha asqakqale

shóó ra

shóóra

asha há dá má ré

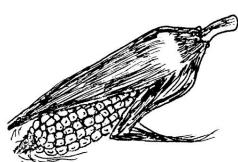
ashahádámáré

ir bi zi ña

irbiziña

a e i
o u

ú á é ó

alk_ra

amuhul_

alkit_b

oq_

assábit
attalatá
ajjúmuqa

1. Ápqíshiga án yooma _____.

2. Walá apqíshiga án

yooma _____.

alqitnêñ
alqarbahá
alqahát

Garra

-Gárrathá áthíkqáthá shambá híá Annúr róóthá almúdiírú álú.
Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thá gíñ garragalá dqokqotha alú
Kala geedíeqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá álú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma halíyu.
Aásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madíyú ná ma ñgo.»
Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Náñ sqúllá zigí áshuriñlá almádaras hu tháñ?
-Náñ shakqali háthú míñ mbá shúrín algíraya hu?
-Kámmu yóm shari almádarasá thá asháharú?

Azzamaná roothó!

Áshaharágú álafí aaña alúgú 6 tha assanayú. (rájab, gasair, ramadán, alfátqur, alfatqurén u addahía)
Gárrá geedié áshaharágú álafí aañálúgú 6 tha assanayú u ñgó baró dqokqotha dqokqothalegú zííqí thá bulúéqí.
Náñ sqúllá áshahará álafí aañálú tha assanayú?
Náñ sqúllá áshahará olaláñgó tháñ? Mootha geedié asháhariyú 3 marrát ma álé mádiñóqí tháába álú mbá ma katabá. Kqala marthéqí shíñ máré moothayu thá boolí máré maratéén.
Kqala geedí fááléyéqí máré kqala tha ñgóle u lé musháñi shambálo.
Dqokqothagú ndá kqergé asháhar hugù?
Ma hoshalóño tháñ ma badqi ñínéqí ñgo ahathagá geedi holoñoniñ máré garra ma dqukqúnúñ.

Annúr tha asqakqale

Gárrathá á thíkqáthá shambá híá Annúr róóthá almúdííru álú.

Annúr gadí abbá Ashúúní mbá gárraqí thé Bambasí
ñinéñ maané.

**Álé ahátha álé gássama márthé ashahádámáré u áné
kqali márthé almúdíírá almadarasó shá mare shóóro
shaharen.**

Shambá adalá Annúr na kqalga ábuné shá máré
pqáalo thé gafú. Á Annúr irbiziña u áné pqílá. Á dídine
dqokqotha áné kqala shá máré kqalogalá maré shóóra
shaharéén.

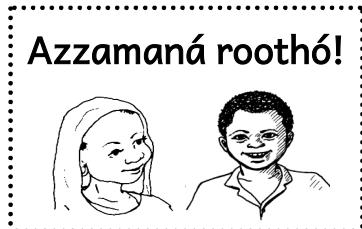
**Á dídine baró kqalaga shá, “ alí gíñ kqalóóla hathúeqí
shá shóóratha bakqá záá háthú thé almádarasú
mmaané.**

Walá hathú kqalóógalá sha bakqa pqadi háthú
abúñóathá.

**Ánnúr baró haala didíné ndú áné baró adá thé
gafúeqí áné pqaada abúnááthá ashúkqulthi.**

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ” Náñ madihathúqi na alqalááma thá roothá squriñílázú?” Ñgó pqulágagú sha assáqá thárrlá roothá squriñí katabá tha alhárífá dqááñí ñinéñ tharláneqi. Aaňá shuriñnáhu shíñ tha alqaláámá hu ashuriñó. Ma ñgó kperi gíñmáñ hu shíñ tha alqaláámá hu kqueeró. ( )

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíñá mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqi?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ thá assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-assáqa, ashamsía, gorosh, dooró

**Hamís pqaalá zíli, gaashá u dookqó.
Sqisqía gídi ile, fiilí, buá u busqikqe.**

assá	ró	asham	ma
ga	sh	rú	ho
doo	sía	hu	ro
go	fa	qá	da

1.

3.

2.

4.

- Gárrathá áthikqáthá shambá hiá Annúr róothá almúdííru álú.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Annúr tha asqakqale**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
- Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

- Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
- Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá hááqí.

Annúr tha asqakqale

Gárrathá áthíkqáthá shambá híá Annúr róóthá almúdíírú álú.

1. Álé ahátha álé gássama márthé ashahádámáré u áné kqali márthé almúdíírá almadarasó shá máré shóóro shaharen.
2. Ádídine baró kqalaga shá, “ alí gíñ kqalóóla hathúeqí shá shóóratha bakqá záá háthú tha almádarasú mmaané.
3. Ánnúr baró haala didíné ndú áné baró adá thá gafúeqí áné pqaada abúnááthá ashúkqulthi.

— (a)

— (b)

— (d)

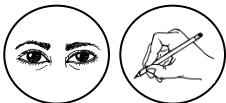

añañ	añañ	añáñ	añáñ
añáñ	añáñ	añaañ	añááñ

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geedíeqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqíishí?
-agúúru, addúkqush, asqakqale, gafa

músə shibili mia misqué u thañ
sítτú thiñá almóz albabáya u ajuáfa

1.

 (a) assáqá

2.

 (b) ashamsía

3.

 (d) gorosh

4.

 (dq) dooró

1.

3.

2.

4.

-Hathú maadá aañá dqoshilá gindí ñonshó márrayá?

-Wááné u amúne dqoshiláne?

-Gindí dquoosha náánó alfáida daané?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqí éqí kqillíná mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárра ootha killíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

-Gárrathá á thikqathá shambá gía geedí kqolagane ñónshogú.

Mootha roothá holiyú thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñqóqí.

Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú .

Kqala geedíeqí máre§ hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámaréyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó gárra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíná ma ñgó álé gárraqí máré shíñ madqá are tháábá léa aña shúriñó hu.

Kqala géedíeqí kqillínéqí máré muliña assandúkq attánqi tháábá alú ma álé garra máré.

Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñálé kqillínkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillínéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi gárraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillínáñgáma sha ali asali gadimáñ ná gárraa aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgó.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Wááne u amuné dqoshilá gindí?

-Gindí dquoosha náánó alfáida daané?

-Geedí fútqíñá ñonshó náñ sqikqaganegú?

-Hathú biidqá ñónshó márrayá?

du é
due

fu tqi ña
futqiña

mu luo iyú
muluoiyú

Gindí abba Albasír

Garratha á thikqathá shamba gó geedí kqolagane ñonshogú.

Mamánañ gugúdiñí tha Ahansha mbá sqúllá Abbá Albasír. Maabaló aháthé dquoosha gindí tha dué álú.

Gindíqedqe mbálo hía ñónshó ñónshó olaqí lammin ñónshó dqeethoqi thuthéqí na aré.

Ma geedí álmadarasó alégú zaaqí tha almadarasuquéqí mare maadaqí maré shehéraga máré futqiña.

Ñonshó ahathé muluoiyú gágíña geedí. Geedi ma alégú thulí gadímáñ sqikqaqí bíde na ndú fuudí holóñonín.

Gadímáñ buuné madíño maabá ágarrañié sha geedí futqiño ñónshó gindugú u kqola maré.

Maabá ágarrañí buunoqí thikqo geedí gashaqígú thiri. Buuráne alúgú faragané shimiñgú. Sha bakqa muliñ máré ñónshóqí u moothané alugú tha marthéqí.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú "Náñ madihathúqi na alqalááma thá roothá squriñyú?" Ñgó pqulágagú sha assáqá katabilá alqísim u mbá tharrla roothá squriñiqi alé katabagú tha alhárifá dqaaní. Roothá squriñí dqokqothó lafi alu tha alqaláámá dqokqothó (?).

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?» Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéeqí?» Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-gindí, ñonshó, boñósh, meshergéñ

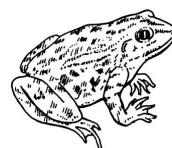
Neqíma adé thá algiráyayú.
 Neqíma adé thá algiráyayúá?
 Alqibirík huulá thá Hómosha.
 Alqibirík huulá thá Hómoshayá?

mû	dí	me	du
gin	fí	shó	ñosh
á	ñon	sher	ga
bo	al	géñ	dqa

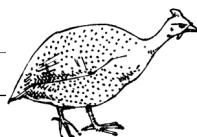
1.

3.

2.

4.

-Garratha á thikqathá shamba gía geedí kqolagane ñonshogú.
Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Gindí abbá Albasír**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré madíñá assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shúgo!

Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñi mbá thári hu tha bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñi gárraólale. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñi gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madíñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madíñá boolayúqi mbá hááqí.

Gindí abbá Albašír

Gárrathá á thikqathá shambá gó geedí kqolagane ñónshágú.

1. Gindíkqedqe mbálo hía ñónshó ñonshó olaqí lammin ñonshó dqeethoqi thuthéqí na aré.
2. Ñonshó ahathé muluoiyú gágíñá geedí. Geedí ma álégú thulí gadímáñ sqikqaqí bíide na ndú fuudí holóñonín.
3. Maabá ágarrañí buunoqí thikqo geedí gashaqígú thiri. Buuráne alúgú faragané shimiñgú. Sha bakqa muliñ máré ñonshóqí u moothané alugú tha marthéqí.

— (a)

— (b)

— (d)

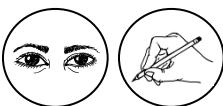

kquukqu	kqúkqú	kqokqo	kqókqó
kquukqu	kqúúkqú	kqookqo	kqóókqó

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré garra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéqí áné kátaba mootha thá assabúra are. Kqala geediéqí mare geera moothá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

Kqala geediéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqííshí?

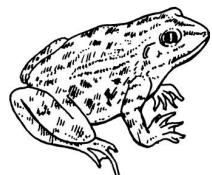
-ñonshó, Ramadán, munzú, alhamís

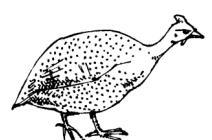
náñ sqúlláñgó
shúlindu kámmu garrañó
wááné gudíñó

1.

 (a) gindí

2.

 (b) ñonshó

3.

 1 (d) boñósh

4.

 (dq) meshergéñ

1.

3.

2.

4.

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné maadqa are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqoháñgúnúñgú mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
-Gárratha á thikqathá gíñ dquooshágálá Músa gind.

-Ndá dquooshá gindí thá gafú?
-Náñ kqalagalá Músa sha áné basqaga ñonshó?
-Náñ kqalala Músa sha áné shibila gadíkqedqéeqí?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñ tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assandúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gíá rootháñgúñgú tha akqíthólo roothó. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katbo máré áhapqunááthéeqi.
-alyóm, asháhar, alqisbú, assana, alqíd, arushásh, amoozó, asqakqale

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñi u máré gíagá alqaláámá róóthó (punctuation) mbá ma alú baabákq. Kqala gadímáñéeqí áné kátaba móótha thá assabúúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthámaréeqí ma ma assé.

Ñonshó Músa

Garratha á thikqathá gíñ dquooshágala Músa gindí.

Músa dquooshá gindí arrushásh thákqedqe tha gafú. Aháthe hora ñonsho. Añ kqallná sha áné ada basqó áné shibila alú. Ané shibila gadíkqedqé algamís tháñ alyóómá dagaláné ashahádámare mbá algirayó.

asha	al	aru	qid
amoo	qis	zó	yóm
asqa	shásh	bú	le
har	kqa	assa	na

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

baabákir adaqí tha miridó
síttá thíña almóz albabáya u ajjuáfa
ró bídí kúllu yóóm tha asqakqale
náñ sqúlláñgó

**Akqusqo 3– Gíndaalía u
atqaqaríha ndú**

Addárs 10 (Isbú 2)

- Hathú dqakqi gíndaalía mbá zíigaháyá?
- Ma hathú dqakqi gíndaalía sháñ thári háthúneqi?
- Maabá walá thíkqi moothá gíndaalía dqakqihá náñ giiháne?

Ijahaza garraiéqi

Kqala geedíéqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíñá mare thama thabá alú méré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúleyúgú

Kqala geedíéqí méré hoshala alhárífá zíiqí tháñgú tha assandúkqú. Kqala geedíéqí méré mamdiñaqí tháábá alú ma álé garra méré thañgólé ma dqukqúnúñ. Hoshala assúra tháñ. Rootha rootha assúró.
Shákqala assúra kqillíñ dqúkqunuñ dqúkqunuñ.
Kqala geedíéqí méré asala alhárífá ma assé méré áhora aañiyú tháñ u méré á horá roothá zíiqí tháñ assúra thá huéqí.
Kqallla geedíéqí na rootháló tha alkarrásá mamréyú. Añgó akkada mahió méré alú na roothá míñ aañá tharónaqqi! Min mbá kqodi marénaqqi. Kataba roothá ma assé tha assabúra are. Á geedi muusqana tháñ mba katabó méré tha alkarrásá maréyú.

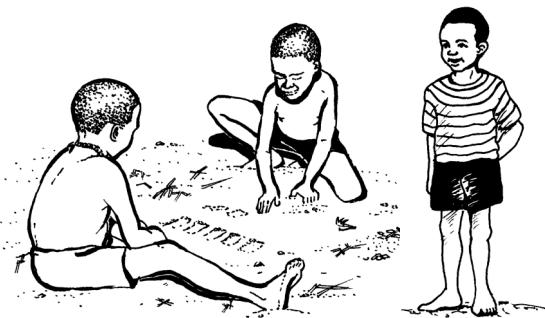
Kataba

Kqala geedíéqí méré hoshala I geera zíiqí tháñ tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú méré hoshala roothá squriñí tháñ. Dqokqothagú «kámmu rootha squriñqí madí haqthúqi?» kqala geedíéqi méré ada thá roothá squriñlé thá roothágú zíiqílē tha azandúkqú. Kqala geedíéqí méré madíña roothá zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Madiñagaga aña ma asségú min tha alkitáábáqayú. Dqokqotha geedíngúnuñ méré garra rootha ma haliyu.
Añgó adátháñ baró kqíllíñ mithil mmbálé. Kqala geedí kqíllíñéqí méré madíña roothá squriñqí zíiqíqí alqáwal tháábá alu. Da geedié azzáman méré garra roothá squriñígú thá boolí méré thá bishiyú. Kqala geedié méré madqa are tháábá ma álé garrqí. Greedí kqíllíñ méré garra thá bishiyú! Greedí garraqí gadarigú méré asala rootha dqukqúnúñ míñ thá assandúkqú mbá fedqi méré. Ayú mbá asal méré na rootha ma assé Kqalagágú méré kataba roothá squriñí tha alkarrásá méréyú. Daaga azzámaná gaffaqí méré katabá tha assátqur are ma pqishí! Dqokqotha geedíngunuñ méré garra roothá squriñí ma haliyu. Katabab roothá squriñí ma almásal tha assabúra arer. Azañzaña : sha geedí gidi assátqurigú tha alkarrásá mareyú wala kqabi sha méré sátzqarafish manáñ.

41

Gíndaalía

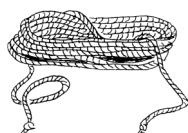
Áthu ráá lu
Áthuráálu

dqaa kqa
dqaakqa

A dáá r
Adáár

a e i
o u

oo ee ii uu

az__la

ñ__ra

d__ñí

f__da

1. Apqíshígá áñ

a dqaakqa _____.

nduyu
gíndaalía
gorosh

2. Gíndaalía walá

pqíshíqi _____.

aañá horílá áñ
tha munzúyú
munzúñgunúñ

Garra

-Gárrathá áthikqathá gíñ pqíluogala Garmadí nááthá mare Fillél.
 Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
 Kala geedíéqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíéqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíéqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíéqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíéqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
 Aásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña shúriñó gadi hu.»
 «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
 Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Min mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

- Náñ sqúllá zigí áshuríñlá almádaras hu tháñ?
- Náñ shakqali háthú míñ mbá shúriñ algíraya hu?
- Kámmu yoom shari almádarasá thé asháharú?

Azzamaná roothó!

Garra geedié rootha dquguri aqíylúlagú min tha alkítábá máábá agarrañiyú.
 I, ____ shañiné ihóñó. Ñgó pqishia?
 A, ____ a ihó ma pqishí. Shañiné ihóñó na ñgó?
 I, Lé ali a pqishi. Alhámdu lillah!
 A, Náñ giñó shókqóñ?
 I, A kqali shá ada _____ (tha assúgú/tha almádarasú/ á geero oqó
 Gárra geedié roothá dquguri aqiliu (taláta marrát (3). Dqokqothagú.
 Ndá aháthí ná rootha gíñ kqalóña?
 Dqokotha geedi ndá gadari áné ma (I)u ndá gadari áné ma (A) Máré aháthá máré móótha aqiliyú.

Gíndaalía

Gárrathá át híkqathá gíñ pqíluogala Garmadínááthá máre Fillél.

Garmadiń, Fillél u Athuráálu geedí gárraqígú mmamaré.

Garmadín u Fillél aháthé dqaakqa gíndaalíagú ma Athuráálu álé thami ile.

Garmadín: Gindaalía. Fillél: Giné gino. Garmadín: Aamadi gínmáñ. Fillél: Náñ maané?

Garmadín: Ma híé thá ñeerayú walá gii sha kosh. Fillél: Ashiríñkqíth. Garmadín: Adá tháñ. Fillél: Alí thíkqalínne. Garmadín: Eqéo walá thikqañó. Fillél: Náñ maanédqá?

Garmadín: Daagágé adáár ápqúlá ñgóqí. Fillél: Híqiñ Assudán ma álé pqílí. Garmadín: Dim! Dim! Dim! Náánó ñgó shola? Fillél: Náánó áámaada? Garmadín: Dqííñí.

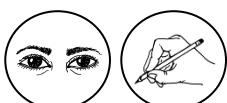
Moothámáré máre holloñoníñ shá ma assé á Athuráálu ataafagugú shambá pqiluo mare.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqñthiña

Kqala geedíeqí kqillíñá mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalageediéqí máré gárra ma haliyù mín tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyuéqí.
Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathuqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásá mareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindülé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú shsa máré gadarí máré thikqa rootha árbaqaqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqí tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-ashirínkqíth, dqííñí, azoola, ñeera

Kataba

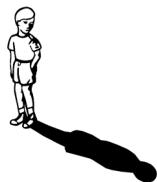
Garra geedíe róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqgú máré ada thtá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

**Idrís daara tqukqaqi.
Hádi dáára ñeera alú.
Rô fulé.
Fúle kqóli misqué.**

ashi	rín	a	dqíí
azoo	assó	ul	nú
ñí	ñee	la	ma
ra	dáár	kqíth	sa

1.

3.

2.

4.

1. Gíndaalía asqabuyu.

2.

- -Gárrathá áthíkqathá gíñ pqíluogala Garmadí nááthá mare Fillél.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Gíndaalía**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
- Roothu tháqi thá gíñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedíé sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñí tha ahapqúnáthále mbá ithigu máréqí tháñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñíle tháábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqí thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

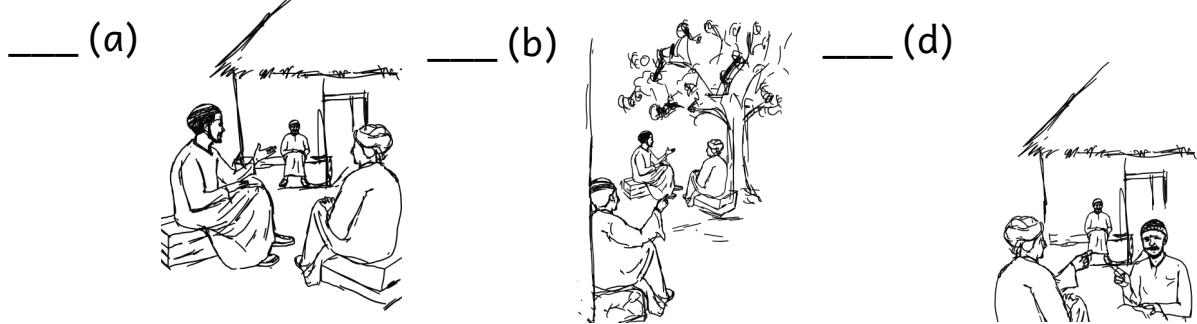
- Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiñó marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
- Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá háaqí.

Gíndaalía

Gárrathá á thíkqathá gíñ pqíluogala Garmadínááthá máre Fillél.

1. Garmadín u Fillél aháthé dqaakqa gíndaalíagú ma Athuráálu álé thami ile.
2. Garmadín: Ma híé thá ñeerayú walá gii sha kosh. Fillél: Ashirínkqíth. Garmadín: Adá tháñ. Fillél: Alí thíkqalínne. Garmadín: Eqéo walá thikqañó. Fillél: Náñ maanédqá?
3. Moothámáré máre holloñoníñ shá ma assé á Athuráálu ataafagugú shambá pqiluo máré.

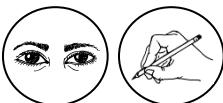

kan	kán	kan	kán
kaan	kaan	káán	káán

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré garra roothasquruñí u ñgó kqalagagú máré ahora roothá ma alú baabákq aañá lafí rootha alú. Kátaba roothatha azzámáná ma assé mbá shokqoñú u mbá dqafarre. Kqalagú máré katabá rootha tha ndule tha alkaráásámaréyú, wállá ñgó assala alharifá híiqí aañá lafí rootha alú tha assandúkqú.
- Kqala gadímáñéqi áné katabá móóthá tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róothá adíne tháñle.
- Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqi.

Rootha u alharif

- Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.
- Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.
- Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqíishí?
-kqasqariña, kqórjíji, azoola, dqaakqa

Amáán pqarthi _____. tháñ / thañ

Amíína pqishiga _____. haara / háára

Shíibé _____. kqithilá / kqírlá

1.

____ (a) aširínkqíth

2.

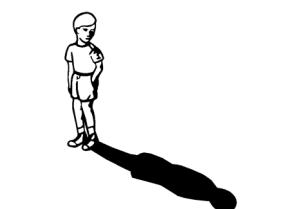
____ (b) dqíñí

3.

____ (d) azoola

4.

____ (dq) ñeera

1.

3.

2.

4.

-Fíri sqúllá gaamá haaru haalaháyú márrayá?

-Wááne zíiné?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí maré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gadari shá áné garra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqí éqí kqíllíná mare thama thabá alú máré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqí rootha tho alú 2 u 3 shambalo.

-Garrathá áthikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí.

Mootha roothá holiyú thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñqóqí.

Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú .

Kqala geedíeqí máre§ hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámaréyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó gárra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqíllíná ma ñgó álé gárraqí máré shíñ madqá are tháábá léa añá shúriñó hu.

Kqala géedíeqí kqíllínéqí máré muliña assandúkq attánqi tháába alú ma álé garra máré.

Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñalé kqíllíñkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqíllínéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi gárraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí añá shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqíllíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná gárraa añá shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgó.»

Añ gárrathá sqasqariñalé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Sheh Hójale Alhásan haaláháyú na gíñ gíánéyá?

-Thá nááno gíqí máábiñgama kqasqariña?

-Náñ squllá sha kqórjijí?

Gaamá haaru

sá da gi ñó ne
sádaginóne

kqa sqa ri ña
kqasqariña

ná ga la
nágala

Gaamá haaru

Gárrathá á thikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí.

Núra u Sefadín geedí thé Ugusha mmamáré. Záaoqígú tha almadínayú tha Asósa.

Maré hosala aañá zíí firi sqúllá Gaamá haaru. Núra dqokqothá Sefadín, “ Añgó madi firlé shambá tharnáqía?”

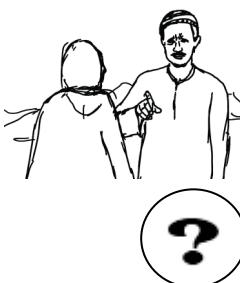
Ané kqalgalá Sefadín, “ Eqé walá madilí?” Thámagá iledqá á roothañgóqí. Sheh Hójale Alhásan pqáála zílíba míllañ gíagala kqasqariñá dqááñí.

Thúúmalábá áhoriñála lúubákqedqe kqillíñ walá kqóódaqí.
Rootháné maabí sharga zilíeqí nágala máré walá kqóódaqí.

Shéh Hojale aháthe áné kqalné ñarímáñeqí, “ Alí kqallá sha hathú gídí rô.” Áñ kqali ñári, “ Náñ daañójéqí?” Aadaañgó thañ. Ñarí shapqútha alkurbájiyú rô bide áziñá zíli.

Ñinéñne ma Gaamá haaru. Á Sefadín kqala baró roothálé attaqaríhá ndunné walá gídi attalí bakqá sádaginóne.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqñthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalageediéqí máré gárра ma haliyù mín tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúéqí.
Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathuqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha u máré hoshalatháñ mín thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásá mareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindülé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú shsa máré gadarí máré thikqa rootha árbaqaqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqí tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-lúúba, zíli, than, pqápqa

Kataba

Garra geedíe róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqqú máré ada thtá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

Iisqú giilá eeshé tháñ.

Ísqú gaga gálí.

Bádur maadá boridiqi.

Maasqú gó mááda.

lúú	kqór	asha	pqá
tha	gír	hó	ji
ja	ñ	han	lu
t	pqáá	le	bá

1.

3.

2.

4.

1. Máábá walá kqithí gíndaalíá hú dáá adáár.

2.

-Garrathá áthikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí
Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Gaamá haaru**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré madiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíni shúgo!

Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Roothá shabahauqí

Hoshala assandúkqa maiyú roothá shabahauqí tháñ thá geedille ma dqukqúñ. Kqala geedíéqí máré madqá akqithó roothó are tháábá ma álé garra máré. Gárragá roothámañgú ma álé madiño marthé shambá dqafaruuné na boolayú.
Másal bába – baba nafaqaqí thá boolayuqá añgó madiña boolayúqi mbá hááqí.

Gaamá haaru

Gárrathá át hikqáthá shambá kqalalá Sefadín sha Gaamá haaru tharaqí

1. Garmadín u Fillél aháthé dqaakqa gíndaalíagú ma Athuráálu álé thami ile.
2. Garmadín: Ma híe thá ñeerayú walá gii sha kosh. Fillél: Ashiríñkqíth. Garmadín: Adá tháñ. Fillél: Alí thíkqalínne. Garmadín: Eqéo walá thikqañó. Fillél: Náñ maanédqá?
3. Moothámáré maré holloñoníñ shá ma assé á Athuráálu ataafagugú shambá pqiluo máré.

___ (a)

___ (b)

___ (d)

sul	sul	sul	sul
suul	súúl	súl	sûl

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré garra roothasquruñí u ñgó kqalagagú máré ahora roothá ma alú baabákq aañá lafí rootha alú. Kátaba roothatha azzámáná ma assé mbá shokqoñú u mbá dqafarre. Kqalagú máré katabá rootha tha ndule tha alkaráásámaréyú, wállá ñgó assala alharifá híiqí aañá lafí rootha alú tha assandúkqú.
- Kqala gadímáñéqi áné katabá móóthá tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthá maréqí ma ma assé.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.
- Geedí kqillíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá alú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

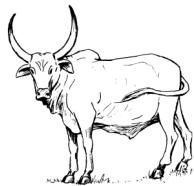
- Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.
- Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.
- Mín mbá katabí geedí kqillíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabómare. Kámmu mbá pqíishí?
-adáár, pqáápqá, kqithá hú, lúúbá

_____ giilá ma or. Apqááne / Apqaané
 _____ dúrraqí. Athíñbaakq/Athiinbakq
 Shúli dishilá thá _____. ñeera / ñééra

1.

____ (a) lúúbá

2.

____ (b) ašhat

3.

____ (d) thañ

4.

____ (dq) hangír

1.

3.

2.

4.

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.

Kqala geedíeqí máré gárра sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné maadqa are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqháñgúnúñgú mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.

-Gárratha á thikqathá gíñ sqikqa Hádiéqí thá madañle.

-Náñ maraga madañ añ?

-Rootha tha gíñ buushú thiñ maabié ziliqígú thá gáfú.

-Gafa alú dqiña náñ náfaqagané?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñ tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assandúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gía rootháñgúñgú tha akqíthólo roothó. Kqala geedíeqí máré gárра roothá katbo máré áhapqunááthéqi.

-hóósqe, dqaakqa, azoola, kqala, mané, maada, Gíndaalía

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí u ñgó kqalagagú máré ahora roothá ma alú baabákq aañá lafí rootha alú. Kátaba roothatha azzámáná ma assé mbá shokqoñú u mbá dqafáré. Kqalagú máré katabá rootha tha ndule tha alkaráásamaréyú, wállá ñgó assala roothá híiqí aañá lafí rootha alú tha assandúkqú.

Kqala gadímáñéqi áné katabá móóthá tha assabúúra are. Kqala geedíeqí máré geera móóthá maréqí ma ma assé.

Hádi u madañ

Gárrathá á thikqathá gíñ sqikqa Hádíéqí thé madañle.

Mamanañ ziaqí mbá squllá Hadi tha Oda. Pqáála zílí thé azo-
olayu. Thíthí madañ thiñí. Marra ma álé dqiñí añ maadá
madañ ashiríñkqíthi. Shuthógané pqáápqá sha áné
shapqútha mara añ hia ñeera.

dqaa	maa	né	kqa
né	zíí	azoo	ma
da	la	Gín	daa
lía	na	hóó	sqe

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Amáán pqarthi ____.	tháñ / thañ
____giilá ma or.	Apqááne / Apqaané
Amíína pqishiga ____.	haara / háára

Akqusqo 4– Alhadáará tha agoñú

Addárs 10 (Isbú 2)

-Hathú madi gíñgú pqállá tha agoñúa? Kqérshútha hugú.

-Min gíñlégú pqállá tha agoñú ándígú mbá holí tha agoñáñgamayú?

Ijahaza garraiéqi

Kqala geedíéqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gérapá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gádari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó tha alkitáúbá geedúyú u dqokqotha geedi andi mbá shabahauqí thá rootháláyú. Mín mbáló madiñagágú sha alhá rifá zííqí awalí «s» ñinéñ zííqí gúdur.

Dqokqotha geedi ma maré gadari máré aháthá tha alhárif boolayú máñ mbá thóhi almáqaná roothóqi.

Kataba

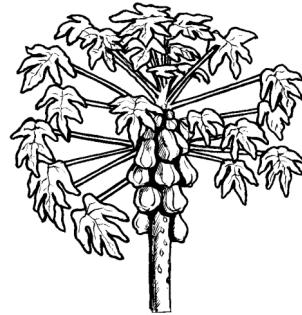
Roothá squruñí walá ma dimmá.

Kqala geedíéqí máré hoshala roothá squriñí walá madimmátháñ mbá zííqí thá bulúeqí.

Kqalagágú máré asalagá roothá ma assé míñ tha assandúkqú máré dímmáné tháñ u máré katabá roothá squriñí tha alkarásá máreyú.

51

Almangá Annúr

há ja lá qi
hájaláqi

Fá ma sqa ré
Fámasmasqaré

faa sqa
faasqa

1.

(a). mugu

(b). aagu

(d). __gu

(dq). __gu

2.

(a). rááfa

(b). shafa

(d). __fa

(dq). __fa

1.A pqíshígá _____.

álmanga
álmoz
álbabaya

2.Walá apqíshígá _____.

áshatha
álgiren
bilía fúúdi

Garra

-Gárratha á thikqathá gíñ biidqága gadí Hámíd gáli.

Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú

Kala geedíeqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Kquéerathá gíñ pqallá hugú tha agoñú.

-Gíñ pqallá tha agoñú sha nine thamlanaqigú tha albáál?

-Sgasqariñálé náñ ágarrané?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedi máré kquéera gíñ pqallá hu tha agoñú thé máré u máré rootha sha mbá thámlanaqigú tha albáál. Kataba gíñ kqeri geedí hu tha assabúura are ñgó baró dqokqotha maré mbá pqishi marthé u náñ pqishigané márthéqí.

Gárrathá á thikqathá gíñ biidqága gadí Hámíd gáli.

Maabí máñ gudéqígú holóñoníñ ma ithiguqigú thá Fámásqáré. Mánáñ squlalá Hámíd u mánáñ Annúr.

Annúr gíida gíñ maafasqá thakqedqe tha agoñú.
Almánga, alburtukán, albabáya, allémún u ajuáfa.
Hámíd shíñ walá gídi gíñmáñ.

Marra gadi Hámíd adaqí thá Annúr sha áné agoro almánga. Á gadi Annúr maadaqi ná ágagiña gali lámin biidqá gáli na kqoloyú.

Shambá hosalané thá mare dqokqothá abune, “ Náñ gíó ñgó na kqolo?” Né kqalné ñinéqí gadí Annúr á kqolithiñógi gali. Hámíd hora Annúrthi.

Shambá dqokqothálá gadí Annúrna kqala, “ Sha gadi thíkqishéélí ma álé ágori almánga.”

Hámíd hajáláqi adéqí mootha gadíkqedqe ndú bakqá mathí ágorné. Ñine baró faasqa almánga.

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Shakqalathá roothá squruñí gashí shambálo.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyuéqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindülé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñg! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-almánga, alburtukán, albabáya, allemún

Kataba

Gárra geedíé róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqgú máré ada thtá roothá squriñimáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

53

Marú múúfa amazíñ.

Ábdu gídi misqué.

Ndá gídi misqué?

al	mún	gá	kán
le	mar	bur	bá
ba	al	tu	bu
ga	ya	fa	gu

1.

3.

2.

4.

1. Ádam gídi alburtukááná sqaapqí.

2.

-Gárrathá á thikqathá giñ biidqága gadí Hámíd gáli.

Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Almangá Annúr**. Náñ mááné na giñ rootháné?

Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.

Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.

Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.

Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.

Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.

Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shúgo!

Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Áhorathá aañiyúléyúgú

Kqala geedíéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma halíyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú ándí mbá ma assé u ñgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásámáreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi ñgó dqokqothá geedí arbaqá mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Ñgó dqokqothá geedíñgunuñ shíñ máré muusqa na moothá katabó geedíló tha assabúra are.

- gaagú, ñeera, uquñ, bába

Almangá Annúr

Gárrathá á thikqathá gíñ biidqága gadí Hámíd gáli.

1. Annúr gíida gíñ ma faasqá thakqedqe tha agoñú. Almángá, alburtukán, albabáya, allémún u ajuuáfa. Hámíd shíñ walá gídi gíñ máñ.
2. Shambá hosalané thá mare dqokqothá abune, “ Náñ gó ñgó na kqolo?” Né kqalné ñinéqí gadí Annúr á kqolithiñógi gali. Hámíd hora Annúrthi.
3. Hámíd hajáláqi adéqí mootha gadíkqedqe ndú bakqá mathí á gorné. Ñine baró faasqá almángá.

___ (a)

___ (b)

___ (d)

1. g__gú

a / aa

2. ñ__ra

ee / e

3. uq__ñ

û / u

4. b__ba

áá / á

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí mare kataba roothá squruñí wálá madquqí ma pqishí máré amadqu ma pqishí.

- Misqué ola húhúlú.
- Jáábir shibilá or.
- Tqaiba badqi are.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

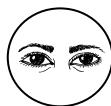
Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkárásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkárásámaréyú, Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabómare. Kámmú mbá pqííshí?

- faasqa, duudu, amuudqa, allemún

ola húhúlú Misqué.
or Jáábir shibilá.
are Tqaiba badqi.

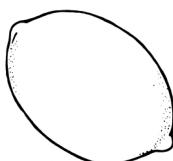
1.

 (a) almángua

2.

 (b) alburtukán

3.

 (d) albabáya

4.

 (dq) allémún

1.

3.

2.

4.

- Hathú thiñi asháthayá?
- Shááñ giiha mbá walá fiiga hathú áshatha are?
- Ma hathú fia áshatha are náñ giihá?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gérabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gádari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqillín máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiiliyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllín. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

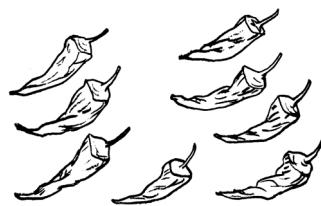
- Gárrathá áthíkqathá shambá yasqalá Ámuná geedí fúúráñiné ásháthaqí.
Mootha roothá holiyú thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñqóqí.
Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú .
Kqala geedíeqí máre§ hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámaréyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó gárra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíná ma ñgó álé gárraqí máré shíñ madqá are tháábá léa añá shúriñó hu.
Kqala géedíeqí kqillínéqí máré muliña assandúkq attánqi tháába alú ma álé garra máré.
Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñálé kqillínkqa ma haliyu.
A ásalí gadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillínéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi gárraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí añá shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillínáñgáma sha ali asali gadimáñ ná gárraa añá shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgó.»
Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

- Nañ nafaqaga áshatha?
-Wááné pqállá ashátha?
-Ma hathú fia ashatha náñ giihá?

56

Asháthá Ámuna

kqaa la tqa
kqáálatqa

Man dí
Mandí

fúú ra
fúúra

Asháthá Ámuna

Gárrathá á thíkqathá shambá yasqlá Ámuna geedí fúúráñiné ásháthaqi.

Ámuna niñé pqálí mbá thá Óda mmaané. Pqálí ashátha míllañ. Múnzumáñ aháthé áné hasqúla ashátha tha assúgéqí thá Mandí.

Ma ñine álé zíiqí tha assúgú ágeedí dqeetha ma agort hé máré fúúra asháthaqi máré fuudqa tha ajjébú.

Ámuná wásalo míñ tha assúgú áné kqábá geedí fúúra asháthaqí áné thíkqagú ma álégú beeqi.

Ané dqokqothágú á géédí kqalagá, “ Walá madíña na gíñ zióó hatháñ tháábá mbá fii are.”

Á Ámuna kqalagágú, “ Ashátháñkqónné fii hathú are?” Ágéédí kqáálatqa. Á Ámuna beera ajjébá geedúyú áné thíkqa ashátha.

Áné fará abúnááthéqí álé farága shimiñgú sha bakqá fish hasqúli máré gíñ maabú sha dúrra maré.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Shakqalathá roothá squruñí gashí shambálo.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zíiqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zíiqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù mín tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúéqí. Hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ mín thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqillíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zíiqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqillíñ thá assabúra are mbá zíiqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zíiqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zíiqí tha assabúra are.

-ashátha, dookqó, ambanatqúr, bilía

Kataba

Garra geedíe róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqqú máré ada thá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

Afuudí bísqá íle.

Walíd ía thañ.

Alías má agúr.

bu	ashá	am	lía
doo	na	sqáñ	as
ba	bi	kqó	la
sé	tha	ma	tqúr

1.

3.

2.

4.

1. Maamúna shúniga ámbanatqúr.

2.

- Gárrathá áthikqathá shambá yasqalá Ámuná geedí fúúráñiné ásháthaqí.
Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Asháthá Ámuna**. Náñ mááné na giñ rootháné?
Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
Kqala geedíqí máré gárra sqasqaríña thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólale. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Áhorathá aañiyúléyúgú

- Kqala geedíéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú ándí mbá ma assé u ñgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásámáreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi ñgó dqokqothá geedí arbaqá mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Ñgó dqokqothá geedíñgunuñ shíñ máré muusqa na moothá katabó geedíló tha assabúra are.
- gíidí, mugu, bodqo, fúlé

Asháthá Ámuna

Gárrathá á thíkqathá shambá yasqalá Ámuná geedí fúúrá ñiné
asháthaqi.

1. Ma ñine álé zííqí tha assúgú ágeedí dqeetha ma agorthé máré
fúúra asháthaqi máré fuudqa tha ajébú.

2. Ané dqokqothágú á géedí kqalagá, “ Wala madíña na gíñ zióó
hatháñ tháábá mbá fii are.”

3. Áné fará abúnááthéqí álé farága shimiñgú sha bakqa físh hasqúli
máré gíñ maabú sha dúrra máré.

___ (a)

___ (b)

___ (d)

1. g__dí

ii / íí

2. mu__

guu / gu

3. b__dqo

oo / o

4. fú__

lé / dé

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí mare kataba roothá squruñí wálá madquqí ma pqishí máré amadqu ma pqishí.

- Mansúr kqithá ñééra na thabá.
- Yúnus kqitha ñeera.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Gárra roothá arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí máré muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqíshí?

- fiilí, shaashá, dookqó, aagu

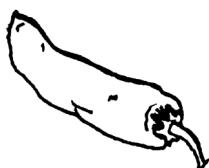
Mansúr ñééra kqithá thabá na.
ñeera Yúnus kqitha.

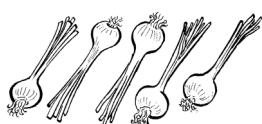
1.

 (a) ashátha

2.

 (b) dookqó

3.

 (d) ambanatqúr

4.

 (dq) bilía

1.

3.

2.

4.

Garra

- Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alú.
- Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné madqá are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqotháñgúnúñgú mbá ithíguqi tha sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
- Gárrathá á thikqathá gíñ dugalá Ámma u Máriam tha assúgú.

- Náñ nafagaga allémun?
- Alburtukaqán u algirén náñ dqafaru máré tháñ?
- Náñ dámlá alhadáár tháñ tha assúgúéqí thá añáñgámayú?

Booloyú

- Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñgú tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gíá rootháñgúñgú tha rootha akqíthólo. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katabó máré áhapqunááthéqi.

-gaagú, ñeera, giídí, uqûñ, bába, mugu, bodqo, fúlé

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré kátaba roothá squruñí wálá madquqí ma pqishí máré amadqu ma pqishí.

- Misqué ola húhúlú.
- Jáábir shibilá or.
- Yúnus kqitha ñeera.

Ámma Máriam

Gárrathá á thikqathá gíñ dugalá Ámmá Máriam tha assúgú.

Ammá Máriam niñe tha Abeñindu mmaané. Marra adaqí tha assúgú tha Ajasúli sha áné shibili almánga, albabáya, bilía u alburtukán. Adóqí thaayúéqí u áné mééra firi tha allémún.

gaa	ñee	uq	ra
bá	gíí	mu	gú
bo	dqo	fú	ba
lé	ûñ	gu	dí

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ola húhúlú Misqué.

ñeera Yúnus kqitha.

or Jáábir shibilá.

Akqusqo 5– Annadáfá adaarú

Addárs 20 (Isbú 4)

- Amúne fethihá añ tha almádarasú?
- Shááñ giilá mbá nádafigalá aañá gúdilá?
- Walá ma maabí ásqará aañá gúdilá náñ sqikqí?

Ijahaza garraiéqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gérabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gádari shá áné gárra ma álé pqadiñogú. Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó tha alkitáábá geedúyú u dqokqotha geedi andi mbá shabahauqi thá rootháláyú. Mín mbálo madiñagágú sha alhárifá zíiqí awalí «s» ñinéñ zíiqí gúdur. Dqokqoha geedi ma máré gadari máré aháthá tha alhárif boolayú máñ mbá thóhi almáqaná roothóqi.

Kataba

Roothá squruñí walá ma dimmá.

Kqala geedíeqí máré hoshala roothá squriñí walá ma dimmát háñ mbá zíiqí thá bulúeqí. Kqalagágú máré asalagá roothá ma assé míñ tha assandúkqú máré dímmáné tháñ u máré katabá roothá squriñí tha alkarásámareyú.

Músa yoom ajjíma

annú fa qa
annúfaqa

al hí sa gú
alhísagú

Abu rá mo
Aburámo

a e i
o u

1.

2.

(a). <u>gaagú</u>	(a). <u>gúdí</u>
(b). <u>pqaagú</u>	(b). <u>fudí</u>
(d). __gú	(d). __dí
(dq). __gú	(dq). __dí

1.A pqishiga _____.

álganifa
fíri
kqúúkqa

2. _____ walá pqishigéqi.

bisqoñ
horóñ
kquria

-Gárrathá á thikqathá gíñ ishiágalá múa a tha almádarasúeqí yooma ajjúma.
Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi
máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
Kala geedíeqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí
sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí
kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí
kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala
geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí
máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha
«shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña
shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña
shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá
geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Náñ íishagalá Músa sha walá ñine adí tha almádarasú yom aljúmuqa?
-Músa náñ kqalagane ábune shambá íshíané sha walá ñine adí tha almádarasúeqí?
-Náñ kqálalá Músa ahaapqúnáátheqí mín mbá kqálaga máréné sha áné kquura añ?
-Kaan hathú mááth Músa náñ giatha háthú?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedí mithil mbálé.
Náñ gisqiga háthú thabá? Amuné?
Hathú gúündua? Ná nóqí?

Gárrathá á thikqathá gíñ ííshiágalá músa tha almádarasúéqí yooma ajjúma.

Músa gadí tha Aburámo u garraqi tha almadarasayú thálo. Aháthé ííshaqi yoom ajjumaqa tha almádarasayúéqí.

Dqokqothá ábune, «Náñ walá adígañó that almádarasúéqí?» Añ kqalnné sha walá ñine adí sha maabí fethi añ adidqiñ nine or u thabákqedqe.

Pqila abune gagané alú adaqí hósaláqí tha almádarasú. Shambá garrála alhíssagú mbá alyoomú maabí feethá añ.

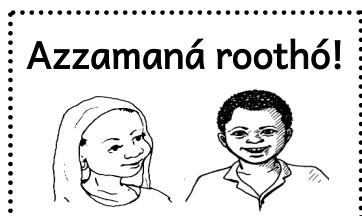

Músa ííshé walá feethá añ. Dqokqothá máábá ágarrañí shiliñé walá rothí.

Á géédí físh dqokqotha u máré roothagá annúfáqá fethigalá añ. Músa baró móótha bishiqi feethá añ thá geedíle.

Min mbá kqoodá añ feetha. Squla máábá ágarrañí dqokqotháné u faragané shimiñ.

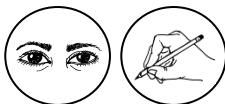

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wallá rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqánámáre.

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wallá rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqi tha alú na adqáfarua máre.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zíiqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zíiqí alqáwal.

Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?»

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéeqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zíiqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zíiqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zíiqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zíiqí tha assabúra are.

-thabá, bisqoñ, didqáñgañ, alkibirít

Kataba

Garra geedíe róóthá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqgú máré ada thá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá ígéérá addarsá dqafare.

Almózálé mané.

Almózálé **walá** mané.

Maabí hóní.

Maabí **walá** hóní.

tha	war	ya	ru
rit	ba	ki	dqáñ
múth	ga	di	bu
tquu	gañ	ma	al

1.

3.

2.

4.

1. Alganífa náfaqí míllañ.

2.

- Gárrathá á thikqathá giñ ishiágalá Músa tha almádarasúéqí yooma ajjíma.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Músa yoom ajjíma**. Náñ mááné na giñ rootháné?
- Roothu tháqi thégiñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thégiñ gárra sqasqariñá buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thégiñ bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thégiñ bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñi thégiñ ahapqúnáthále mbá ithigu márécí thégiñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíéqí máré madqa are théábá. Ñgo físh kqala márécí máré mádiña assúrá huluqi thégiñ rootha squriñile théábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shugo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñi mbá thégiñ hu tha bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma alú gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thégiñ gárraolále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi márécí théábá alú mbá ma asse. Shakqala thégiñ roothá squruñi gashí shambálo.

Áhorathá aañiyúléyúgú

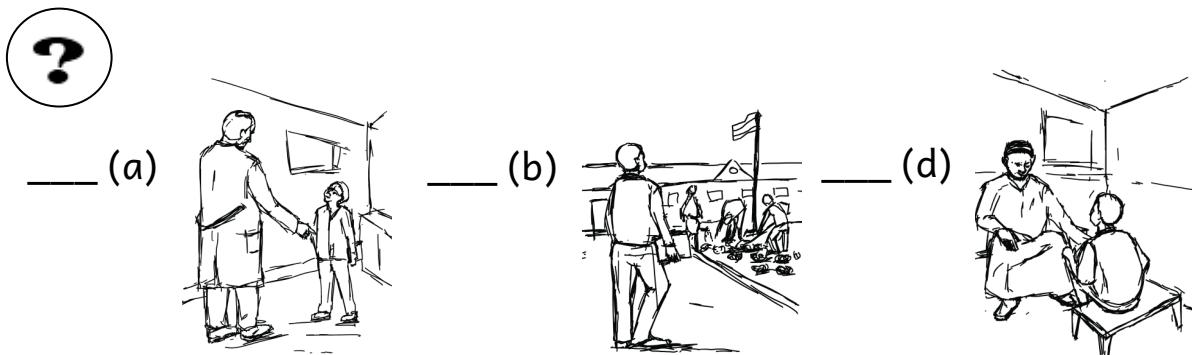
- Kqala geedíéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá thégiñ mbá roothogú. Gárra geedié rootha ma haliyu thégiñ thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú ándí mbá ma assé u ñgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásámáreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shugo. Mín mbá kqodiñonaqi ñgó dqokqothá geedí arbaqá mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Ñgó dqokqothá geedíñgunuñ shíñ máré muusqa na moothá katabó geediló tha assabúra are.
- sqúllá, amare, madqíkq, móóré

Músa yoom ajjíma

Gárrathá á thikqathá gíñ ishiágalá Músa tha almádarasúéqí yooma ajjíma.

1. Dqokqothá ábune, «Náñ walá adígañó tha almádarasúéqí?» Añ kqalnné sha walá ñine adí sha maabí fethi añ adidqiñ ñiné or u thabákqedqe.
2. Músa íishé walá feethá añ. Dqokqothá máábá ágarrañí shiliñé walá rothí.
3. Mín mbá kqoodálá añ feethaqi. Squla máábá ágarrañí dqokqotháné u faragané shimiñ.

a e i
o u

1. sqú_____	llá / ggá
2. ama_____	re / me
3. madqí_____	kq / th
4. m_____ré	ó / óó

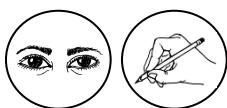
Alkqanúná roothó

Kqala geedíéqí máré thóóha roothá mbáma nagatif thambá ma bosatífueqí.

-Hálid walá buní.

-Mia walá thiñi kqorí.

-Dookqó walá giilá ma harañí.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,

Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róothá adíne tháñle.

Geedí kqillíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó mérénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Gárra roothá arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillíñ rootha arbqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí máré muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?

-kquukqa, sqári, faasqa, barúañ

Hálid buní.

Mia thiñi kqorí.

Dookqó giilá ma hárañ.

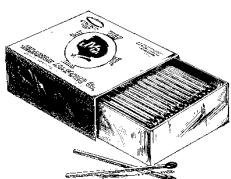

1.

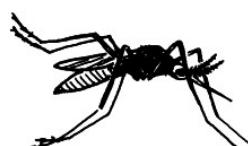
___ (a) thabá

2.

___ (b) yamúth

3.

___ (d) didqáñgañ

4.

___ (dq) alkibirít

1.

3.

2.

4.

- Geedílegú holí tha assúrayú námbálé gii máré?
- Ndá gísqi hathué ooráñgáma ma diidqué?
- Hathú fethi añ tháñgámaya?

Ijahaza garraiéqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gérabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gádari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqillín máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllín. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó tha alkitáábá geedúyú u dqokqotha geedi andi mbá shabahauqi thá rootháláyú. Mín mbálo madiñagágú sha alhárifá zíiqí awalí «s» ñinéñ zíiqí gúdur.
Dqokqoha geedi ma máré gadari máré aháthá tha alhárif boolayú máñ mbá thóhi almáqaná roothóqi.

Kataba

Roothá squruñí walá ma dimmá.
Kqala geedíeqí máré hoshala roothá squriñí walá ma dimmát háñ mbá zíiqí thá bulúeqí.
Kqalagágú máré asalagá roothá ma assé míñ tha assandúkqú máré dímmáné tháñ u máré katabá roothá squriñí tha alkárásámareyú.

66

Áli

ága rra ñí
ágarrañí

gí sqa qi
gísqaqi

ñoo ná qí
ñoonáqí

a e i
o u

1.

(a). buura

(b). fúúra

(d). __ra

(dq). __ra

2.

(a). thabá

(b). kqabá

(d). __bá

(dq). __bá

1. _____ pqishigéqi á gisqa
thabá tháñ.

assabún
buubuda
abasqísqi

2. _____ adqashiñgi bishi.

didqáñgañ
adurgááñ
guuguña

- Gárrathá á thíkqathá gíñ íshíagá geedí ashúkqulá alu buuró thá Álide.
 Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré garra ñgóqí. Roothu thákí thá gíñ garragalá dqokqotha alú
 Kala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábá mareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíná ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíná máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillínkqa ma haliyu.
 A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillínéeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aña shúriñó gadi hu.»
 «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillínáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
 Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Didqáñgañ mín mbá fethíláné alu náñ gilané?
 -Roothathá gíñ fethigalá añ?
 -Náñ darigalá didqáñgañ alú?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedi máré rootha sha mba dqíñ máré annadááfá alfasila máré alú u aañá illa.

Gárrathá á thíkqathá gíñ íshíagá geedí ashúkqúlá alú buuró thá Álide.

Áli gadí gárra shúlindu hollóníñ tha Uurá mmaané. Áli walá pqishiga áñ sha áné gísqa oorákqedqe u shá áné gísqaqi. Walá pqishiga áñ fééthá.

Mín mbá kqalgaláné shá áné gísqaqi áné bia. Babáne dqááñí ñinéñ gísqigane or. Shá walá ñine gísqiqi ñoonáqí u ola dqííñi alú.

Alyómá máñ ágéédi íísha sha walá máré gii ashúkqúlá alú buuró thá Álide, sha áha maré dqííñí u shiñkqa na ñoonakqedqe.

Á máábá ágarrañí baró pqílá Áli.

Áné farága shimiñ sha áné ásqara boolókqedqe alú u aañá gúdiné.

Mín mbálo baró Áli walá físh gudé tha didqáñgañ. Áli gísqaqi, feetha añ u gísqa oorá kqedqe.

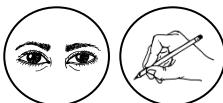
Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
Kqalagagú máré garra ma haliyù mín tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyuéqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?»
Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ mín thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?»
Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindülé.
Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
-kquukqa, adurgáñ, shúli, mû

Kataba

Gárra geedíe roothá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqqú máré ada thá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá í géérá addarsá dqafare.

Máálik dqúgurí.

Máriam squriñí.

Attóm gídi mereré márshí.

Sálua gidi mereré shúúdqí.

ga	oo	adur	shú
na	re	mû	rí
lu	kquu	me	mu
di	li	gáñ	kqa

1.

3.

2.

4.

1.Or walá ma gísqalá ólí dqííñiyú.

2.

- Gárrathá á thíkqathá giñ íshíagá geedí ashúkqúlá alu buuró thá Álide.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla Áli. Náñ máané na giñ rootháné?
- Roothu tháqi thá giñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedíé sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñí tha ahapqúnáthále mbá ithigu máréqí tháñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñíle tháábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi máréqi tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Áhorathá aañiyúléyúgú

- Kqala geedíéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú ándí mbá ma assé u ñgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásámáreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi ñgó dqokqothá geedí arbaqá mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Ñgó dqokqothá geedíñgunuñ shíñ máré muusqa na moothá katabó geedíló tha assabúra are.

- thúf, hóré, dqóóre, irma,

69

Áli

Gárrathá á thíkqathá gíñ íshíagá geedí ashúkqúlá alu buuró thá Álide.

1. Mín mbá kqalgaláné shá áné gísqaqi áné bia. Babáne dqááñí ñinéñ gísqigane or. Shá walá ñine gísqiqi ñoonáqí u ola dqííñi alú.
2. Á máábá ágarrañí baró pqílá Áli.
3. Mín mbálo baró Áli walá fish gudé tha didqáñgañ. Áli gísqaqi, feetha añ u gísqa oorákqedqe.

?

— (a)

— (b)

— (d)

1. ____úf

d / th

2. ____oré

h / f

3. dq____ré

ó / óó

4. ir____

ma / na

Akqanúná roothó

Kqala geedíeqí mare áhulu roothá gídi almáqána dqafaruqíqi mbá zííqí tha “A” hu thambá zíile tha “B” hu.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Gárra roothá arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí máré muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?

-guuguña, buubuda, assabún, or

- A, 1) kqosqí ____
 2) sqabí ____
 3) musháñ ____
 4) nekqethí ____
 5) niñé ____

- B, a) idé
 b) boñgór
 d) dqáñí
 dq) squthí
 e) shúní

1.

____ (a) kquukqa

2.

____ (b) adurgáñ

3.

____ (d) shúli

4.

____ (dq) mérí

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

- Hathú haalá aañiyú márra ma maabí álé kqalí sha kquriámáñ walá zié mbá fia assimakqedqéa? Náñ kqalgalá shambálo?
- Thiñthíñ tháábá diidqí náñ giiné?
- Walá ma firi zié mbá gísqihá thabá tháñ thiñthíñeqí náñ giihá?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gérabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gádari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí thá alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra ootha kíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó tha alkitáábá geedúyú u dqokqotha geedi andi mbá shabahauqi thá rootháláyú. Mín mbálo madiñagágú sha alhárifá zíiqí awalí «s» ñinéñ zíiqí gúdur.

Dqokqoha geedi ma máré gadari máré aháthá tha alhárif boolayú máñ mbá thóhi almáqaná roothóqi.

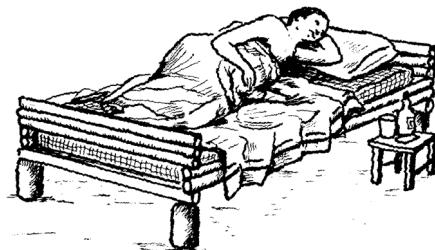
Kataba

Roothá squruñí walá ma dimmá.

Kqala geediéqí máré hoshala roothá squriñí walá ma dimmát háñ mbá zíiqí thá bulúeqí.

Kqalagágú máré asalagá roothá ma assé míñ tha assandúkqú máré dímmáné tháñ u máré katabá roothá squriñí tha alkarásámareyú.

Karíma mare Idirís

áddú kqu shú
áddúkqushú

dqo kqo thá ne gú
dqokqothánegú

ássí ma kqe dqé
ássímakqedqé

a e i
o u

1.

2.

(a). mááda(a). alkúra(b). pqaada(b). ñeera

(d). __da

(d). __ra

(dq). __da

(dq). __ra

1. Assatqúr gorge _____.

alménjél
pqaalí
dquoñ

2. Wala a pqishiga _____.

bárúañ
múrkqa
amuñ

- Gárrátha á thíkqathá gíñ giálá Karímááthá maré Idirís mbá faragalanégú tha addáwayúéqí.
- Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi márre garra ñgójí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
- Kala geedíéqí márre hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkitábá mareyú. Kqala geedíéqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíéqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíéqí kqillíñá márre muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra márre. Kqala geedíéqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
- A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñéqí márre shíñ madqá are tháábá tha alkitábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aña shúriñó gadi hu.»
- «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
- Añ garrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedi dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

- Geedí kámmu gidilá Háwa?
- Roothá kqallá sha kquria walá fia ássimakqedqé assé ñinéñ maané wala busqlañ? Sha ñiné?
- Náñ walá giagala Háwa gíñ thiñlla?

Azzamaná roothó!

- Kqala gadimáñéqí ná aháthá ná shuriñá geedí tha aré ñgó dqokqotha «Náñ squlláñgó?»
- «Ñgó gídi agudiñoothá u bábañóáátháyá?»
- Kámmu maamáré?
- Ñgó baró kqala geedíéqí kqilliñámáré márre dqokqothiñu thé haapqunathale mbá ithigu márreqi tháñ.

Gárrathá á thíkqathá gíñ giálá Karímááthá mare Idirís mbá faragalanégú tha addáwayúéqí.

Háwa niñe gugúdiñí thé Hómosha mmaané. Gidí Geedí holóñoníñ mbá garraqígú. Mbá sqúllá Karíma u Idirís.

Munzúmáñ firi dqukqaqí thé Hómosha ma geedi holí tha almádarasú.

Shambá mathó mare máré kqala didíné martheqí, “ Da hatháñé gíñ thiñllá?” Áné kqalganégú firi dqukqóqi walá a shakqaló gíñ thiñllá.

Laakín tqukqá áddukquushú ñinéñ zííqí. Mmááné adaqí áné kqabo geedié firi. Thíkqonégú ma thiñe tháábá diidqí.

Dqokqothanégú, “ Náñ gisqó hathú thabá tháñ?” Ná kqali geedí, “ Kquria walá fiá assimakqedqué.” Ne kqali mmááné, “ Rootháló busqáñ mmaané.” Gudaqigú baalá shúgó kqola iyugú.

Fara mmaanégú tha addáwayúéqi. Geedí áámanégú sha busqáñ ñinéñ rothilá. Faraga alhakiim shimiñgú baró.

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wallá rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáre.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wallá rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máre.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?» Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéeqí?» Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- firi, kquria, guugúñí, alhakím

Kataba

- Gárra geedíe roothá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqqú máré ada thá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá í géérá addarsá dqafare.

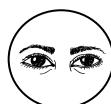

Kamál maabá pqiishí mmaané.

Násir maabá góódqí mmaané.

Wákkal madqí gaagal.

Bahida madqí thoñor.

fi	ma	guu	ha
ria	kîm	kqu	nu
al	ri	fa	qíb
ra	ñí	ga	gú

1.

3.

2.

4.

1. Didqáñgañ alú daara pqishí.

2.

- - Garratha á thikqatha gíñ giálá Karímáá thá máré Idirís mbá faragalanégú tha addáwayúéqí.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Karíma maré Idirís**. Náñ mááné na gíñ rootháné?
- Roothu tháqi thá gíñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thá almadíínayú thá márthéqí. Ané maada giñ máñqí áné buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedíé sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thá bishiyú. Kqala geedíéqí máré gárra roothá squriñí tha ahapqúnáthále mbá ithigu márquéqí tháñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñí u añgó kqala geedíéqí máré madqa are tháábá. Ñgo físh kqala márthéqí máré mádiña assúrá huluqi thá rootha squriñile tháábá alú. Kqóoda roothá squriñí kqillíñi shúgo!

- Kqalal geedíéqí maré gárra roothá squruñí mbá thári hu tha bishúyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma halíyu. Assúra ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thá roothá squruñí gárraólále. Thamagá albáálgú ñgó akkada ma mulíñi márquéqí tháábá alú mbá ma asse. Shakqala thá roothá squruñí gashí shambálo.

Áhorathá aañiyúléméyúgú

- Kqala geedíéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma halíyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú ándí mbá ma assé u ñgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásámáreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi ñgó dqokqothá geedí arbaqá mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Ñgó dqokqothá geedíñgunuñ shíñ máré muusqa na moothá katabó geedíló tha assabúra are.
- -beegu, gafa, bele, buli

Karíma maré Idirís

Gárratha á thíkqathá gíñ giálá Karímáá thá maré Idirís mbá faragalanégú tha addáwayúéqí.

1. Munzúmáñ firi dqukqaqí thá Hómosha ma geedi holí tha almádarasú.
2. Lakín tqukqá áddukquushú ñinéñ zííqí. Mmááné adaqí ané kqabo geedié firi. Thíkqonégú ma thiñe tháábá diidqí.
3. Fara mmaanégú tha addáwayúéqi. Geedí áámanégú sha busqáñ ñinéñ rothilá. Faraga álhakiim shimiñgú baró.

— (a)

— (b)

— (d)

1. b__gu

e / ee

2. g__fa

a / aa

3. be__

me / le

4. bul__

i / ii

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré ahulu roothá gídi almáqáná shabahauqíqi mbá zíiqí thá “A“ hu thambá zíiqíle thá “B“ hu.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Gárra roothá arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí máré muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?

- hóroñ, dídqañgañ, alganífa, mû

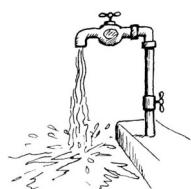
- A, 1) godqí
2) bādqí
3) dírshí
4) kquura
5) gudí

- B, a) lááqí
b) pqishí
d) ma musqúth
dq) feetha
e) squkqúthiñí

1.

 (a) firi

2.

 (b) kquria

3.

 1 (d) guugúñí

4.

 (dq) alhakîm

1.

3.

2.

4.

- Hathú náfaqi tha alganífayá?
- Iinafaqa tha alganifa náñ pqishigané?
- Shááñ dqíñhá annadáfá álganifañgamá alú?

Ijahaza garraíeqi

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqásqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ gérabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedi ndá gádari shá áné gárra ma álé pqadiñogú. Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillín máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí thá alqáwal thá rootha fiilýú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra ootha kíllín. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

- Gárrathá áthikqathá gíñ kqalagalá Ámúná Kamálèqí sha walá ñinéñ ma madqikq. Mootha roothá holiyú thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñqóqí.

Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú .

Kqala geedíeqí máre§ hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábámaréyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó gárra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíná ma ñgó álé gárraqí máré shíñ madqá are tháábá léa añá shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillínéqí máré muliña assandúkq attánqi tháába alú ma álé garra máré.

Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñálé kqillínkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillínéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñahu» gadi gárraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí añá shúriñó gadi hu.»

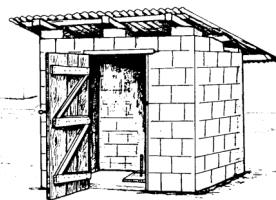
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillínáñgáma sha ali asali gadimáñ ná gárraa añá shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgó.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

- Roothathá gíñ nafaqaga álganifa?
- Maaba ma huhá thuutha tha ñeerayú shá ñine mùfíné bádqíñgiñ?
- Sha ñine thámlá alganíífaqi tha albáál?

Iinafaqa tha alganífa

al ga ní fa yú
alganífayú

ma dqi kq
madqikq

bá dqiñ giñ
bádqiñgiñ

Iinafaqa tha alganífa

Gárrathá á thikqathá gíñ kqalagalá á Múna Kamáléqí sha walá ñinéñ ma madqikq.

Kamál gadí tha Ahanshá mbá gárraqí mmaané. Kamál walá pqishiga áñ áné huhá thuutha tha alganífayú ílla thá ñeerayú.

Múnzumáñ ma máré álé zááqí Múna áné kqala sha walá ñine huhó thuutha sha alganíífámáré dááro alú.

«Á adá huhá thuutha tha alganífá almadarasóyu.» Á Kamál kqalagá, «Ñgó ma madqikqá (matqamús)? Lé ñeerayu ñinéñ dááróó áluá?»

Á Kamál kqala, «Ñine hibí alganífa sha ñine sqakqíthaqí thíthíeqi u sha dári ñine alú.»

Á Múna kqéedaqi áné kqalagá, «Walá ali ñinéñ ma madqikq (matqamús). Náeqí maaba náfaqi tha alganífa walá mufí bádqiñgiñ.»

Á Kamál baró kqalá walá ñine físh huhí thuutha tha ñeerayú.

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wallá rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáre.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wallá rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máre.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillíná mare máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú, u máré mádiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Kqalagagú máré garra ma haliyù míñ tháábá ganbiyù thoñor tháábá pqiishiyúeqí. Hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal ma dqukqúnúñ thá geedilé. Dqokqothagú «Náñ madí hathúqí?» Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha akqithoyú. «Ndá thikqinagéqí?» Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámareyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá rootha akqithó zííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré garra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa róóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
-alganífa, alqibrik, horóñ, addáula

Kataba

- Gárra geedíe roothá squriñí ma almásal. U ñgó kqalagaqgú máré ada thá roothá squriñímáñle ma máré álé nafaqaí thá roothá í géérá addarsá dqafare.

Músa **thíkqa** fuuda.

Ráuda **thura** fuuda.

Firi **zííqí** thá buliyú.

Itnêñ **shaarí** thákqedqe.

al	fi	ga	roñ
bu	qib	ma	bu
ho	wá	ní	rik
addá	ri	da	fa

1.

3.

2.

4.

1. Alqibrík dàmdám tha alganífayúéqí
nafaqaqi

2.

- Gárrathá á thikqathá giñ kqalagalá á Múna Kamálèqí sha walá ñinéñ ma madqikq.
- Yooma atalatá hatháñ garra sqasqariñá squlla **Iinafaqa tha alganifa**. Náñ mááné na giñ rootháné?
- Roothu tháqi thégiñ garragalá dqokqotha alú Másal.
- Kqala geediéqí «Halíma adóqí alyóómamáñ míñ thégiñ gárra sqasqariñá buuna alú. «Garrathá sqasqariñalé á thikqathá giñ buunálá Halima alú.
- Kqala geedíqí máré gárra sqasqariñá thégiñ bishiyú u máré ziaga nafarén nafarén.
- Bakqá garrañó geedié sqasqariñá ma haliyu.
- Dqokqotha geedi dqokqothagú taani. Mín mbá gárra máré thégiñ bishiyú. Kqala geedíqí máré gárra roothá squriñi thégiñ ahapqúnáthále mbá ithigu márécí thégiñ.
- Dqokqotha gadímáñ áné garra roothá squriñi u añgó kqala geedíqí máré madqa are théábá. Ñgo físh kqala márthécí máré mádiña assúrá huluqi thégiñ rootha squriñile théábá alú. Kqóoda roothá squriñi kqillíñi shugo!

- Kqalal geedíqí máré gárra roothá squruñi mbá thégiñ hu tha bishuyu u ñgó baró kqala gadímáñéqí áné gárra ma haliyu. Assúrá ma álu gugudqíñagú. Dqokqotha geedi ándí assúrá huluqi thégiñ roothá squruñi gárraólále. Thamagá albaálgú ñgó akkada ma mulíñi márécí théábá alú mbá ma asse. Shakqala thégiñ roothá squruñi gashí shambálo.

Áhorathá aañiyúléyúgú

- Kqala geedíqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá thégiñ mbá roothogú. Gárra geedié rootha ma haliyu thégiñ thoñorindú dqafaruqi. Ñgo dqokqothagú ándí mbá ma assé u ñgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásámáreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shugo. Mín mbá kqodiñonaqi ñgó dqokqothá geedí arbaqá mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Ñgo dqokqothá geedíñgunuñ shiñ máré muusqa na moothá katabó geediló tha assabúra are.
- maré, bané, báñ, marú

Iinafaqa tha alganífa

Gárrathá át hikqathá gíñ kqalagalá Múná Kamálèqí sha walá ñinéň ma madqikq.

1. Múnzúmaň mamáré álé zááqi Múna áné kqala sha walá ñine huhó thuutha sha alganíffá mare dááro alú.
2. Á Kamál kqala, « Ñine hibí alganífa sha ñine sqakqí thíthíeqi u sha dári nine alú.»
3. Á Kamál baró kqalá walá ñine físh huhí thuutha tha ñeerayú.

— (a)

— (b)

— (d)

1. ma __

ré / réé

2. b __ né

a / aa

3. bá__

n / ñ

4. ma __

lú / rú

Alkqanúná roothó

Assalathá roothá ma assé á áhorathá aňiyúléyúgú.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róothá adíne tháñle.

Geedí kqillíñ máré madíñña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó mérénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alharif

Gárra roothá arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillíñ rootha arbqákedqe tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala marthéqí máré muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?

-ful, bardqa, adurgááñ, tqúúrú

Eeshé _____ giilá ma guguriñá.

Eeshé _____ pqíllá ma agoroh.

Battûl _____ kquri shúliyú.

Asíára _____ añ.

1.

_____ (a) alganífa

2.

_____ (b) alqibrík

3.

_____ (d) horóñ

4.

_____ (dq) addáwa

1.

3.

2.

4.

Garra

- Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alú.
- Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné madqá are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqotháñgúnúñgú mbá ithíguqi tha sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
- Gárrathá á thikkqathá gíñ sqikqa Jíméqí mbá nagúthagané addáwa.

- Náñ madqiñága Jímâ hóroñ?
- Wáané muló Jímâ didqañgañ thabá?
- Ma hathú maatha Jímâ náñ giathá hathú?

Booloyú

- Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñgú tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gíá rootháñgúñgú tha rootha akqíthólo. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katabó máré áhapqunááthéeqi.

-sqúllá, gafa, beegú, móóré, amare, dqóóré, madqíkq, irma

Alkqanúná roothó

- Assalathá roothá ma assé á áhorathá aňiyúléyúgú.

Jímâ

Gárrathá á thikkqathá gíñ sqikqa Jíméqí mbá nagúthagané addáwa.

Jímâ gadí garraqí mmaané. Walá pqishigá alqibrík damdám tha alganífayúéqí. Múnzumáñ muló didqáñgañ tháábá. Adóqí ma álé madqiñ hóroñ ná guugúña. Badqaqí adaqí tha alhakiimú hasqulo addáwa naguthané thá firi.

sqú	ama	ma	dqíkq
móó	llá	rú	ho
ír	dqóó	re	bee
fa	ga	gú	ré

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Kamál maabá _____ mmaané.

Násir maabá _____ mmaané.

Músa _____ fuuda.

Ráuda _____ fuuda.

**Akqusqo 6–Gíñ buushú
ñeeró**

Addárs 20 (Isbú 4)

- Geedilégú madi háthúqi tha assúrayú náñ shábbahané hathúéqí sha gii máré?
- Gíñ buushú ñeero shañinegú dúrra máré maabí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthùéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó thá alkitáábá geedúyú u ñgó dqokqotha geedí ndí booloyu namuqi tha roothayú. Madiñagagú shá alhárifá zíiqí alqáhir s ñinéñ zíiqí na booloyu gúdur. Dqokqotha geedí ma booloyú máñ zíiqí tha roothá máñú mbá thohi almáqáná roothóqi.

Shakaqala igeerá zíiqí alqáwal tháábá gambí alú tha geedile ma dqukqúnúñ máré shíñ shakqala mbá gashí ma ñalúmáré. Kqala geedíeqí shá gadari máré málé shakqala mungúnúñgú mbá hori añ. Dqokqotha geedí gíñ thikqo máré u ñgó kataba rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré ahóra roothá ma alú baabákq.

Kataba

Kqala geedíeqí máré madiñaqi tháábá alu na roothá squriñi mbá thárqi. Mín thalo baro ñgó daaga azzámangú máré garra roothá squriñi míñ aañá tharnaqi thá boolímáré. Ayú maamánáñ ná jarabá gárra thá bishiyú u áné jaraba roothá squriñiló ma gadarné sha áné kqóódaqi. Madiñagagú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá squriñi tha alkaráásámaréyú.

Kqala geediñgunuñéqí máré gárra roothá squriñi ma haliyu. Ñgo ada ñgóakkada geedí gíñ shakqali máré.

Geedí pqishiga ákqaakqab

kqó la thá
kqólathá

akqaa kqá bú
akqaakqábú

ha sqó
hasqó

1.

2.

(a). <u>gadi</u>	(a). <u>mugúñ</u>
(b). <u>gali</u>	(b). <u>musháñ</u>
(d). <u>ga__</u>	(d). <u>mu__</u>
(dq). <u>ga__</u>	(dq). <u>mu__</u>

1. Gíídí a maadó afanféqi.

2. Gíídí _____.

3. Gíídí _____.

Garra

- Gárrathá á thikqathá gíñ gialá Alhalífáthá míñ mbá mathô máré min tha almadarasayú.
Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma halíyu.
A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñá hu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aaña shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña shúriñola hu walá madíyú ná ma ñgo.»
Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

- Madíñathá roothá squruñíqí tháábá alú mbá rothí gíñ pqishí Alhalífááthéqí.
- Náñ thíkqolá Alhalifa ábune ma álé giilá Alhalífááthá?
- Wááné kqalá géedí shá máré zá?
- Náñ shabaha háthúéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedi máré kqueerá gíñ búúshú hugú u shambá maadá márénaqi. Másal borid gidi hu 4, abaró squruñí, buushá squruñí ñíne tha doño...

Geedí pqishigá ákqaakqab

Alhalífa, Ábdu u Hamís geedí gúdígú tha alhílla baalá sqawaríyú mbá maayu alkqába míllañ ñinéñ maa máre. Mbá gúdiga máré pqishiga áñgú máré záá tha akqaakqábú. U gídi galigú mbá ámeri máré hasqó mbá kqabí máré tháñ.

Munzúmáñ míñ mbá mathóó maré míñ tha algiráyayú máré taafagu shá maré zá tha akqaakqábú shá máré kqabó mugu. Á abune thíkqogú ma álé ápqili ber ndú u ma álé ámeri gali hasqógú. Áné kqalagagú “Waané záá háthú mbá ápqilga háthú ber ndu? Zíí sha hathú zááqí tha akqaakqábú?”

Gárrathá át hikqathá gíñ gialá Alhalífáthá míñ mbá mathó máré míñ tha almadarasayú.

Á géédí kqalaga shíñ “hííñ hatháñ zááqí áñ kqabóó gíñ tqubiña.” Á abune móóthagá ndugú sha bakqa záá máré sha maré kqólí gíñ búúshú ñeero. Á géédí kqalagá “walá gií hatháñ shambámáñ. Alí mugu ñinéñ zááñña kqaakqáb mbá walá kqólí. Á abune kqalagágú “Bakqá áámúúfa hathúe misqué hathú kqólathá ma guuguz ñinéñ fií hathú.” Á géédí íísha alú u máré záá thá ileyú.

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
- Roothuthaqí tha alú na adqáfaruamáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillíñámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothoyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáreyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámarèyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- pqero, mugu, ber, mû

Kataba

- Gárra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú máré ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga máréqí thá roothá garra maré thá igeerá dqafáréyú.

Adágalá filí walá thíñlá.

Ansúñ are thíñlá.

Mugu uqúñ kqóllá.

Madañ uqúñ walá kqóllá.

bo	fúú	rid	gu
ga	pqe	aba	r
mu	bá	mû	ñ
be	fúr	li	ro

1.

3.

2.

4.

1. Máásqi biiló gothí añgú thá faasqí.

2.

3.

Garra

-Yooma attalatá náñ gárráñá? Sqasqríña walá kqóode. Gárrathá áthíkqathá shambá kqodí sqasqariñalé?

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Geedí pqishigá ákqaakqab.** Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqíllíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Káán háthú mááthá pqueró náñ giathá háthú?

-Náñ shabaha háthúéqí sha áhígá gáli abarókqedqe thá guríyúéqí?

Áhorathá aániyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

- ahapqu, marra, adaar, ir

Geedí pqishigá ákqaakqab

Yooma attalátá náñ garrañá? Sqasqríña walá kqóóde. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqríñalé?

Shambá zaa máré máré thíkqa mugu máré gagá áné dqafára maré alú. Máré físh záá máré thíkqa mugumáñ thíri mba zíí tha are ma pqeshuo gíñ mañi. Asharú mugú pqeshuo pqéroqi ma álé dqíñné alú shá gíñ mañ adóogá áné muláqi áné thapqáneqi tháñ ñínéñ maané. Shambá ithigá góli muquqi áné áhia abarókqedqe thá gurúyueqí ma álé beeqí hí! hí! hí!

Náñ walá áláfágá pqéró muquqi mbá dqíñaganáne alú?

Á pqéro baró híoqi áné gágiña geedí. Ma álégú thúlí Alhalífa áné sqikqá áné kquulu na hu. Ábdu áné gúúdqá na ndú fuudí u Hamís shíñ á húñhudq shapqútha hu áné gashá thíri. Shambá wássaloo máré thaayú máré pqúláqi sha maré gágiño pqéro u maré dúrraoqi.

Ma geedí álé thúlí ndá gashá thíri?

Á ábune kqalagágú alí gíñ rothishéli hathúeqinné alí hathú kqalóóqí sha mugú ñinéñ záá háthú kqaakqáb. Shaañ gióó háthú mbá huluóga háthú thá pquerole? u áné pqilágú. Á géedí baró kqalá “Tááni walá hatháñ fédqi mugu. Áhér hatháñé misqué kqookqól thaayú.”

Shaañíne kqala geedí míñ mbá wasalá máré thaayú?

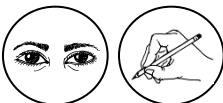

1. a__apqu	h / b
2. m__rra	a / aa
3. a__aar	d / dd
4. ____ r	i / í

Alkqanúná roothó

Fuudqathá gíñ buushúlégú mbá kqóllá u mbá walá kqóllá.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá alú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

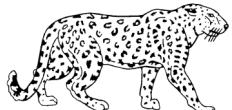
Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?
-fúúfúr, ber, pqero, diiñí

borid, mia, thañ, kqontqe, pqero, shiñír

A) Mbá kqóllá : B) Mbá walá kqóllá:

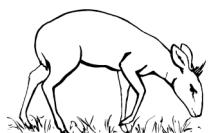
1.

___ (a) mugu

2.

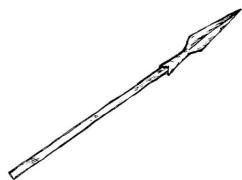
___ (b) ber

3.

___ (d) pqero

4.

___ (dq) mû

1.

3.

2.

4.

-Assúrá madi háthúqi assúrá naano shábbahané hathúeqí?

-Hathú haalá sqasqariñá amía afúúfúrááthayú maré amía afanfé márrayá?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñálé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó thá alkitáábá geedúyú u ñgó dqokqotha geedí ndí booloyu namuqi tha roothayú. Madiñagagú shá alhárfá zííqí alqáhir s ñinéñ zííqí na booloyu gúdur. Dqokqotha geedí ma booloyú máñ zííqí tha roothá máñú mbá thohi almáqáná roothóqi.

Shakaqala igeerá zííqí alqáwal tháábá gambí alú tha geedile ma dqukqúnuñ máré shíñ shakqala mbá gashí ma ñalúmáré. Kqala geedíeqí shá gadari máré máré shakqala mungúnúñgú mbá hori añ. Dqokqotha geedí gíñ thikqo máré u ñgó kataba rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré ahóra roothá ma alú baabákq.

Kataba

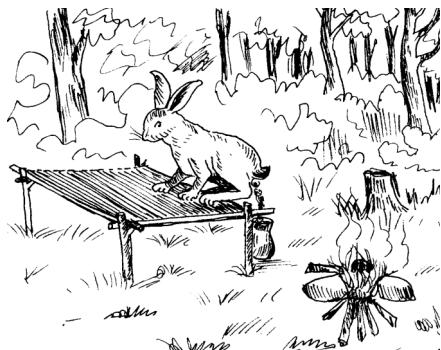
Kqala geedíeqí máré madiñaqi tháábá alu na roothá squriñi mbá thárqi. Mín thalo baro ñgó daaga azzámangú máré garra roothá squriñi míñ aañá tharnaqi thá boolímáré. Ayú maamánáñ ná jarabá gárra thá bishiyú u áné jaraba roothá squriñiló ma gadarné sha áné kqóódaqi. Madiñagagú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá squriñí tha alkarakásámaréyú.

Kqala geediñgunuñéqí máré gárra roothá squriñi ma haliyu. Ñgo ada ñgóakkada geedí gíñ shakqali máré.

Amía fúúfúr u amía afanfé

ñhé dqáñ

ñhédqáñ

mú sha

músha

aahí bí

aahibí

a e i
o u

1.

2.

(a). bogodo

(a). bilia

(b). borid

(b). bidí

(d). bo__

(d). bi__

(dq). bo__

(dq). bi__

1. Borid kqoli uqûñ.

2. Borid

3. Borid

Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ pqíluogalá á amía fúufúrááthá maré amía afanfé.
Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí
máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkítábámareyú. Kqala geedíeqí
sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí
kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí
kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala
geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí
máré shíñ madqá are tháábá tha alkítáábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha
«shuriña hu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aaña
shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña
shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»
Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá
geedí dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Madiñathá roothá squruñí mbá madíñ átqabaqá ámía afanféqi.
-Náñ thíñhogalá ámía fúufúr ámía afanfé tqukqathi?
-Ndá kqalaqí shá álé daaru alú?
-Náñ shabaha háthúéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

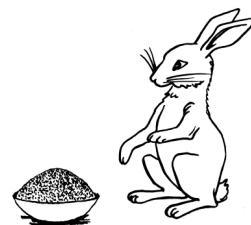
Dqokqotha gíñ buushú ñeeroyú táání. Dqokqothagú ndí gíñ buushú ñeeró mbá kqolí? Náñ
kqolígané? Hathú madí gíñ buushú ñeeró fish táání mungúnúñ mbá kqolígúá?

Amía fúúfúr u amía afanfé

Gábul amía afanfé u amía fúúfúr gugúdiñigú añ dqukqúnúñ. Thíñthíñámáre u gíñ gii máré kqílliñ ma dqukqúnúñ. Amía afanfé badqiiñ áre mílláñ. Amía fúúfúr shíñ ma ñhédqáñ u walá madi añ gundi.

Múnzumáñ amía fúúfúr aháthé áné thiñho amía afanfé tqukqathi. Shambá wássaloolá ámía afanfé áné thíkqo ámía fúúfúr ma thíña ñine tqukqathi.

Gárrathá á thikqathá gíñ pqíluogalá á amía fúúfúrááthá maré amía afanfé.

Áné pqíla u máré pqilu thá bishiyú. Á amía afanfé baró kqala “Sháñ giilí mbá kqáshagalí amía fúúfúr mbá shúngane áñ?” Á amía afanfé baró squlá “amía fúúfurói! adó máání áñ záá áñ daaru alú thá ñeera bishi. Á ámia fúúfúr shíñ kqala ‘íá! laakín ñgó ñinéñ thárlí alú daará ñgó baró shíñ dááragi alú.”

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqánámáré.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zíiqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zíiqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqillínqí thá thoñorindúlē.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózíiqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúngú! Kataba rootha kqillín tha assabúra are mbá zíiqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géédí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zíiqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zíiqí tha assabúra are.

-dquutha, tqukqa, fúufür, afanfé

Kataba

Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga maréqi thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Ndá gidi algálámálé?

Kámmu gídíñó agudíñóathá?

Wááné gudíñó?

Náñ thiñga máábí?

afan	ñee	tqu	fa
fú	fu	I	fúr
kqa	dquu	tha	fúr
kqá	fé	sha	ra

1.

3.

2.

4.

1. Diiñí dqoshilá gíñmáñ tháñ.

2.

3.

Garra

-Yóómá attalátá náñ garrañá? Sqasqríñ a walá kqóóde. Gárrathá áthíkqathá shambá kqodí sqasqariñale?

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Amía fúúfúr u amía afanfé**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayuéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqíllíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Maaba ma híaqí tha fuuluéqí ma thámalá gundí tha mü müşiyá?

-Káán háthú mááthá amía fúúfúr háthú dqiiñathá amía afanfé gundiá?

-Maabá badqi are náñ walá kqáshagaláne?

Áhorathá aáñiyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

-buli, thíri, waaqú, buuñú

Amía fúúfúr u amía afanfé

Yooma attalátá náñ garrañá? Sqasqaríña walá kqóóde. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqaríñale?

Maré záá aañá daarugalá alúqi aañá zíqi ñééra. Á amía afanfé áné hía thá ñeera bishíeqí áné kqala amía fúfuréqí ma ñine álé fúdqí áñ “walá ma ñgó kqalagalí sha thámá mú bakqá thámñóne.”

Ndá thara hihí tha ñeera bishíeqí?

Shambá kqóódáné añ fuufúdqí áné baró kqala amía fúfúúreqí “Tháma baró!” Shambá kqóóda mú á amía afanfé baró híeqi míñ thá fuulu míthíl maabá híeqi míñ thá mýyú u áné kqala amía fúfúréqí “Madishúqidqá walá ali dári alú.”

Náñ kqalagalá amía afanfé ámía fúfúréqí shá walá ma ñgó kqalagalí sha thama mû bakqá thamiñóne?

Adó shíñ áádáára ñgó alú.” Á amía fúúfúr shíñ hía thá ñeera bishíeqí áné kqala “ Tháma mú sha walá aahibí mú u walá giigé gíñmáñ.” Shambá thámalá amía afanfé mú áné dáára amía fúfúr alú áné baró músha.

Náñ dááraga amía fúúfúr álu na ñine?

1. b ____ li	o / u
2. thi ____ i	r / rr
3. w ____ qu	a / aa
4. buu ____ ú	ñ / m

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré móótha dqokqothálégú.
Wááné huhílá thuutha? -Tha alganífayú
Náñ gísqílá or tháñ? -assabún, firi
Kámmu gídí shíñír hu? -arbaqá

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,
Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róothá
adíne tháñle.
Geedí kqíllíñ máré madíñä roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó
akkada mandáñ aañá madíñö márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra
rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha
mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.
Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha
alkaráásámaréyú.
Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala
marthéqí muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqííshí?
-uqûñ, afanfé, aura, hangír

Wááné huhílá thuutha?

Náñ gísqílá or tháñ?

Kámmu gídí shíñír hu?

1.

(a) afanfé

2.

(b) fúúfúr

3.

(d) tquukqa

4.

(dq) dquutha

1.

3.

2.

4.

-Sqúlshútha gíñ buushú ñeeró hugú mbá madihá?

-Min gíñ buushú squlóohá hu ándigú mbá kqolla?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó thá alkitáábá geedúyú u ñgó dqokqotha geedí ndí booloyu namuqi tha roothayú. Madiñagagú shá alhárifá zíiqí alqáhir s ñinéñ zíiqí na booloyu gúdur. Dqokqotha geedí ma booloyú máñ zíiqí tha roothá máñú mbá thohi almáqáná roothóqi.

Shakaqala igeerá zíiqí alqáwal tháábá gambí alú tha geedile ma dqukqúnúñ máré shíñ shakqala mbá gashí ma ñalúmáré. Kqala geedíeqí shá gadari máré máré shakqala mungúnúñgú mbá hori añ. Dqokqotha geedí gíñ thikqo máré u ñgó kataba rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré ahóra roothá ma alú baabákq.

Kataba

Kqala geedíeqí máré madiñaqi tháábá alu na roothá squriñi mbá thárqi. Mín thalo baro ñgó daaga azzámangú máré garra roothá squriñi míñ aañá tharnaqi thá boolímáré. Ayú maamánáñ ná jarabá gárra thá bishiyú u áné jaraba roothá squriñiló ma gadarné sha áné kqóodaqi. Madiñagagú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá squriñi tha alkaráásámaréyú.

Kqala geediñgunúñeqí máré gárra roothá squriñi ma haliyu. Ñgo ada ñgó akkada geedí gíñ shakqali máré.

Ibrahím u abúné

shim bi lá
shimbilá

ba sha
basha

bá kqa thi ña
bákqathiña

a e i
o u

1.

2.

(a). gugúd	(a). milí
(b). gushiña	(b). misqué
(d). gu__	(d). mi__
(dq). gu__	(dq). mi__

1. Madañ thiñ zíli.

2. Madañ _____ .

3. Madañ _____ .

Garra

- Garrathá á thikqatha gíñ garraolá Ibirahímááthá tha almádarasú mbá thíkqooné ma álé gi abune.

Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí máré garra ñgójí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú

Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkitábámareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkitábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriña hu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aaña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Madiñathá roothá squriñiqí tháábá alú mbá madiñ gíñ pqishi Ibirahím abunéqí.

-Náñ shábaha hathúeqí sha adí sqikqí thé sqasqariñáláyú míñ thalé?

-Náñ thikqola Ibirahím ma fio abune?

-Andí almádarasá gárrálá Ibirahím thayú?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedí gíñ buushú thaayú mbá zíiqí thé aañámaréyú? Másal shíñir. Doqokqothagú «Náñ náfagagané?»

Ibrahím u abúné

Ibrahím gadí gárraqí tha almádarasá thá Tqáibayú ñinéñ maané. Abúné Aqíshalá ñinéñ sqúlláne. Aqíshalá pqishiga ákqaakqab míllañ. Kúllu yóm mbá gúdígáné adí áné fio gíñ buushú ñeeró kqóllá.

Garrathá á thikqathá gíñ gárraolá Ibirahímááthá tha almádarasú mbá thíkqooné ma álé gi abune.

Múnzúmáñ á máábá ágarrañí ágarraña Ibirahí-mááthá sha gíñ buushú ñeero shimblá adaarú ñinéñ maané walá pqishí sha álé básha u sha álé dááragá alkqáábámáre alúgú. Mín mbá mathóólá Ibrahím míñ tha almádarasú áné thíkqo abúné ma fioo mugu.

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré garra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqánámáré.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlén.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámaréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-kqontqe, amazíñ, buuñú, ooñó

Kataba

Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga maréqi thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Hathu madi gíñ níshigalá oorá?

Hathu madi gíñ bidígá róá?

Hathu madi gíñ kqóli búúñúá?

Gíñ a bádqigalá firi madi háthúá?

buu	ali	tqe	ama
kqon	me	rí	zíñ
re	ama	líañ	ñó
oo	géñ	ñú	she

1.

3.

2.

4.

1. Afanfé futhi alfúúlqi.

2.

3.

Garra

-Yóómá attalátá náñ garrañá? Sqasqríñ a walá kqóóde. Gárrathá áthíkqathá shambá kqodí sqasqariñale?

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Ibrahím u abúné**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqíllíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Gíñ buushú ñeero fiifí náñ durrané adáár tháñ?

-Náñ shábaha hathúéqí sha thámgalá gíñ buushú ñééróqi tha albáál?

-Káán hathú máátha abbá Aqíshalá náñ gíatha háthú?

Áhorathá aáñiyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

- gindí, borid, kqraitha, albarááda

Ibrahím u abúné

Yooma attalátá náñ garrañá? Sqasqaríña walá kqóode. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqaríñale?

Áné kqala abúnéqí “Abbá alí hatháñ gárraoqí shókqoñ sha walá pqishí sha álé fia gíñ buushú ñeero” Á ábune kqalagá shíñ “Ná kqal-nó shaañíné? Áadqaakqa alúdqáyá?” Áné shíñ kqala abúnéqí “eqé walá ñgó dqaakqa alú. Lakín bakqá físh fiñóne.”

Náñ kqalala Ibirahím abunéqí shambá kqalá abuné á dqaakqa alúdqáya?

Assabá físh áné thíkqo abúné ma fio mugu. áné kqalagá “Abbá! walá aakqalóó ñgóqí gíidí sha walá pqishí álé fia gíñ buushú ñeeroá?” Á ábune kqalagá “náñ hushiñógi.

Ndá kqalé sha, “ Náñ hushiñógi?”

Gíñ thámagalí ñgó tha almádarasúneá? Walá ma fédqiñó bakqá kqólñonedqá” Kúllu yóm ñine hushi abúné thá rootha lemina ñine bákkathiñá abúné gíñ buushú fiifí.

Sha nine bakqathiñálá Ibirahím abuné gíñ buushú ñeero fiifí?

1. ____ indí	b / g
2. bori ____	dq / d
3. kqai ____ a	th / d
4. alba ____ ááda	r / g

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré móótha dqokqothálégú.
- Kámmu gídíñó bábáñóathá? -A gídi bábáthá taláta.
- Ndá da addáwa? -alhakim
- Alqúmúráqa kámmu maané? -A gídi tamánia sana.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,
- Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róóthá adíne tháñle.
- Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

- Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.
- Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.
- Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqííshí?
- anthamañ, uñ, bóhosq, fúle

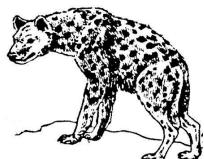

Kámmu gídíñó bábáñóathá?

Ndá da addáwa?

Alqúmúráqa kámmu maané?

1.

(a) kqontqe

2.

(b) amazíñ

3.

(d) buuñú

4.

(dq) ooñó

1.

3.

2.

4.

- Assúrálé assúrá naano maané?
- Náñ mbálé shábbaha hathúe sha gii máre?
- Sqsqariñá boridú maré anthamáñ haalá háthuyú márrayá? Rothishútha shambá haaláháneyú.

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá. Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú. Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

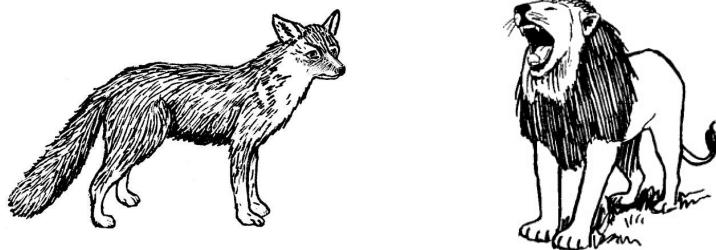
Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ sqúlágá bóríd alú buura. Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí máré garra ñgóqí. Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkitábámareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ gárrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu. A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariñá. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkitábámareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñá hu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aaña shúriñó gadi hu.» «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.» Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariñá dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

- Madiñathá roothá squruñiqí tháábá alú mbá madíñ gíñ búushúqí mbá má agúr.
- Ndá pqúlá boridéqí gíñ kqala anthamañ?
- Náñ walá adóga ánthamañ tha alú buurayúéqí?
- Náñ shábhaha hathuéqí sha adí sqikqí thá sqasqariñáláyú míñ thalé?

Anthamañ u borid

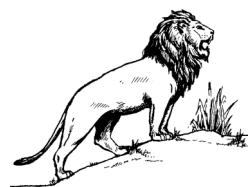

agú rá
agúrá

ña lú kqe dqe
ñalúkqedqe

faa sqí
faasqí

Anthamañ mbá ziizíñgané gábul walá zííqí ná gíñ buushú ñeeró gorne tha alfíkir. U pqishigá áttamsil mílañ. Borid shíñ ñinéñ maamañ agúrá gíñ búúshú ñeeró lakín ashíddá bás ñinéñ gídíné walá gídi alfíkir. Múnzumáñ anthamañ aháthé aañá holi gíñ búúshú ñeeró áné kqala gíñ buushú ñeeróeqí “Borid mbálé híbíhá shúgó mbá squsquathiñhá hu alí háálí gundi na ali ma shiñír.”

Gárrathá á thikqathá gíñ sqúlágá bórid alú buura.

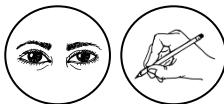
Á duásh pqúliña boridéqí sha anthamañ kqalóóqí sha ñine háá ñine gundi. Á bórid pqilá áné baró kqala sha ñine gídi alú buura u lázim áyu gíñ buushú ñeeró áné thikqu tha alú buurayú. Á ánthamañ fágada sha ñinéñ giilá alú tha alú buurá áné gashá thá kqedqe. Á bórid kqala “Wááné zíí ánthamañ? Fédqílí áqákatabiña roothá taafaguña tha alú tha alú buuráleyú.” Áné thíkqa ma shaarí. Áné ágenagá sha álé squlóó áné íshio thá kqedqe. Shambá íshioné á bórid kqalá dqíñhothági thálé áadugá na ali.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almáqnámáré.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlén.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámaréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-borid, anthamañ, faasqí, diiñí

Kataba

Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga maréqi thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Haala maabá ágarrañíñgó ndu!

Hoshala alkitááb tháñ!

Mathô alú!

Dqañósha!

rid	ñí	faa	thá
dii	bo	tha	du
mar	sqí	ásh	a
an	buñ	béñ	mañ

1.

3.

2.

4.

1. Mugu gaga bórid.

2.

3.

Garra

-Yóómá attalátá náñ garrañá? Sqasqríñ a walá kqóóde. Gárrathá áthíkqathá shambá kqodí sqasqariñale?

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Anthamañ u borid**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayuéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyuéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqíllíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Alhabar thithíkq nafaqaqíá?

-Náñ sháhaba hathúéqí sha kqalaga ánthamañ boridéqí sha ñine badqí?

-Káán hathú mááthá borid náñ giatha háthú?

Áhorathá aáñiyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

- ber, heesh, sqakqa, allemun

Yóómá attalátá náñ garrañá? Sqasqríñ a walá kqóóde. Gárrathá áthíkqathá shambá kqódí sqasqaríñale?

Shambá wássálá bórid áné thíkqa ma dírshí áné kqalagá “Náñ giiñúa amí anthamañ? Alí hatháñ gídi alú buura.” Á ánthamañ kqalagá “Haalóóliyú laakín aabadqí walá aagádarí mbá adí. Á bórid kqalagá “Halás ááhasqúla ñgó thá gundi.

Náñ thikqá bórid ma álé gii áñthamañ?

Mín mbá kqálá bórid shambáló anthamañ pqiishágá áñ. Áné kqala “asháñ aabadqí walá aagádarí mbá adí ñgó daagé faasqí gothílí añ tháñ ma ali álé hááqí ñgó thá gundíeqí u ma ali álé buthíqi. Ñgó físh dquoosha ñalúqa doño thá diiñí mbá dámlíqi sha ali sqikqíthaqí. míñ ñgó thá gundi” Á bórid gíbila roothálé áné dquoosha ñalúkqedqe doño thá diiñí u áné daa anthamañé faasqí.

Sha nine dquoosha áñthamañ borid doño?

Mín mbá haané borid thá gundíeqí u mbá zaa máré shambá ithigá máré aáñá holi gíñ búúshu ané fia diiñiyú u áné fia na alú thá faasqí ma álé kqali gíñ buushúeqí “Alí hathú maadágiqidqa ma ali álé há borid gundi ma shiñír.”

Náñ gíá áñthamañ borid míñ mbá ithigá máré aañá holi gíñ buushú ñeero?

a e i
o u

1. be____	I / r
2. h____sh	ee / e
3. ____akqa	s / sq
4. allem____n	i / u

Alkqanúná roothó

Kqala geedíéqí máré thóóha roothá rakqasqýulgú thá roothá friyúyúéqi.

Walá ñgó dqóñóshía. - Dqoñósha!

Walá ñgó thíñiá. - Thiña!

Walá ñgó adiá. - Adá!

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó mérénaí tháábá alú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?

-hóóro, abuñ, báñ, duásh

Walá ñgó dqóñóshíá.

Walá ñgó thíñíá.

Walá ñgó adíá.

1.

(a) borid

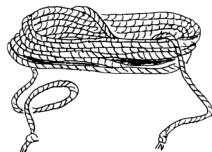

2.

(b) anthamañ

3.

(c) faasqí

4.

(d) diiñí

1.

3.

2.

4.

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alú.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ
hássálo áné madqá are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqotháñgúnúñgú mbá ithíguqi
tha sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
-Gárrathá áthikqathá shambá fiá állilañ mugu.

-Náñ bíaga állilañ?
-Ndá kqithuo na gundí?
-Sgasqaruñale náñ ágarrañné háthú?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñgú tha assandúkqú. Hasqulo rootha
akqíthó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala
geedíeqí gía rootháñgúnúñgú tha rootha akqíthólo. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katabó
máré áhapqunááthéqi.
-anthamañ, búúñú, afanfé, pqero

Alkqanúná roothó

Fúúdqathá gíñ búsqí alulégu mbá thíñlá u walá mbá thíñlá.

100

Iyú moothá akqusqolé

Alílíañ

Gárrathá á thikqathá shambá fíá álilíañ mugu.

Alílíañ pqishiga úquñ. Múnzumáñ aháthé áné hía thá fuuluéqí ná bia. Á mugu haalayú. Áné da mugué diiñí ma thabákqedqe ná gúúra ná kqithú na gundi. Ná baró kqóla.

Náñ bíaga áliliañ?

Ndá kqithuo na gundí?

Sqasqaruñale náñ agárrañné háthú?

a e i
o u

mañ	búú	pqe	rid
fé	tha	be	afan
an	ñú	bo	r
dii	ro	ñí	ga

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ajjuáfa, ñónshá, atqetqe, almánga,
squeera, dírsqiñ

A) Mbá thiñlá:

B) Mbá walá thiñlá:

— — — — —

Akqusqo 7– Thiñthíñ jahaza

Addárs 20 (Isbú 4)

-Sqúlshútha thiñthíñá thiñhá hugú tháñgáma mungunuñ.

-Thiñthíñá zíí shañíne kqallá sha thiñthíñá pqiishí?

-Hathú pqadi didíñoathá ma álegú úsaqíá?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó thá alkitáábá geedúyú u ñgó dqokqotha geedí ndí booloyu namuqi tha roothayú. Madiñagagú shá alhárfá zííqí alqáhir s ñinéñ zííqí na booloyu gúdur. Dqokqotha geedí ma booloyú máñ zííqí tha roothá máñu mbá thohi almáqáná roothóqi.

Shakaqala igeerá zííqí alqáwal tháábá gambí alú tha geedile ma dqukqúnúñ máré shíñ shakqala mbá gashí ma ñalúmáré. Kqala geedíeqí shá gadari máré máré shakqala mungúnúñgú mbá hori añ. Dqokqotha geedí gíñ thikqo máré u ñgó kataba rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré ahóra roothá ma alú baabákq.

Kataba

Kqala geedíeqí máré madiñaqi tháábá alu na roothá squriñi mbá thárqi. Mín thalo baro ñgó daaga azzámangú máré garra roothá squriñi míñ aañá tharnaqi thá boolímáré. Ayú maamánáñ ná jarabá gárra thá bishiyú u áné jaraba roothá squriñiló ma gadarné sha áné kqóódaqi. Madiñagagú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá squriñi tha alkarakásamaréyú.

Kqala geediñgunuñéqí máré gárra roothá squriñi ma haliyu. Ñgo ada ñgóakkada geedí gíñ shakqali máré.

101

Jawáhiráthá maré gadíkqedqe

kqen kqé sq
kqenkqésq

mún zuñ gu núñ
múnzuñgunúñ

kqun sqú
kqunsqú

a e i
o u

1.

2.

(a). shilé

(a). alkitáb

(b). shiñír

(b). albánbar

(d). shi__

(d). al__

(dq). shi__

(dq). al__

1. Misqué kqookqól pqishigéqí.

2. Misqué _____ .

3. Misqué _____ .

Garra

-Gárrathá áthikqathá gíñ garraóola Ihlásááthá tha alq'lúmá adaarúyú.
Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí
máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú
Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkitábámareyú. Kqala geedíeqí
sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí
kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí
kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala
geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.
A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí
máré shíñ madqá are tháábá tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha
«shuriña hu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aañá
shúriñó gadi hu.»
«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aañá
shúriñóla hu walá madiyú ná ma ñgo.»
Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá
geedí dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Madiñathá roothá squruñíqí tháábá alú mbá kqeri alqaínáátí thiñthíñu hu.
-Náñ athiñthíñlá Jawañhír gadíkqedqe kúllu yóm?
-Kquéérathá alqaínáátí thiñthíñu hu mbá gídilá Jawañhír.
-Náñ sháhaba hathúéqí sha adí sqikqí thé sqasqariñáláyú míñ thalé?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedí «Ndí alqaíná thiñthíñu mbá thiñháthú? Ndí thiñthíñá pqishí háthúéqí
míllañ?

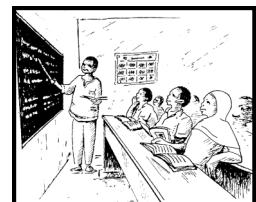
Jawáhiráthá maré gadíkqedqe

Jawáhir gídi gadí gárra shúlindu holloñoníñ mbá sqúllá Ihlás. Kúllu yóm assáqá kqunsqu kqunsqú ñinéñ áthiñthíñnéne ma álé adí tha almádarasúeqí. Gídi misqué húhúlúgú, kqenkqésq, shaashá u dqabarí lakín walá thíni máre u gídí thañgú lakín walá pqarthi máre.

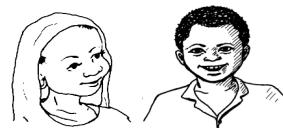

Gárrathá á thikqathá gíñ garraóóla Ihlásááthá tha alqulúmá adaarúyú.

Múnzúmáñ á Ihlásááthá gárra thiñthíñá pqiishí tha alqulúmá adaarúyú. Mín mbá mathóóné míñ tha almádarasú á Jawáhir kqalagá “Náñ gárraohá shókqóñ?” Áné kqala ñinéqí “Hatháñ gárraóó thiñthíñá pqiishí u ná físh gárráña sha walá pqishí ma maabí thíña thiñthíñ alqáina dqukkúnúñ kúllu yóm.”

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqámáré
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqi tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothoyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
-húhúlú, gaagú, misqué, asharmútq

Kataba

- Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga maréqi thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Maaba thiñ almóz.

Maabí thiñ almóz.

Gadi ilí.

Geedí ilí.

hú	mi	gú	sqú
gaa	lú	kqen	mútq
kqun	pqim	hú	ma
kqésq	sqé	pqíl	ashar

1.

3.

2.

4.

1. Asharmútq sqabathíñ hárañ.

2.

3.

Garra

-Yóómá attalátá náñ garrañá? Sqasqríñ a walá kqóóde. Gárrathá áthíkqathá shambá kqodí sqasqariñale?

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Jawáhiráthá maré gadíkqedqe**. Náñ maané na sqa sariñálo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzúmáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqíllíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Náñ kqalgala shá thiñthíñá pqiishí?

-Sha ñiné rafila kqunsqú harañ

-Káán hathú mááthá Jawáhir náñ gíathá há?

Áhorathá aániyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothógú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi añgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Añgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

-hambal, huhúlú, albabáya, albírish

Yooma attalátá náñ gárráñá? Sqasqríña walá kqóóde. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqríñale?

Ná shíñ kqalgalá Jawáhír “Gadíñkqo kqunsqú alí thiñthíñá pqiishí ñinéñ maané.” Á Ihlás shíñ kqalagá “ Hííñ kqunsqú pqishí lakín ma thiñalá ñine dqukqúnúñ kúllu yóm walá pqari badqíñgíñ are.”

Ndá kqalaqi, “ Kqunsqú alí thiñthíñá pqiishí ñinéñ maané”?

Á Jawáhir kqala Ihláséqí “Náñdqá giiña?” Á Ihlás shíñ kqalagá “Añ thiña misqué húhúlú múnzuñgunúñ u áñ pqartha tháñ áñ thiña na ir múnzuñgunúñ.”

Náñ kqálálá Ihlás didinéqí shambá kqalané, “ Náñdqá giiña?”

Mín mbáló á Jawáhir baró áthiñthiña gadíkqedqe Ihlás thiñthíñá pqiishí alqáíná hórí añ míllañ.

Náñ áthiñthiñágálá Jawáhír gadíkqedqe thiñthíñá pqiishí?

1. ha ____ bal	m / n
2. ____ uhúlú	b / h
3. albabá ____ a	y / h
4. albíri ____	sh / s

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré thóóha rothá squruñí ma katabáqí thá gíñ zííqí dqukqúnúñ thambá hori aañúéqí.

Thañ thiñ ñeera.	Thaañí thiñ ñeera.
Gali thiñ eeshé.	Geelí thiñ eeshé.
Musháñ harí.	Musháñí harí.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alhárifá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?
-húhúlú, hulíli, guula, kqunsqú

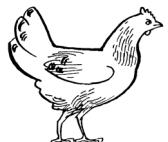

Thañ thiñ ñeera.

Gali thiñ eeshé.

Musháñ harí.

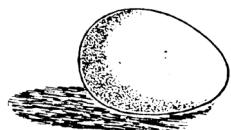
1.

___ (a) húhúlú

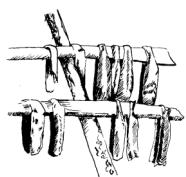

2.

___ (b) gaagú

3.

___ (d) misqué

4.

___ (dq) asharmútq

1. _____

3. _____

2. _____

4. _____

-Kqéérathá alqíddágú úusaalá tháñ hu mbá madihá

-Gíñ thámóólá thá muyú shááñ giiné kqoñkqongané?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó thá alkitáábá geedúyú u ñgó dqokqotha geedí ndí booloyu namuqi tha roothayú. Madiñagagú shá alhárifá zíiqí alqáhir s ñinéñ zíiqí na booloyu gúdur. Dqokqotha geedí ma booloyú máñ zíiqí tha roothá máñú mbá thohi almáqáná roothóqi.

Shakaqala igeerá zíiqí alqáwal tháábá gambí alú tha geedíle ma dqukqúnuñ máré shíñ shakqala mbá gashí ma ñalúmáré. Kqala geedíeqí shá gadari máré shakqala mungúnúñgú mbá hori añ. Dqokqotha geedí gíñ thikqo máré u ñgó kataba rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré ahóra roothá ma alú baabákq.

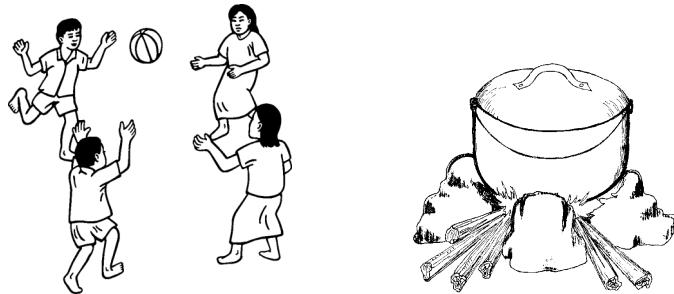
Kataba

Kqala geedíeqí máré madiñaqi tháábá alu na roothá squriñi mbá thárqi. Mín thalo baro ñgó daaga azzámangú máré garra roothá squriñi míñ aañá tharnaqi thá boolímáré. Ayú maamánáñ ná jarabá gárra thá bishiyú u áné jaraba roothá squriñiló ma gadarné sha áné kqóódaqi. Madiñagagú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá squriñi tha alkarakásámaréyú.

Kqala geediñgunuñéqí máré gárra roothá squriñi ma haliyu. Ñgo ada ñgóakkada geedí gíñ shakqali máré.

Niqimát thá geedíkqedqele

kqon kqo né
kqonkqoné

bá kqí shé lá
bákqíshélá

pqíl tha lá
pqílthalá

a e i
o u

1.

2.

(a). pq <u>aa</u> lí	(a). di <u>id</u> qa
(b). pq <u>aa</u> gú	(b). di <u>ir</u> a
(d). pq <u>aa</u> __	(d). di <u>i</u> __
(dq). pq <u>aa</u> __	(dq). di <u>i</u> __

1. Múna úúsaqí.

2. Muna _____ .

3. Muna _____ .

Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ pqishí geedí Niqimátéqí.

Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí márre garra ñgóqí. Roothu thágí thé gíñ garragalá dqokqotha alú

Kqala geedíeqí márre hoshala garrá zííqí tháñ alqáwal tha alkitábámareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zííqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá márre muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra márre. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí márre shíñ madqá are tháábá tha alkitáábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriña hu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí aaña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóóda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Madiñathá roothá squruñíqí tháábá alú mbá rothí hú géedí Niqimat.

-Kámmu geedí gidílá Niqimat? Ndálááthá?

-Náñ thámalá Niqimat thámuyú?

-Náñ sháhaba hathúéqí sha adí sqíkqí míñ thalé?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedí yóómí thañgama a mmáñó ñinéñ ú úsaqíá? Roothuqi thé geedile alquásá wa lá ashúkqúlá niñó ñiné dqukqúnúñ ñinéñ maané lé mbá maabá idale mmaané. Nánóqí?

Niqimát thá geedíkqedqe

Gábúl ammá Niqimát gugúdiñí thá geedíkqedqe
mbágu sqúllá Karíma, Hámíd, Jááfar u Háwa.

Geedíkqedqe mbálégú walá pqishiga áñgú shá máré
gúda thá máre ma didínémáre shaarí.

Gárrathá á thikqathá gíñ pqishí geedí Niqimátéqí.

Múnzúmáñ ammá Niqimát aháthé áné tháma aagu
thámuyú ma ñine álé adí thá gafúeqí. Áné kqalho
geedíkqedqéqí shá máré fúlhoole iñ u shá máré
kqíthího alú thá firi. Shambá dqafára ñine gúndíyu á
géédí záá tha aqiliyúeqí lémina didínémáre
mathóóqí míñ thá gafú.

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú.
Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kátaba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámaréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kátaba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kátaba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-aagu, afiõnkqo, asharámbe, alkóóre

Kataba

Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñu ma alé nafaqaga maréqi thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Miagú gódi mááda.
Dárwashgú thiñ gíñ ñooné.
Shúligú dáárá alú.
Mugugú gaga bórid.

aa	al	asha	gá
afi	óñ	rám	aba
dqí	gu	da	re
be	la	kóó	kqo

1. _____

3. _____

2. _____

4. _____

1. Hááshi pqarthi ir.

2. _____

3. _____

Garra

-Yooma attalátá náñ garrañá? Sqasqríña walá kqóode. Gárrathá á thíkqathá shambá kqodí sqasqariñale?

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Niqimát thá geedíkqedqe**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shugo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayuéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shugo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Náñ kqikqíñgalá aagu alú thá firi ma thamalá thamuyú?

-Hulañ sha ñiné dúrrane máábi?

-Náñ garra hathú tha sqasqariñaleyú?

Áhorathá aáñiyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shugo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

-adarhaddqí, gugúñí, dquoñ, gisqe

Yooma attalátá náñ gárrañá? Sqasqaríña walá kqóóde. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqaríñale?

Á dídinemaré thíkqóó gíñ bakqané thá múyú ma dááré ma kqonkqoné áné pqílā míllañ. Shambá mathô géédí are mín aañá hoolo máré máré kqala sha álé daa márthé gíñ thiñi máré.

Ndá tharô wasala thaayú?

Á dídinemaré kqalagágú “Alí gíñ zióó sha thiñhánné bakqó háthú ná dááré.” Á géédí kqalá “ U walá gíñmáñ zííqínné yaqani mbá thiññayá?” Á dídinemaré kqalagá “Walá zííqí.”

Shambá mathô géédí náñ kqalagane didínémáré?

“Thiñathá huyúñgáma.” Ma ñine álé pqíli u áné farága shimingú á géédí baró kqalá “Ñkán hatháñ shákqalóóthe thá gíñ bakqíshélá thá muyú walá hatháñ pqílthalá u walá hatháñ thúrthá gíñ thiñña.”

Náñ gesaga géédí nduyú?

a e i
o u

1. adar ____ adqí f / h

2. gugú ____ í n / ñ

3. dq ____ ñ ó / o

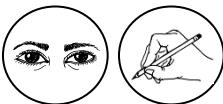
4. g ____ sqe ii / i

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí mare thóóha roothá ma katabáqí thá gíñ zííqí dqukqúnúñ thambá hori aañúéqí.

aagu	aagugú
boñgór	boñgórí
baráñ	baráñí
misqué	misqégú
másqbaalá	maasqíbiiló

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíñä roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñö márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alhárifá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala marthémí muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqíishí?
-alkóóre, adqadqáfat, awár, hárañ

aagu   boñgóر   baráñ
misqué   másqbaalá

1.

— (a) aagu

2.

— (b) afióñkqo

3.

— (d) asharámbe

4.

— (dq) alkóóre

1.	3.
2.	4.

-Giñlégú madiháqi tha assúrayú náñ shábbahané hathúéqí sha maa máré?

-Ma hathú ágenálá náñ gii háthú? Hathú íshiqa? Náánoqí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthúéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthúéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Roothá ma muusqá

Gárra almásalá ma daadó thá alkitáábá geedúyú u ñgó dqokqotha geedí ndí booloyu namuqi tha roothayú. Madiñagagú shá alhárifá zíiqí alqáhir s ñinéñ zíiqí na booloyu gúdur. Dqokqotha geedí ma booloyú máñ zíiqí tha roothá máñú mbá thohi almáqáná roothóqi.

Shakaqala igeerá zíiqí alqáwal tháábá gambí alú tha geedíle ma dqukqúnuñ máré shíñ shakqala mbá gashí ma ñalúmáré. Kqala geedíeqí shá gadari máré shakqala mungúnúñgú mbá hori añ. Dqokqotha geedí gíñ thikqo máré u ñgó kataba rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré ahóra roothá ma alú baabákq.

Kataba

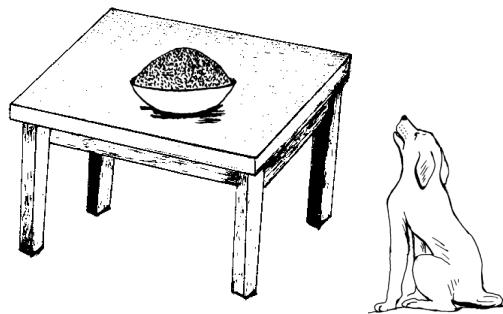
Kqala geedíeqí máré madiñaqi tháábá alu na roothá squriñi mbá thárqi. Mín thalo baro ñgó daaga azzámangú máré garra roothá squriñi míñ aañá tharnaqi thá boolímáré. Ayú maamánáñ ná jarabá gárra thá bishiyú u áné jaraba roothá squriñiló ma gadarné sha áné kqóódaqi. Madiñagagú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá squriñi tha alkarakásámaréyú.

Kqala geediñgunuñéqí máré gárra roothá squriñi ma haliyu. Ñgo ada ñgóakkada geedí gíñ shakqali máré.

111

Búshra

kqi thóó gé
kqithóogé

pqo ho
pqoho

ú sa qí
úsaqí

a e i
o u

1.

(a). horoñ

(b). hozí

(d). ho__

(dq). ho__

2.

(a). dqabarí

(b). dqafáré

(d). dqa__

(dq). dqa__

1. Iñish rafílá hárañ tháñ.

2. Iñish

3. Iñish

Garra

-Gárrathá á thikqatha gíñ shuní Búshuréqí.

Móótha roothá holiyu thé sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí máré garra ñgóqí. Roothu thákí thé gíñ garragalá dqokqotha alú

Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkítábámareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attáníqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma halíyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriñá hu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aaña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thé sqasqariñale!

-Madiñathá roothá squriñíqi tháábá alú mbá rothi shambá giilá Búshura ma agenála?

-Náñ kqalalá sha alé agenaga Búshura?

-Ndá ágená Búshura?

-Náñ shábaha hathúéqí sha adí sqíkqí míñ thalé?

Azzamaná roothó!

Kqala geediéqí máré kqeera gíñ thiñia míñ na ile, sqisqia are, arisqa na aré thirthú, shashá, albénjél (carrot), almóz, alburtukán, bilia, ashátha, atqamátqim/ ambanatqúr), albabáya, alfigil, kqitha.

Búshra

Búshura gadí gárra shúli ndu hollóñoníñ ñinéñ maa-né. Mbá gúdigané walá pqishiga áñ sha álé ágena ñine. Ma maabi kqále shá álé agéna ñiné ané pqilá u ané búúna maabí alú. Múnzumáñ didíné aháthé áné gúúza tqukqa u fírí gísquilá alqíddayú tháñ walá zié.

Gárrathá á thikqatha gíñ shuní Búshuréqí.

Á dídine kqalagá “Billáhi gadíñkqo buuná ñgó kqithóogé firi áágísqa alqíddayú tháñ.” Á Búshura pqilá u áné ahátha áné buuna ma ñine álé kqali didíneqí “Walá dugílí ñgóqí. Alí gíñ sqáríyunnegú. Náñ giiñó thá firi.” Mín mbálo áné ahátha áné buuna áné dqafára. Didíné baró pqilé míllañ.

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqámáré
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqi tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zíiqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zíiqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothoyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózíiqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zíiqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zíiqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zíiqí tha assabúra are.
- adqadqáfat, ajjábana, hulíli, awár

Kataba

- Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga maréqi thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Maaba idelé be bolo.

Maabí fáálé be bolo.

Niñé ólgíñí.

Míhi ólgíñí.

<i>adqa</i>	<i>li</i>	<i>r</i>	<i>ajja</i>
<i>iñí</i>	<i>dqá</i>	<i>ba</i>	<i>sh</i>
<i>lí</i>	<i>y</i>	<i>fat</i>	<i>hu</i>
<i>awa</i>	<i>gá</i>	<i>na</i>	<i>ashá</i>

1.

3.

2.

4.

1. **Gaagú thiñlá.**

2.

3.

Garra

-Yooma attalátá náñ garrañá? Sqasqríña walá kqóode. Gárrathá á thíkqathá shambá kqodí sqasqríñale?

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqríñá kqalgalá **Búshra**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayuéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqríñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqríña thá bishiyuéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqríñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkítáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Aqishiñ shíñ pqishía? Nánóqí?

-Náñ shábaha hathúéqí sha pqilagala Búshra?

-Sqasqríñálé náñ agarrañné hathú?

Áhorathá aániyúléyúgú

Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothógú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.

-ndu, iisqú, márshí, thuutha

Yooma attalátá náñ garrañá? Sqasqríña walá kqóóde. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqríñale?

Shambá wákkaránéqi áné adá ma pqílí áné bakqa hández thá pqoho. Ma ñine álé zíí thá firú á gáli adó áné thiñho tqukqaqi. Shambá mathóóné áné thíkqo tqukqa ma kqóodá gáli alú. Áné pqilá míllañ.

Ma Búshra didíné zííqí wááné thiña gálí tqukqaqi?

Shambá gúda áñ baalá shúgó á Búshura wássalo áné kqala mmáánéqí “Ándí tqukqá daaroólágéqí?” Á dídine kqalagá “Alí ma ali álé zííqí thá firú aathíkqó gali ma thiña tqukqaqi walá zííqí na gíñ daalí ñgóqí.”

Wááné ziólá Búshra?

“Alí thabá dqukqúnúñ walá kqúkqi are. Ndá kqalóó ñgoqí sha geedí walá gádarigú máré pqaada didínááthá ma alégú úsúaqí?” Á Búshra baró kqala míñ shókqóñ walá ali íshi ñgóqí.

Náñ kqalgalá “Sha thabá dqukqúnúñ walá kqúkqi are”?

a e i
o u

1. ____ du	ñ / n
2. iisq ____	ú / u
3. má ____ shí	r / s
4. ____ uutha	th / d

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré ahulu roothá zííqíqi tha assandúkqú mare già roothá squruñí than.
Másal: Niñé mú alú.

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,
Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róothá
adíne tháñle.

Geedí kqillíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthémí shsa ma assé u ñgó
akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá alú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra
rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha
mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róotha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha
alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala
marthémí muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqííshí?

-ajjábaná, iñísh,gáy, kqíírí

niñe   míhi   maabá idelé
 maabí fáálé   muu   mú   kqesqi
 madqín   alú   báñgú

1.

 (a) adqadqáfat

2.

 (b) awár

3.

 1 (d) ajjábana

4.

 (dq) hulíli

1.

3.

2.

4.

-Geedílegú madiháqi tha assúrá buluyú náñ shábbaha hathué sha gii máré?

-Iirá dqaashí ma mééralá náñ giiné? Nánoqí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá rootha akqítho alú 2 u 3 shambalo.

Garra

-Gárratha áthikqatha gíñ kqaalatquogalá Almákiáthá maré Abdu.

Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u añgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedí máré garra ñgójí. Roothu thákí thá gíñ garragalá dqokqotha alú

Kqala geedíeqí máré hoshala garrá zíiqí tháñ alqáwal tha alkitábámareyú. Kqala geedíeqí sha ñgó fedqí añgó garra marthé buá sqasqariñó mbá zíiqí alqáwal. Kqala géedíeqí kqillíñá ma ñgó álé garraqí mare shin madqá are tháábá lé aña shúriñó hu. Kqala géedíeqí kqillíñá máré muliña assandúkqa attániqí tháábá alú ma álé garra máré. Kqala geedíeqí hassa hatháñ fédqí áñ garrathá sqasqariñálé kqillíñkqa ma haliyu.

A ásalí gadí dqukqúnúñ áné garra sqasqariña. Ma gadilo álé garraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkitábá mareyú. Kqalagágú «mín mbá kqalli sha «shuriña hu» gadi garraqí ná ashuriña garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí aaña shúriñó gadi hu.»

«Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asali gadimáñ ná garra aaña shúriñola hu walá madiyú ná ma ñgo.»

Añ gárrathá sqasqariñálé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariña dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

-Madiñathá roothá squriñíqi tháábá alú mbá rothi hú almadarasá Almákiáthá.

-Abduáthá shulindu kámmu gárra máré?

-Ndá mééra iirá dqaashi?

-Náñ shábbaha hathuéqí sha adí sqíkqí míñ thalé?

Haashí mió

haa shi
haashi

aba dqá
abadqá

dqaa shí
dqaashí

Ábduathá maré Almáki geedí gárra shúlindu hol-loñóníñ tha almádarasá thá Undulúyú ñinéñ maa máré. Maré holloñoníñ haashí mió ñinéñ maa máré. Mín mbá mathí máré mín tha almádarasú u mbá kqádda máréqi máré pqúdá mia alugú. Miagú ee máré gídi geedígú u pqarthi máré.

Gárratha á thikqatha gíñ kqaalatquogalá Almákiáthá máré Abdu.

Mbá Almáki míñ mbá pqarthináné gídigané alkóós baalá mbá ábadqináne tháñ. Mbá Ábdu shíñ ma dqaashí ñinéñ mérnáne.

Alyóómamáñ máré kqaalatqú ná kqallá Almáki Ábduéqí “Náñ mérgañó iirá dqaashí? Alí gii ñgó horóñ biiló thayú.”

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqámáré
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfarua máré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothoyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- mia, alkóós, mááda, haashi

Kataba

- Garra geedíe roothá squriñí ma almásal u ñgó kqalagágú mare ahátha thá roothá squriñí máñú ma alé nafaqaga maréqí thá roothá garra mare thá igeerá dqafáréyú.

Mererí fíá kqúluñ.

Oorí thìñá thááñí.

Aagugú búúsqá álu.

Lúúbágú féésqálá.

kqo	da	mu	sh
mi	haa	a	shi
rú	al	dqo	ir
máá	sqir	tháñ	kóós

1.

3.

2.

4.

1. Ajjábana giilá albúñ tháñ.

2.

3.

Garra

- Yóómá alqítñen náñ garrañá? Sqasqríñ a walá kqóóde. Gárrathá á thíkqathá shambá kqodí sqasqaríñale?
- Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Haashí mió**. Náñ maané na sqa sariñálo? Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.
- Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ múa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa múa mbá buunágané.»
- Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.
- Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitaábú ma álé garrala mbá ma assé
- Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.
- Dqokqothagú «Ndá gadari áné móóthágé dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.
- Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

- Iirá walá ma abadqá meera pqishiá?
- Kquééráthá gíñ náfaqaga ír hu?
- Kaan hathú mááthá Abdu náñ giatha háthú?

Áhorathá aáñiyúléyúgú

- Kqala geediéqí máré hoshala aañiyú walá maiyú ahorá tháñ mbá roothóbú. Gárra geedié rootha ma haliyu thá thoñorindú dqafaruqi. Ñgó dqokqothagú andí mbá ma assé u añgó kqalagágu máré kataba tha alkarrásá máreyú. Shákqala rootha árbaqálégú shúgo. Mín mbá kqodiñonaqi áñgó dqokqothá geedi arbaqa mbá pqadqi aregú máré kataba tha assabúrayú. Áñgó dqokqothá geediñgunuñ shíñ máré muusqu na moothá katabó geediló tha assabúra are.
- ashat, kqaara, agarô, gáy

Yooma alqítnêñ náñ garrañá? Sqasqríñä walá kqóódé. Gárrathá á thíkqathá shambá kqódí sqasqríñale?

Á Ábdu shíñ kqalagá “Busqáñaqaanno walá gii gíñmáñ. Náñ húshigi sha ali ábadqi ir.” Máré kqaalatqu. Á Ábdu baró kqala Almákieqí “Náñ áhi ñgó tha aliyú? Ábadqishemé mbáqa ma fédqiñó.” Á Álmáki shíñ kqalagá “Alí ñgó badqígé ndu walá ñgó fédqilí shá ñgó dúrraqi.”

Ndá kqálaqí, “ Náñ áhi ñgó tha aliyú”?

Assabákqedqéqí shambá zaa máré tha almadarasú á máábá ágarrañi alqulúmá adaarú ágarraña maré sha iirá walá ma abadqá u mbá wála ma pqarthá tha annadáfá gii maabíé horóñ biiló thayú.

Náñ gárraolá Abduáthá tha almádarasú?

Mín mbá haalaláneá Ábduyú áné kqala Almákiéqí “Alí assé ñinéñ kqalóolí ñgóqí. Mín shókqóñ walá ali físh méri iirá walá ma abadqá.” Mín mbálo baró walá Ábdu físh mééra iirá walá ma abadqá.

Náñ kqalalá Ábdu mina mbá haaláné maabá ágarrañíndu?

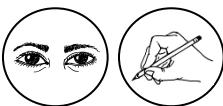
1. ash ____ t	a / o
2. kqaa ____ a	d / r
3. ____garô	aa / a
4. g ____ y	á / a

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré thóóha roothá squruñí ma katabáqi ma hori añ thé gíñ zííqí dqukqúnúñúéqí.

- Geelí gúlí. (Gali gúlí.)
- Húhúlúgú básháqí. (Húhúlú feshaqí.)
- Alílíañgú gaga mia. (Alílíañ gaga mia.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Gárra rootha arbaqágú taláta marrát u ma geedí álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábámáré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí máré sha máré kátaba rootha tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ rootha arbaqákedqe tha alkaráásámaréyú. Ñgó kqala marthéqí muusqa moothá katabó máré. Kámmú mbá pqíishí?

-asharámbe, ashañshárañ, eeshé, múúntq

**Geelí gúlí.
Húhúlúgú basháqí.
Alílíañgú gaga mia.**

1.

 (a) mia

2.

 (b) alkóos

3.

 1 (d) mááda

4.

 (dq) haashi

1.

2.

3.

4.

Garra

- Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alú.
- Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímañ hássálo áné madqá are tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha dqokqotháñgúnúñgú mbá ithíguqi tha sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
- Gárrathá áthikqathá gíñ gía harañá Husná.

- Náñ maalá Húsna?
- Náñ ráafalá Húsna?
- Káán hathú mááthá Húsna náñ giathá háthú?

Booloyú

- Kqala geedíeqí máré hoshala akqíthó roothó holí tháñgú tha assandúkqú. Hasqulo rootha akqíthó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúura aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí gía rootháñgúñgú tha rootha akqíthólo. Kqala geedíeqí máré gárra roothá katabó máré áhapqunááthéqi.

-húhúlú, afióñkqo, ajjábana, alkóós

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí mare ahulu roothá zííqíqi thé “A” hu thambá zííqílé thé “B”.
- A: feshé, musháñ, hod, hódodó, gali
- B: musháñí, hoodí, geelí, báshé, hódodogú

Húsna

Gárrathá á thikqathá gíñ gía harañá Húsna.

Húsna niñé harañú mmaané. Múnzumán aháthé ráafá kqenkqésq thá asharmútq. Kqithiñáné álú tha alkóóreyúéqí tha afióñkqo ma álé fathínéyú tha adqadqáfat. Ámía buudqa hárañ alú. Húsna baró biáqí.

Náñ maalá Húsna?

Nañ rááfalá Húsna?

Káán hathú mááthá Húsna náñ gíathá háthú?

hú	mi	ba	ashar
ajjá	afi	kóós	óñ
kqo	lú	hú	a
al	na	tq	mú

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

A) feshé, musháñ, hod, hódodó, gali

B) musháñí, hoodí, geelí, báshé, hódodógú

Akqusqo 8– Alqadáb

Addárs 20 (Isbú 4)

- Gadí walá gídi alqádab náñ giiné? Pqishí na gíñlo giinéá? Nánóqí?
- Maabí boosha pqishí wala shúní? Náánóqí?
- Ma hathú booshá máámanañ náñ giihá? Boshihá shíñá? Náánóqí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúléyúgú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíshí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geedíeqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma halíyú thá maabá agarrañile.
Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.
Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géédí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madíña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúrálo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqunuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madíña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

Athoñorû

dqo dqo shi ñí
dqodqoshiñí

shú kqu thi ña
shúkquthiñá

shu thá
shuthá

a e i
o u

1. Ádám ma _____ .   ñhédqáñ / ñheedqañ
2. Thiñthíñ tháábá diidqí gii _____ .   bädqíngíñ / baadqíngíñ
3. Jáfar bísqí _____ .   ilé / íle
4. Áli fúdqá _____ .   ful / fûl

1. Múna fethi añ.

2.

3.

Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ pqiluogalá Áthoñorû tha geedíle.
Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
Kqala geedíéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyú.
Mín tháló añgó kqala gadimáñéqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbałó baró ñgó kqala geedíéqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thá alkarrásá maréyú.
Adá thá dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thá assabúra are.

-Náñ pqishi Athoñorûéqí?
-Ndí almadarasá gárrálá Athoñorû thayú?
-Náñ shabaha háthúeqí shá adí sqíkqí míñ thále?

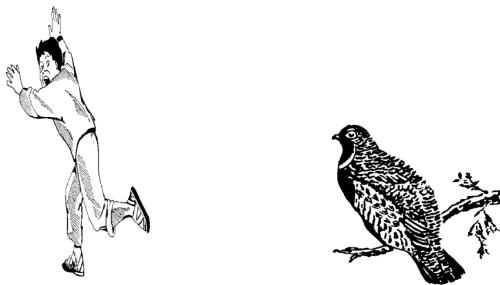

Azzamaná roothó!

Dqokqothagú «Alqádabá pqiishí sha ñíne zíiné?» Dqokqothagú «Náñ pqishigané?»
Dqokqothagú «Alqádabá shúúní sha ñíne zíiné?» Dqokqothagú «Náñ shúnigané?»

Athoñorû

Gárrathá á thikqathá gíñ pqiluogalá Áthoñorû tha geedíle.

Athoñorû gadí gárra shúlindu hollóñoníñ tha almádarasá tha Agooléyú ñinéñ maané. Mbá gúdigané kúllu yóóm pqishiga áñ áné boboshiña u áné fútqiña maabí thé thoñorú. Ñine físh dqodqoshiñi maabíe ñeera ndu thé thoñorú sha áné mará maabí hu.

Múnzúmáñ áné aháthá áné kqala geedí gárranéqí tháñ mbá sqúllágú sha Haarún u Sábira “Añ zátha áñ fútqoothá geedí u áñ zátha ma hatháñ álé dqodqoshiñi ñeera ndú áné mará hatháñé maabí hu. Á Sáábirááthá ííshagá máré kqalagá “Walá pqishí sha áñ giathá gíñ zíí shúgo.” Á Athoñorú baró pqilu thé geedíle.

Náñ pqishi Athoñorûéqi?

Ndí almadarasá gárrálá Athoñorû thayú?

Náñ shabaha háthuéqí shá adí sqíkqi míñ thále?

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkárásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkárásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-thoñor, amare, diiñí, bele

Kataba

Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ físh. Kqala geedimáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ nínéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqué tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.

Kqala gadímáñeqí ná gárra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

123

Alhaláwa zííqí tha assúgú.

Boñgórí holí tha assúgú.

Gindí híá ñónshoyú.

Gindígú dqeethá ñónshoyú.

tho	dii	ndú	ñí
ama	le	re	ma
be	di	ñee	dí
gee	ñor	fuu	ra

1.

3.

2.

4.

Katabathá roothá squruñígú 3 mbá rothí alqádab.

1. Pqaadua gíñ pqiishí mmaané.

2.

3.

Garra

-Yooma ataltá náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárraña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Athoñorû**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayuéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyuéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Náñ kqalgalá Athoñorû sha, “Gíñ ñino kqállá shá maabá fúdqí ful maamánañéqí ñinéñ lufine thayú?”

-Náñ shabaha háthuéqí shá má assábab mbá shuthá Athoñorû ndú fuudí?

-Káán hathú mááthá Athoñorû náñ gíathá háthú?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíéqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíéqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dquoñoshígú ma agundí. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma atalatá náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárráña? Sqasqariña walá kqóodé. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Áné adá ñine dqukqúnúñ ma ñine álé dqodqoshiñi ñeera ndu tha thoñorû. Shambá dqafárané baalá shúgó á ámare badá míñ thá ñeera bishi áné shúkquthiñá ñine alú. Áné mathô alú ma ñine alé híbí.

Náñ shúkquthiñá Athoñorû alú?

Ma ñine álé buní áné thíkqo ñeerá dqodqoshiñáné ndu áné mará ñine hu u áné shuthá na ndú fuudí. Ané baró kqalá “Bís! Gíñ ñinó kqallá sha maabá fúdqí ful maamánañeqí ñinéñ lufíne thayú ñinéñ sqikqígeqía?”

Náñ mará Athoñorû hu mbá shuthágané na ndú fuudí?

“Shááñ adíshélí shá fúútqa geedí mbá shuthílí na ndú fuudí na ali?” Áné físh kqalá “Kán aahaalóótha geedí ndú walá aasqikqóóthaga róótha shúúni. Mín shókqóñ walá aafísh táání fútqiñi geedí u walá aadqodqoshiñi maabíé ñeera ndu.”

Náñ kqálálá Athoñorû shambá sqikqagane róótha shúúni?

Kqabathá aqqithó roothó thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. sqá

2. hu

3. bí

mugu

sqárí

horóñ

thamer

thabá

hulañ

boosha

bílía

ñeera

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré thóóha roothá squruñí ma katabáqí thá gíñ zííqí dqukqúnúñ thambá hori aañuéqi.

Múna bukqútha almánga.	(Múna fúúra almánga.)
Anwar kqúúla sqisqía.	(Anwar pqeshá sqisqía.)
Assúnna gaga ooñó.	(Assúnna haará ooñó.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róothá adíne tháñle.

Geedí kqillíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

- Maabí fútqiña shúní.
- Boosha ajjaríma mmaané.
- Gali gaga mugu.

Múna bukqútha almánga.

Anwar kqúúla sqisqía.

Assúnna gaga ooñó.

1.

(a) diiñí

2.

(b) amare

3.

(d) thoñor

4.

(dq) bele

1.M

2.B

3.G

- Gadí shólí are náñ giiné?
- Gadí shólí are náñ sqikqígane?
- Shaañíne thiñlá thiñthíñ tha alqádab?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúlémuyú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíishí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geedíeqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma haliyú thá maabá agarrañile.
Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.
Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géedí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madíña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqunuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madíña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

Gadí shóli are

gu gú di ñí
gugúdiñí

sqom sqo mi ña
sqomsqomiña

shá na ga
shánaga

a e i
o u

1. Hásan gía _____ .	lúúbá / ruuba
2. Rô _____ .	bide / bide
3. Mû _____ .	dúúdé / dúúlé
4. Almánga _____ .	mane / maane

1. Áhmad geri abuné.

2.

3.

Garra

-Gárrathá áthikqathá gíñ móóthágala Húlañúé ndu mbá pqíligane ábune u didíné.
Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña thá bishiyú.
Mín tháló añgó kqala gadimáñeqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbañó baró ñgó kqala geedíeqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thá alkarrásá maréyú.
Adá thá dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thá assabúra are.

-Wááné gúdálá Hulañú?
-Ndá móótha Húlañúé ndu?
-Náñ shabaha hathúéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Ígeerá hú asqaró. Kqala geedíeqí máré asqara alqádabálégú hu ma mbá pqiishí wálla mbá shúúní. Pqaadua, pqiipqíl, ile thamthám, boosha, laaña, abasho, amahá.....

Gadí shóli are

Gárrathá á thikqathá gíñ móóthágalá Hulañúé ndu mbá pqíligane ábune u didíné.

Hulañú gadí gárra shúlindu hollóñoníñ mbá gugúdiñí thá didínéle u tha abúnéle thá Shúrkqóle ñinéñ maané. Mbá gúdigané ma maabí hasqúlo gíñ thiñlá walá gísqigané thabá. Walá sqomné tha arráha. Ma móóthaga ñiné ábune u dídine ndu áné pqílagú. Áné kqalá “Náñ áhii hathú tha aliyú? Bakqá áthiña shambá thiñlíne. Múnzúmáñ áné adá aañá zíí áhaapqune mbá sqúllá Yaasín. Shambá dqóñóshané álé hasqúlo márthé tqukqa.

Wááné gúdálá Hulañû?

Ndá móótha Hulañúé ndu?

Náñ shabaha hathuéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqillínqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kátaba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kátaba rootha kqillín tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukkúnúñ, mundí dqukkúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kátaba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-abbá, ammá, agerua, ndu

Kataba

Kqala geedi kqillínéqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukkúnúñ níñéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé kata bá álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.

Kqala gadímáñéqí ná gárra tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Maaba shuthalá ndu.

Maabí bíídálá ndu.

Adiláñ fi baasqá.

Adilááñáthá bashí baasqá.

ab	tqu	kqa	rua
am	fi	má	du
n	age	maa	né
sqom	bi	ri	bá

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squruñígú 3 mbá rothí atqabí shúúní.

1. Abasho gíñ dúrraqí mmaané.

2.

3.

Garra

-Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariñá walá kqóode. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Gadí shóli are**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Náñ shabaha háthuéqi shá sqikqí ma máábí thiñá tqukqa tháábá diidqi?

-Ndu biisqa náñ dúrrané tháñ?

-Sgasqariñálé náñ ágarrañné hathú?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dquoñoshígú ma agundí. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárraña? Sqasqariña walá kqóódé. Gárrathá á thikqathá shambá kqodiné.

Áné kqala shá thá máre ñinéñ zííné áné áhia tqukqayú tháábá diidqí u áné sqomsqomiña ma dqoñondí. Á tqúkqa shánaga. Áné hájale shambá rothiné sha álé daa ñiné firi.

Tha ndaloááthá shánagá Húlañû tqúkqa?

Á máábí Yaasínááthá pqilá Yaasín maré kqalagá “Mín wááné shúúshónó gadí sharí alqadabálé? walá zíqí mbále didíné u abúne tháábáyá?” Á Hulañú baró hájjale míllañ ma ñine álé kqalí “Kaná aahaalóóthá abbá u mmá ndú walá aabooshóthalá shúgo.”

Náñ hajjalágálá Hulañúqi?

Áné adá baró thaayúeqí áné pqulá gíñ sqikqa ñinéqí ma ñine álé kqalí abbá u mmáá rootháñgáma mbá rothi háthúgégí walá físh tááni bí-sqílýú míñ shókqóñ.

Náñ kqalálá Hulañû thaayú shambá mathané?

Kqabathá akqithó roothó thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. dii	2. dír	3. zí
firi	diiñí	dqañí
bulí	waaza	bandír
zíli	fuuda	hohóz

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí máré thóóha roothá squruñí ma katabáqí thá gíñ zííqí dqukqúnúñ thambá hori aañúéqi.

Áli kqithá thañ ñalu. (Áli sqííña thañ ñalu.)

Kaltûm kqiirá sqisqía alú. (Kaltûm kqepqa sqisqía alú.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,

Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róothá adíne tháñle.

Geedí kqillíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

-Áli fesha ajjábanaqi.

-Shúli dáará alú.

-Hulañû shánaga tqükqa.

Áli kqithá thañ ñalu.

Kaltûm kqííra sqisqía alú.

1.

___ (a) agerua

2.

___ (b) ndu

3.

1 (d) abbá

4.

___ (dq) ammá

1. Á

2. Sh

3. H

- -Hathú gidi ahapqúñóatháyá?
- -Náñ gii háthú tha ahapqúñóáthále?
- -Ahapqundú zíí shañíne kqallá sha ahapqundú shúúní?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéedíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúlémeyúgú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíshí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.
Kqala geediéqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma haliyú thá maabá agarrañile.
Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.
Rootha squríñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalámá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géedí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúrálo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqunuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squríñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalámá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

Ahapqundú shúúní

gi gí sqú
giigísqú

sqrur gu núñ gú
squrgunúñgú

ruu sha
ruusha

a e i
o u

1. Munzú _____ .	badqué / baadqué
2. Músa kqíiro _____ .	gaagú / gagú
3. Áhmad gídi _____ .	alqádab / alqáádab
4. Ooñó _____ .	buuné / buudqué

1. Mariam fúli mû.

2.

3.

Garra

-Gárratha á thikqathá gíñ gialá Attómathá mare Nasira.
Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
Mín tháló añgó kqala gadimáñeqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbaaló baró ñgó kqala geedíeqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

-Ndaláthá bisqi ilegú u mbá ma agorthé?
-Wááné huluolá Nasiráthá are thé geedí fúúro squrgunúñle?
-Náñ bashagalá Nasirathá geedí biiló dama squrgunúñ?
-Náñ shabaha hathúqeqí sha adí sqikqi mínthalé?

Azzamaná roothó!

Masala (dirámá): Rootha géedíe sqasqariña baalá rothí masqí baalá u gadi. Masqí baalá mílí aré u kqabí shá áné adá tha addúkaanú. Náñ shabahaqi shá gádí gíá? Dqokqotha gadí máñ áné rootha gíñ shabahaqí shá gádí gíá. Roothuthaqi shambá adí masqí baalá u shambá pqadíné gádí.

Ahapqundú shúúní

Gárratha á thikqathá gíñ gialá Attómathá máré Násira.

Ahapquáthá mbá gúdilí tháñ Attóm, Hásan u Násira ñinéñ maa máré. Attómááthá maré Násira bísqí ilegú u ma agorthégú. Alyómámáñ ma hatháñ álé zááqí tha almádarasúéqí áñ wássala tha almángá abbá Aqíshalá hu. Ná kqallá Attóm “Añ fúúrathá almángálé áñ záá áñ thiñathá.” Áñ íshia hatháñ Hásan. Lakín máré fúúra maré Násira. Tha almádarasú maré ágori geedí algálamthi u maré pqilu thá geedíle.

Alyómamáñ físh ma hatháñ álé zaaqí thá or giigísqú áñ hulu are thá geedí biilóle ma fúúro squrgunúñgú. Á Násira kqalá “Ayuá! añ básháthá geedí biilólé áñ farátha squrgunúñthi.” Áñ íísha hatháñ Hásan. Máré básha geedí biiló maré Attóm u máré fárá squrgunúñthi.

Ndaláthá bisqi ilegú u mbá ma agorthé?

Wááné huluolá Nasiráthálé thá geedí fúúro squrgunúñle?

Náñ bashagalá Nasirathá geedí biiló dama squrgunúñ?

Náñ shabaha hathúqéqí sha adí sqikqi minthalé?

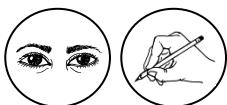

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

Kqalagágú máré kataba rootha tha alkárásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkárásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-squrgunúñ, fuuda, gísqí, gali

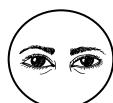
Kataba

Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ físh. Kqala geedimáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ nínéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqué tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.

Kqala gadímáñeqí ná gárra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Gadi hia tháñtháñéqí!
 Geedí hiathá tháñtháñéqí!
 Musháñ buuna!
 Musháñi buunathá!

fuu	ga	man	núñ
sqr	búún	da	li
al	ma	gu	ga
zí	assa	gí	sqí

1.

3.

2.

4.

Katabathá roothá squruñígú 3 mbá rothí shambá pqadí
 hathú maabíñgama.

1. A fethi shúliyú.

2.

3.

Garra

- Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóóde. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.
- Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Ahapqundú shúúní**. Náñ maané na sqa sariñalo?
- Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.
- Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»
- Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.
- Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé
- Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.
- Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóóda igeera kqillíñqi shúgo.
- Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

- Gadí garraqílé rothí thá sqasqariñáláyú ndá shabahanné hathúéqí?
- Roothathá ahaapqundú shúúní shambá zííné?
- Káán hathú maatha Nasirááthá maré Attóm náñ gíatha hathú?

Booloyú

- Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqíthó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóóda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiña ákqíthó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madiña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géédíqi mbá dñoñoshígú ma agundi. Kqóóda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma atalatá náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárráňa? Sqasqariña walá kqóóde. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Shambá wássáláňa thá buliyú. Á Násiráthá físh básha geedí u máré fará assaabúnthi. Á géedi bílo záá máré rootha abúnááthéqí u á ábunááthá zááo máré básha hatháň kqílliňáňkqa. Shambá wássaláňa thaayú mbá pqlulaňane abbáyathéqí máré móótha hatháňe ndu sha bakqá físh zááňa thá Násirááthále.

Wááné faralá Nasiráthá geedí assaabúnthi?

Mín mbálo walá hatháň físh límmáqi thá Násirááthále. Hatháň Hásan bás ŋinéň gúdī. Alyómamáň á Násirááthá záá maré Attóm tha albaabúrú shá máré ákqushiňo zíli. Máré hulu are thá geedí fara máré squrgunúňthile u zíqígú thá galile. Mín mbá maadáné géédíqigú máré tqálagaqigú thá gali.

Náñ tqaáagaga geedí Nasiratháqi thá gali?

Ma álé thúlí gali alúgú máré ruusha u á zilí lakqasqiňa alúgú. Ma maré álé thúlí Násira sqikqa fúúdaqi. Á géedi bílo hasqúla alú máré záá tháň. Á Násirááthá shíň záá thá márthéqí ma shari ma zíli u fuuda. Shambá wássalá máré thá máre á ábunááthágú básha sha dqúkquthíňo fuudagú u zíli.

Náñ sqikqa Násiráthéqí shambá zaa máré tha albaabúrú?

Kqabathá akqithó roothó míñ thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. tha	2. bûn	3. aba
bolo	thuutha	agaamó
annóba	assabûn	bele
gaga	buuné	abasho

Kqala geedíeqí mare thóóha roothá squruñí ma katabaqí thá gíñ zííqí dqukqúnúñ thá gíñ hori aañuéqí.

- Dqoñosha! (Dqoñoshathá!)
- Mééra! (Mééráthá!)
- Gia! (Giathá!)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róothá adíne tháñle.

Geedí kqillín máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillín baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillín roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

- Nádía fesha gáyqi.
- Yaasín bisqí íle.
- Kurfil ma zozo.

Dqoñósha!

Mééra!

Gia!

1.

 (a) gali

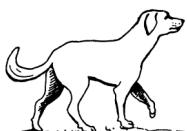
2.

 (b) fuuda

3.

 (d) squrgunúñ

4.

 (dq) gísqí

1. N

.

2. Y

.

3. K

.

- Gadí bísqí íle náñ giiné?
- Ilé bísqí shúní wala pqishí? Nánóqí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí thángú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Garra

- Gárrathá á thikqathá gíñ kqalagalá yasaínéqí sha ané squaló abuné tha almádarasúéqí.
- Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñóqí.
- Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú
- Aásalagadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillíñéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítáábá máreyú. Kqalagágú «mín mbá kqallísha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí áñá shúriñó gadi hu.»
- «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asal gadimáñ ná garra áñá shúriñola hu walá madíyú ná maañgo.»
- Añ gárrathá sqasqariñalé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariñá dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

- Ndá kqalé sha álé bashú thá geedíñgúnuñle?
- Náñ sheehiñága gadi Yaasín maabá ágarrañíéqí?
- Náñ shabaha hathuéqí sha adí sqikqí míñ thalé?

Yaasín u Mustqáfa

dqo ñon dí
dqoñondí

thuu thé qí
thuuthéqí

ba shu ga né
bashugané

Gárrathá á thikqathá gíñ kqalagalá yasínéqí sha ané squlo
abuné tha almádarasúéqí.

Yaasináthá maré Mustqáfa geedí górra shulí ndu hollóníñ ñinéñ ma máré. Yaasín bisqí ile u walá hali maabi ndu. Thá máre walá íhitarama abúné u maabí dqoñondí. Tha almádarasú kúllu yóóm ñine pqiluqí thá geedí górraqíle. Mustqáfa shíñ gídi alqádab u hali maabí kqíllíñ ndu. Múnzumáñ á Yaasín kqala Mustqáfíqí shá máré bashu thá geedíñgúnuñle. Á Mustqáfa ííshagá. Mín mbá Íshialá Mustqáfá áné boosha Mustqáfa u áné kqalgá sha hibí añ ñinéñ walá bashugané. Áné aháthá áné fia gadi baalá u áné hasqúla algálamthi. Shambá shehiñané gádi maabá ágarrañíéqí á máábá ágarrañí kqalagá sha áné adá squlóó abúné.

Ndá kqalé sha álé bashú thá geedíñgúnuñle?

Náñ shehiñága gadi Yaasín maabá agarrañíéqí?

Náñ shabaha hathuéqí sha adí sqikqí míñ thalé?

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqi tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- algálam, almádarasa, musháñ, albólís

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ físh.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ nínéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqué tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Sumáya hasqúla shafa.

Sumáya fara shafa.

Assubér múúfa amare.

Assubér yasqa amare.

al	dab	ra	lam
qá	da	lís	fa
mu	bo	gá	li
má	shú	sa	sháñ

1.

3.

2.

4.

Katabathá roothá squruñígú 3 mbá rothí gíñ giilá thá
almádarasarayú.

1. Hatháñ gi gíné alfasilú.

2.

3.

Garra

-Yoomalqitnén náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Yaasín u Mustqáfa**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúeqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúeqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkítáábú ma alé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Ilé bíísqí shúní wala pqishí? Nánóqi?

-Geedí walá gídi alqádab tha aañáñgámayú náñ giilanégú?

-Káán hathú máátha Yaasín náñ giatha háthú maabá agarrañí?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dqoñoshígú ma agundí. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma alqitnêñ náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárráña? Sqasqariñá wá-lá kqóóde. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Shambá kqalálá ñinéqí sha áné squlóó abúné áné hía thuuthéqí u áné fútqiña maabá ágarrañí thá bele lémina pqúané alú. Mín mbálo baró álé gágá alú míñ tha almádarasú. Alyómamáñ ma ñine álé adí tha aqiliyú áné hulu are thá gadí fíanéle na bábané dqááñí mbá sqúllá Halíma.

Náñ pqúagalá Yaasín maabá agarrañí alú?

Áné kqala ñinéqí “shúriñshú hu. Alí ñgó maabá fía agudi baalánné.” Á Halíma farága shimiñ shá bakqá físh bashu máré. Mustqáfa gárraqí fúúzaqí thá shúlindu talátayúé. Shambá mathóó ássana aré máré záá shá máré sájjale tha almádarasú. Ma Mustqáfa álé sájjali shúlindu talátéqí á Yaasín shíñ sájjale shúlindu hollóñoníñéqí.

Shambá mathô assana aré náñ sajjalagalá Yaasínqi thá shulindu holóñoniñú?

Áné baró kqala sha “Kán ali bakqatha ilé bísqí shúlindu talátanne shíñ sájjalthagalíqi. Mín shókqóñ áábakqá ilé bísqí áágárra ma pqishí.” Mín thálo baró áné bakqá ilé bísqí u áné tháma algiráyaqi tha albáál.

Shañiné gesalá Yaasín nduyú?

a
e
i
o
u

Kqabathá akqithó roothó míñ thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. dqoo

2. ma

3. sál

agudi

musháñ

dqoosha

tháma

rááfa

geera

algádab

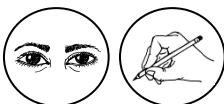
sálla

shimiñ

Kqala geedíéqí máré thóóha roothá squruñí ma katabáqí thá gíñ zííqi dqukqúnúñ thá gíñ hori aañuéqí.

- Daaúd gaga gali. (Daaúd haará geelí.)
- Maasqú fi álbúñ. (Maasqúáthá bashí álbuñ.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zííqi tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róóthá adíne tháñle. Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré. Tha alharífá ma daadó mbá zííqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

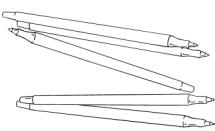
- Ooñó thíñ zíli.
- Dooró záoqí.
- Sálua gídi alqíhtrám.

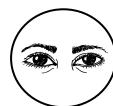
Daaúd *gaga* gali.

Maasqú fi álbuñ.

1.

(a) albolís

2.

(b) musháñ

3.

(d) algálam

4.

(dq) almádarasa

1. O

2. D

3. S

Garra

- Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.
- Kqala geedíeqí máre gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadímáñ hássálo áné madiñaqi tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha tháñgúnúñ gú dqokqo mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
- Gárrathá á thikqathá shambá múufálá Hádi amare.

- Náñ shibilalá Hádi gadíkqedquéqí?
- Wáané zíolá Hádi mbá thikqogané amare thá sqisqía alú?
- Náñ shabaha hathué sha shibilagalá Hádi gadíkqedqué algálam u alkarrása?

Booloyú

- Kqala geedíeqí máré hoshala roothó akqíthó holí tháñgu tha assandúkqú. Hasqúlo akqíthó roothó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí máre gia rootháñgúñgú tha akqíthó roothólo. Kqala geedíeqí mare gárra roothá katbo mare áhapqunááthéqi.
- algálam, musháñ, thoñor, agerua

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré áhora aañiyúléyúgú thá roothá holí thá assandúkqú.
- thúlí, fúúra, gaga, buní

Hádi

Garrathá á thikqathá shambá múúfala Hádi amare.

Hádi gíida gadí sqúllá Áhamad. Ahathé shibilágané algalam u alkarrása shúshané tha almadarasúéqí. Ma nine álé mathóqí ná maada amareqi thé sqisqía alú. Shuthagané bele dqaakqané mushaqí hasqulooné thaayúéqí.

Náñ shibilalá Hádi gadikqedqéqí?

Wááné zíólá Hádi mbá thikqogané amare thé sqisqía alú?

Náñ shabaha hathué sha shibilagalá Hádi gadíkqedqé algálam u alkarrása?

al	bá	tho	lam
age	mu	gu	rua
li	ñor	gá	ga
sháñ	sqr	ab	núñ

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

1) Musháñí _____. 2) Gadi _____.

3) Badúráathá _____ assuáfa.

4) Jááfar _____ shiñír.

gaga, buní, thúlí, fúúra

Akqusqo 9– Almusíkqá álqaadó

Addárs 20 (Isbú 4)

-Hathú madi hoházá hozilá yom alqídgúa? Kqéérathá hu mbá madihá.

-Hozátha hoházá madihá tha alfásilú ahapqúñoathéqí

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúléyúgú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíishí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geediéqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geediéqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma haliyú thá maabá agarrañile.

Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.

Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géedí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

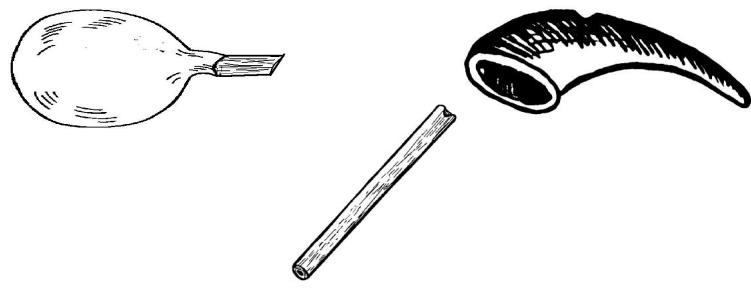

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqúnuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squiriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

Hamís tha almusíkqákqedqeles

ñá lú qa
ñalúqa

abi bi di ñua
abibidiñua

goo ra gú
gooragú

a e i
o u

1. Boosha _____ pqíshí.	walá / wallá
2. Apqilo gii roothá _____.	shúúni / húúní
3. Sqisqía gídi _____.	filí / filí
4. Karíma duga _____ .	firi / thiri

1. Aagú kqáásí sqíñlá ma waaza.

2.

3.

Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ pqishi Hamíséqí shá áné hoza.
Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
Mín tháló añgó kqala gadimáñeqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbaaló baró ñgó kqala geedíeqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

-Ándi almádarasá gárralá Hamís thayú?
-Náñ kqálá máábá ágarraañí geedíeqí shá máré gia?
-Náñ shabaha hathúeqí sha adí sqíkqí míñ thálé?

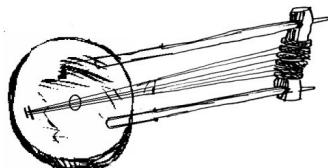

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedí máré rootha gíñ beelá alqádógú mbá hozilá mbá madí máré u ñgó dqokqotha mbá pqishí mártéqi. Dqokqothagú ma madí máábí bé gíñ hozila mbáalqádógú.

Hamís tha almusikqákqedqe

Gárrathá á thikqathá gíñ pqishi Hamíséqí shá áné hoza.

Hamís gadí gárra shúli ndu holóñoníñ tha almádarasá thá Sqóóreyú ñinéñ maané. Gídi ahaapqúnaathá mbá gárrané tháñgú mbá sqúllá Nurén, Nafísa, Maqála u Nasiraddín. Hamís mbá gúdigané pqishiga áñ áné bia u áné hozá giné almusikqó mbá alqaadógú.

Múnzumáñ á máábá ágarrañi máré Istetíks u busqikqezi abibidiñua kqala márthéqí shá máré gio giné almusikqó mbá alqaadó.

Ándi almádarasá gárralá Hamís thayú?

Náñ kqálá máábá ágarraañi geedíéqí shá máré gia?

Náñ shabaha hathúéqí sha adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.
- Kqala geedíeqí máré kátaba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kátaba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárра rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kátaba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- agaamó, búluñ, attalúúkqa, asquesqah

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Madiñaqágú sha walá rootha dqukqúnúñ níñéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé kataba álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárра tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Albahíd gagóó bórid.

Albahíd gagí bórid.

Sittú dirshoo thé Gúmba.

Sittú dírshí thé Gúmba.

asqe	atta	bú	lúú
agaa	sqah	hóz	mó
bo	haa	ñé	ma
ni	luñ	kqa	lo

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñígú taláta mbá rothi hoházá
alqaadó.

1. Músa hozi hársha.

2.

3.

Garra

-Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóóde. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Hamís tha almusíkqákqedqe**le. Náñ maané na sqa sariñálo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóóda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Ándi giné almusikqó mbá pqishi háthuéqi? Nánóqí?

-Hozátha hoházá álqaadó mbá madihá tha alfasilú ahapqúñóathéqí.

-Náñ shabaha hathuéqí shá gooragalá Hámís geedí?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóóda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiña ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dquoñoshígú ma agundí. Kqóóda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Hamís tha almusíkqákqedqe

Yooma atalatá náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárráña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Á Nurénááthá kqala Hamíséqí sha ñgó mbálé gii ñalúqa ma maabá madi añ gundí walá ñgó shákqalña gíñ kqalóó máábá ágarrañí tháñ. Á Hamís shíñ kqalagagú “Halás adá giathá mbáñgáma u áágia shíñ mbáñkqo álé baró fágada mbá ndaló gorí.

Ndá kqalagalá shá ñgó gii ñalúqa ma maabá madi añ gundi?

Á Hamís ahátha áné gio giné almusikqógú mbá alqaadó ñine dqukqúnúñ. Mbá Nurénááthá shíñ máré gio mbá márre árbaqámáre. Á Hamís bia giné almusikqókqedqe ahaapqúnáátheqí tha alfásilú. Geedí mbá tqáqaségú thá ñiné áné gooragú.

Wááné bialá Hamís gíne almusikqókqedqe?

Á máábá ágarrañí áné baró daa Hamíse ajáiza u álé kqala geedí tqaqaseyegú sha atqaqása walá pqishí. Á géédí baró kqalá “Lé hatháñ áñ tháma giné almusikqóqi tha albál sha álé daa hatháñé ajjáiza shíñ.”

Náñ thikqagalá Hamís ajjaiza?

a e i
o u

Kqabathá akqithó roothó míñ thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. sha	2. de	3. bé
búluñ	harsha	waaza
gaagú	thaañi	Hóóde
beebé	gafa	bodqo

Kqala geediéqí máré thóóha roothá ma katabáláqigú mbá hassó tha mbá dqafaréyúéqí.

Ibrahím thiñ tqukqa. (Ibrahim thíña tqukqa.)

Jalál hibí marû. (Jalál hiba marû.)

Assít fúthi shiñír. (Assít fútha shiñír.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,
Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róothá
adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó
akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá alú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra
rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha
mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha
alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú
máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

-Giné almusikqó pqúliñ alqáádaqi.

-Áwad pqishiga hóhoz.

-Báhida shuniga gíídqa.

Ibrahím thiñ tqukqa.

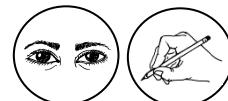
Jalál hibí marû.

Assít fúthi shiñír.

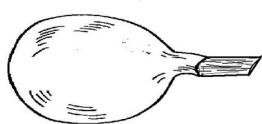
1.

___ (a) asquesqah

2.

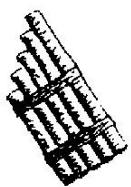
___ (b) agaamó

3.

___ (d) attalúúkqa

4.

___ (dq) búluñ

1. G

2. Á

3. B

- Giné almusikqó mbá alqaadó kqéérathá hugú mbá madi háthú
- Min giné almusikqó kqééróhá hu ándi mbá pqishi hathúeqí? Nánóqí?
- Waaza u bolo náñ namu máré tháñ u náñ dqafaru máré tháñ?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúlémeyúgú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíshí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geediéqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma haliyú thá maabá agarrañile.

Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.

Rootha squríñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géedí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

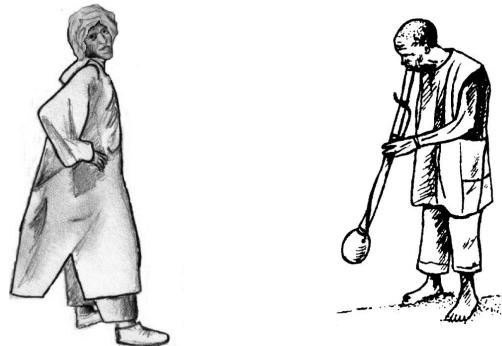

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqunuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriní ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

Haarún u Imâm

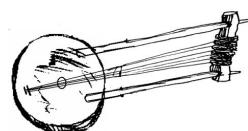
al qí ris
alqíris

kqi ri
kqiri

gi néñ kqa
ginéñkqa

a e i
o u

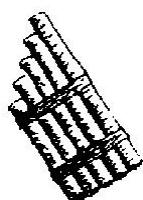
1. Albambar dquoñoshilá _____.	tháñ / thañ
2. Gadí bísqí íle fútqiñ _____.	maabí / mabi
3. Ámuná bádqi _____.	are / ale
4. Sáábira ma _____ . aqíshíñshíñ /	

1. Áwad pqishiga á bañkqarañ.

2. _____

3. _____

Garra

- Gárrathá á thikqathá maabá gíida alqíris mbá pqahó bolo u waaza.
- Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
- Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
- Mín tháló añgó kqala gadimáñeqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbałó baró ñgó kqala geedíeqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
- Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

- Náñ pqahógalá Annúr bolo u waaza?
- Wááné thiñalá Imámááthá?
- Ndá kqalaqí sha “ Ali bolo ñinéñ hozilí na ali.” ?
- Náñ shabaha háthuéqi shá adí sqíkqí míñ thále?

Azzamaná roothó!

- Haara háára alqádó máñ mbá huluqi thé alqíídá máñle.

Haarún u Imâm

Gárrathá á thikqathá maabá gíida alqíris mbá pqahó bolo u waaza.

Haarún u Imâm geedí mau ahapqundu ñinén maa máré. Haarún pqishiga áñ áné hozá bolo u Imám shíñ waaza ñinéñ pqishi ñinéqí. Múnzúmáñ maabá sqúllá Annúr gíida alqíris áné pqahó bolo u waaza. Haarún u Imâm maré záá tha alqírisú. Shambá wássálá máré álá daa márthé gíñ thiñi máré. Máré baró aháthá shá máré hozá. Á Haarún kqalá “Ali bolo ñineñ hozílí na ali.” Á Imâm kqalagá “Náánoqía Haarún? U waaza walá hozíñóá?”

Náñ pqahógalá Annúr bolo u waaza?

Wááné thiñalá Imámááthá?

Ndá kqalaqí sha “ Ali bolo ñineñ hozílí na ali”?

Náñ shabaha háthuéqi shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárра rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- waaza, abáñkqaráñ, nagára, bolo

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Madiñaqagágú sha walá rootha dqukqúnúñ níñéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárра tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Alqamíír **maadoo** Dûl Hóódeqi.

Abdu **madi** zigiqi.

Aliás **pqaadoo** maabí.

Aliás **pqadi** Ashúúní.

za	bo	kqa	ba
na	waa	bón	ra
an	ga	nó	dor
ráñ	lo	abáñ	la

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñígu taláta mbá rothi gíñ beegalá
giné alqaadó.

1. Bolo beelá tha albóóshayú.

2.

3.

Garra

-Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariñá walá kqóode. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Haarún u Imâm**. Náñ maané na sqa sariñalo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúeqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariñá thá bishiyúeqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Kqéérathá giné almusikqó hu mbá alqaadógú mbá holí tha aañáñgámayú.

-Waaza u bón dor náñ namu máré tháñ u náñ dqafaru máré tháñ

-Waaza sha nine shabahané háthuéqí shá áhau édís?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíñá roothá zííqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedigú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíñá roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqukqu ñgó géédíqi mbá dñoñoshígú ma agundi. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma atalatá náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárráña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá á thikqathá shambá kqódiné.

Á Haarún kqqalagá shíñ “Gíñ shúngagé wááza ashán kqiri maabí ndu u míñ mbá beene máámanáñ u mbá shíñ danáne maamánáñeqí áhulu kqafaqi. U hatháñ gárраó tha almádarasú sha kqafa ma huluoqi áha Édis.”

Náñ kqalalá Haarún shá shúnga ñiné wááza?

Á Imám shíñ kqalagá “waaza ma bíalá áyu maaba bee waazá ma bíané mbákqedqe wálla ma ñine gíida waaza ndú mbá álukqedqué walá áhulu kqáfaqi sha áné áha édis.” Á abbá Ashúní baró adó áné thíkqo Haarúnááthá maré Imâm ma álégú kqaalatquqí.

Ndá thikqo Haarúnááthá ma álégú kqaalatquqí?

Án é átaafagugú áné kqalagágú waaza u bolo ginéñkqa mbá alqaadó mbá hozílá mbá pqiishígú ñinéñ maa máré. Maré holoñóníñ walá zííqí mbá gori ahaapqúné. Mín mbálo baró Á Haarúnááthá maré Imâm hoza bolo u waaza u maré baró záá thaayúeqí.

Wááné zaagalá Haarúnáátháqi míñ mbá hoza máré bolo u waaza?

a e i
o u

Kqabathá aqqithó roothó míñ thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

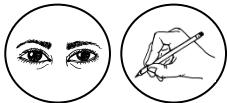
1. lo	2. ra	3.
bolo	gídi	móóré
shuli	nagára	munzú
borid	alqáda	madqikq

Kqala geediéqí máré thóóha roothá ma katabáláqigú mbá hassó tha mbá dqafareyúéqí.

Ashúúní meri albúñ. (Ashúúní méeroo albuñ.)

Alfais hári thá Shirkqólé. (Alfais háároo thá Shirkqólé.)

Rootha adqañthiña

Kqala geediéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,
Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá
adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó
akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dquikqúnúñ áné garra
rootha aañá á shúriñolá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha
mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha
alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú
máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

-Jalál be búluñ.

-Ridwáán gídi báñ.

-Waaza beegalá adqoholo.

Ashúúní **meri** albúñ.
Alfáis hári thá Shirkqólé.

1.

 (a) bolo

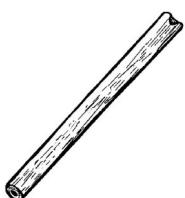
2.

 (b) abáñkqáráñ

3.

 (d) waaza

4.

 (dq) nagára

1.J

2.R

3.W

-Maabílegú madi háthúqi tha assúrayú náñ shábbaha hathué sha gií méré?

-Ma nááno gíé ábashulá bolo?

-Ma hathú kqálaga ábuñoathá sha bakqá záahá thá boloyú náñ giihá?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí méré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthúeqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthúeqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ méré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúléméyúgú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíishí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geedíeqí méré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí méré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra méré ma haliyú thá maabá agarrañile.

Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.

Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géédí ñgó akkadagú náñ shakqali méré u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí méré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Méré rootha assúrálo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú méré fish méré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí méré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqúnuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá méré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú méré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali méré.

Ámunááthá máré Halíma tha alqírisú

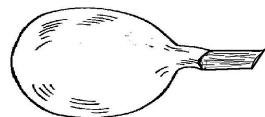
gi dqí
gidqí

al bó sha
albósha

na ndí gi
nandígi

a e i
o u

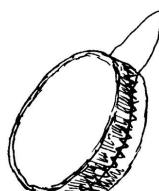
1. Álbashíír hali _____ .	abuné ndu / amuné ndu
2. Hulañû hájjálé _____ .	míllañ / bíllañ
3. Beegu shutha misqué _____ .	pqípqío / pqípqílo
4. Squrqunúñ giilá ma _____ .	hárañ / halañ

1. Ásha gídi asquesqah.

2.

3.

Garra

- Gárrathá á thikqatá gíñ abashuogalá bolo.
- Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
- Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
- Mín tháló añgó kqala gadimáñeqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbałó baró ñgó kqala geedíeqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
- Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

- Náñ kqalalá Amuna Halíméeqí sha mbá mathô máré míñ tha almádarasú?
- Wááné thikqalá Amunááthá ma maabí álé abashu bolo?
- Náñ shabaha hathué sha adí sqikqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

- Roothuqi tha gíné hoházú alú mbá alqádo. Sha ñíne gíilánégú? Ndí na gíñ giiláné (shakqláné) tháñgú?

Ámunááthá mare Halíma tha alqírisú

Gárrathá á thikqatá gíñ abashuogalá bolo.

Ámuna u Halíma musháñí thá Kúrmúk mbá pqiishuqígú míllañ ñinéñ maa máré. Múnzumáñ albósha zié tha alhíllámáreyú. Mín mbá mathó máré míñ tha almádarasú á Ámuna kqala Halímeqí “ Ádó bííra áñ záá tha albóshayú sha maabí ábashu bolo shókqóñ. Á Halíma shíñ kqalaga “Hííñ hatháñ zááqí thá bolo abashuayú lakín áñ kqálsqogá firi.” Á Ámuna kqalagá shíñ “eqéo billa bakqá firi áñ mathôgá míñ thá bolo abashuayú.” Á Halíma íshia máré záá thá firú u máré mathô máré záá thá bolo abashuayú. Shambá wássalá máré aañá albooshó á máábí ábashu bolo míllañ. U á máábí áhia alqarís tháñtháñéqí.

Náñ kqalalá Ámuna Halíméqí sha mbá mathô máré míñ tha almádarasú?

Wááné thikqalá Ámunááthá ma maabí álé abashu bolo?

Náñ shabaha hathué sha adí sqíkqí míñ thálé?

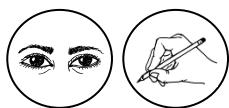
Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- gídqí, allámba, shiñír, mangifa

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ físh.
- Kqala geedimáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ nínéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqué tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Háwa gúzi tqukqa.
 Háwa gúúza tqukqa.
 Albádiri dqoshi mia.
 Albádiri dquooshá mia.

nan	man	dqí	shú
gí	dí	qa	lá
shu	al	gi	shi
ba	ñír	fa	múr

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñígú taláta mbá rothi gíñ giilá giné
 álmusikqó tháñ mbá alqaadó.

1. Gaagú sqíñlá ma bolo.

2.

3.

Garra

-Yoom ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóóde. Cárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Ámunááthá máré Halíma tha alqírisú**. Náñ maané na sqa sariñálo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúeqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúeqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóóda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Giidqa tha alfásilú náñ durrané tháñ?

-Náñ shábaha hathúeqí sha abashuga máábí bolo u waaza?

-Rootha thá sqasqariñálé shambá hióné hathú alú.

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóóda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiña ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dquoñoshígú ma agundí. Kqóóda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma atalatá náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá át hikqathá shambá kqodiné.

Mín mbá áhialá alqarís álá físh ábashu bolo. Mín mbá miilá áñ á Halíma kqala Ámuneqí “Áñ záá baró thaayúeqí.” Á Ámuna kqala “Walá hatháñ zaaqí lémina álé áshuriña bolo hu. Sháñ zíñna na hatháñ mbá záágaña mandáñ?” Á Halíma kqalgá “Alí hatháñ záá tha almádarasú assabá.

Mín mbá miilá añ ndá ííshé sha bakqá záálá thayúeqí?

Ma hatháñ ué hatháñ adí gídqí. Ashaan shúgó áñ záá thaayúeqí.” Á Ámuna íísha u máré baró taafagu máré záá thaayúeqí. Shambá sqara áñ máré záá tha almádarasúeqí. Geedí ué thé bolo abashuayú máré gígidiqiña. Ámunáátha shíñ máré gárра ma maré álé sqaru álúiyu.

Ndálááthá gíidqé tha alfásilú?

Ámuna maadá geedí gídqíqi. Áné kqala Halímeqí “Asséqa ñinéñ kqal-óóñgéqí sha bakqá úúña thé bolo abashuayú. Á Halíma kqalagá “Bolo abashua sha alqádáñkqa ñinéñ maané walá bakqíña u wala úúña thayú shá án gíidqa tha almádarasú.”

Náñ kqalagalá Amuná Halíméqí sha “ Asséqa ñinéñ kqal-óóñgéqí sha bakqa úúña thé bolo abashuayú”?

Kqabathá akqithó roothó míñ thé rootháléyúgú holí thé buluéqí.

1. mó	2. ka	3. dé
hozí	agaamó	thoñor
hoora	mááda	sónka
rootha	wane	Badésa

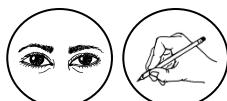
Kqala geedíeqí máré thóóha roothá squriñí ma katabáqigú mbá dqafáré tha mbá hassóyuéqi.

Alqamíín háára haará pqiishí.

(Alqamíín hárí haará pqiishí.)

Itnêñ gíida waaza.

(Itnêñ gídi waaza.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

-Máhadi sqíñi bolo.

-Hamís bía bolo athaathár.

-Nafisa hozí hársha.

Alqamín háára haará pqiishí.

Itnêñ gíida waaza.

1.

___ (a) allámبا

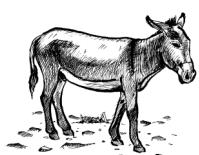

2.

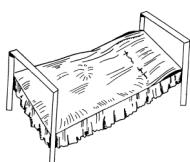
___ (b) mangifa

3.

___ 1 (d) gídqí

4.

___ (dq) shiñír

1. M

2. H

3. N

- Tha algiráyá Istetiksú u mbá busqikqeqi abibidiñuayú náñ pqishi hathuéqí? Nánóqí?
- Hoházá alqadó pqishi hathuéqí wala shúni hathuéqí? Nánóqí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Garra

- Garrathá á thikqathá gíñ shúúna Nuradínéqí.
- Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñóqí.
- Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú
- Aásalagadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillíñéqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítáábá máreyú. Kqalagágú «mín mbá kqallísha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñha garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zííqí áñá shúriñó gadi hu.»
- «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asal gadimáñ ná garra áñá shúriñola hu walá madíyú ná maañgo.»
- Añ gárrathá sqasqariñalé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariñá dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

- Náñ pqishi Nuradíinéqí tha algiráyá Istetikisúyú?
- Ndá kqalé sha náñ hoziláqi?
- Náñ shabaha háthuéqí sha adí sqíkqí míñ thálé?

má di ñá
mádiñá

ba kqa lá
bakqalá

múú fa
múúfa

Gárrathá á thikqathá gíñ shúúna Nuradíínéqí.

Nuradíín gadí gárra shúlíndu holoñiñ thé Almádarasá thé Hómoshayú ñinéñ maané. Mbá zíigané tha algirayá estetíksú u mbá busqkqeñí abibidiñuayú walá ñinéñ pqishiga hohóz illa busqkqeñí abibidinñua ñinéñ pqishí ñinéqí. Kúlu yóm áné kqala áhapunááthéqí “Náñ hozilaqí? Hohóz alí gíñ bakqalá ñinéñ maané.” Á áhapunááthá shíñ kqalaga “Hohóz alí alqadáñkqa ñinéñ maané.

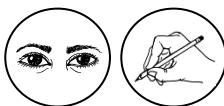

Náñ pqishi Nuradíínéqí tha algirayá Istetikisúyú?
Ndá kqalé sha náñ hoziláqi?
Náñ shabaha hathuéqí sha adí sqíkqí míñ thálé?

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarrásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlē.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarrásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúngú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárра rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
-annóba, amanzi, alhátqum, boñgor

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ níñeníñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárра tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geedíyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Násir gárrá alkitááb. Násir gárra alkitááb.

Náfisa seqiñá misqué. Náfisa seqiñ misqué.

annó	aman	ñee	tqum
al	zi	ba	kqo
boñ	há	ra	ri
bon	dór	la	gó

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñgu taláta mbá rothi gíñ hozílá bolo tháñ.

1. Báñ hozílá bolo than.

2.

3.

Garra

-Yoom alqitnén náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Nuradíín**. Náñ maané na sqa sariñálo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ múa adé míñ tha almadíínayú thaayúeqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa múa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúeqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqí máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitaábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móóthágé dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Náñ shabaha hathúeqí sha náfaga hóhozá alqaadó?

-Haarathá haará alqaináátí hohozú mbá harra thá aañáñgamayú (masal mbá bolo, mbá waazó, mbá buluñú...dqañí millañ.)

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geediéqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dqoñoshígú ma agundí. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma alqitnêñ náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariñá wá-lá kqóóde. Gárrathá á thikqathá shambá kqodiné.

Sháñíne mbá pqílgaño alqadaqí.” Ané shíñ kqalá marthéqí “Alí alqádá shúúní ñínéñ maané.” Kúlu yóóm ñine pqílí hohózá alqadóqí.

Ndá pqilá hohózá alqadóqi?

Alyómámáñ á máábá ágarrañí kqalagagú shá máré madíña hohózá alqaadóqí álé múúfa marthé annatíja tháñ. Ahapqúnááthagú mádíña hohózá alqaadóqí ma pqishí u thíkqa annatíjá pqiishí.

Náñ kqalaga máábá agarrañí sha máré madíña hohoza alqaadóqi?

Nuradíín shíñ walá hozé ma pqishí. Annatíjá dáálá ñineqí mbá kqosqí min mbá áhapqunáqáthá ñinéñ maané. Mín mbá maadáné shúgó wá-lá ñine físh pqila hohózá alqaadóqi.

Náñ thikqagalá Nuradíín annatíja baalá ?

Kqabathá akqitho roothó míñ thá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. sqí	2. mee	3. kúr
faasqí	thabá	haara
amúare	meera	zaoqí
hohóz	kúrmuk	merere

Kqala geedíeqi máré thóóha roothá squriñí ma katabáqigú mbá dqafáré tha mbá hassóyuéqi.

- Sufia ñísha attób.
- Kaltûm dquooshá sqisqíaqi.
- A adé tha assúgú.

(Sufia ñíshi attób.)
 (Kaltûm dquoshi sqisqíaqi.)
 (A adi tha assúgú.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqí na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

- Zámzám shóli hu.
- Sábit gídi amúare.
- Fátqur bía bónдориу.

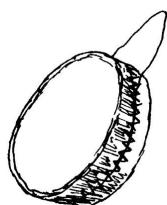

Sufia ñísha attób.

Kaltûm dquooshá sqisqíaqi.

A adé tha assúgú.

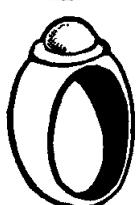
1.

___ (a) amanzi

2.

___ (b) boñgór

3.

1 (d) annóba

4.

___ (dq) alhátqum

1. Z

2. S

3. F

Garra

- Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.
- Kqala geedíeqí máre gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadimáñ hássálo áné madiñaqi tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha tháñgúnúñ gú dqokqo mbá ithíguqi thá sqasqariñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqariñale.
- Gárrathá áthikqathá gíñ gía alqarís mbá pqeshúogané.

- Náñ maalá Mákka?
- Wááné za míhi mbá ñííshagá máré amanzi?
- Náñ shabaha hathuéqí shá damaga bóngórí bolo u nágara?

Booloyú

- Kqala geedíeqí máré hoshala roothó akqíthó holí tháñgu tha assandúkqú. Hasqúlo akqíthó roothó mín tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí máre gia rootháñgúñgú tha akqíthó roothólo. Kqala geedíeqí mare gárra roothá katbo mare áhapqunááthéqi.

-amanzi, shiñír, waaza, agaamó

Alkqanúná roothó

- Kqala geediéqí máré thóóha roothá ma katabáláqigú mbá hassó tha mbá dqafareyúéqí.

Ibrahím thiñ tquqqa.	(Ibrahim thíña tquqqa.)
Ashúúní meri albúñ.	(Ashúúní mééroo albuñ.)
Alfáis hári thá Shirkqólé.	(Alfáis háároo thá Shirkqólé.)

Mákka

Gárrathá á thikqathá gíñ gía alqarís mbá pqeshuogané.

Mákka musháñ mmaané. Múnzumáñ zaaqígú thá alboshayú ámíhi níshiña amanzi. Á boñgórí damiñá báñ, bolo u nágara. Máré áha alqarís shinír gundi adáqí ma gídqí na sqíkqa na pqeshú.

Náñ maalá Mákka?

Wááné za míhi mbá nííshagá máré amanzi?

Náñ shabaha hathúéqí shá damaga bóñgórí bolo u nágara?

ndí	shi	al	aman
ris	mó	waa	zi
gi	agaa	ñír	di
má	néñ	fa	za

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Ibrahím thiñ tqukqa.

Ashúúní meri albúñ.

Alfáis hári thá Shirkqólé.

Akqusqo 10– Alqííd

Addárs 20 (Isbú 4)

- Yoom alqíd hathú tqórí á géérathá máábía?
- Yoom alqíd máábí alú geera phishía? nanóqí?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí márē hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táání: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárrraqiéqí kqíllíñ márē thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zííqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táání, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúlémuyú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíshí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geediéqí márē hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí márē madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra márē ma haliyú thá maabá agarrañile.

Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.

Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géedí ñgó akkadagú náñ shakqali márē u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí márē madíña assúra thárihuqi tháábá alú. Márē rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú márē fish márē kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí márē kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqúnuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá márē kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú márē kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madíña geedíeqí sha roothá squiriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárfákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali márē.

Násir yooma alqíd

thaā ra thé qí
thaarathéqí

shó kqóñ
shókqóñ

tqoor a
tqoora

a e i
o u

1. Agorthé _____.	shúní / shúlí
2. Yaasín _____.	fúúsáqí / fusaqi
3. Aagu _____.	ole / olé
4. Annúr gídi _____.	fuuda / fuutha

1. Ayú adáár gídi alqála

mákqedqe.

2.

3.

Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ shúni Násiréqí yooma alqid.
Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
Kqala geedíeqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
Mín tháló añgó kqala gadimáñeqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbałó baró ñgó kqala geedíeqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

-Násir gadí gárra shúlindu kámmu maané?
-Wááné kqalálá Assádikq shá máré záá thé geerayú?
-Náñ shabaha hathúéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Dqokqotha geedi alqídágú madí máré u shambá ayadiláné?

Násir yooma alqíd

Gárrathá á thikqathá gíñ shúni Násiréqí yooma alqíd.

Násir gadí thé Hómosha mbá gárra shúlindu holloñoníñ ñinéñ maa-né. Mbá gúdigané annihárá giilá alqíd walá pqishiga áñ sha áné ádá geera maabí tha alhíllayú. Múnzúmáñ maabí aháthé álá gia id addahía á áhaapqune Assádikq kqalagá “añ záá tha alqídú áñ geero maabí u á máábí dqóñondi dao hatháñé alfáta áné ádidiña hatháñ thaarathéqí.” Á Násir íísha u áné kqala “Walá ali adí na ali thé tqóórayú. Náñ maané na gíñ tqorlá thé? Walá maabí kqalí sha hú tqorí hasqúli misqué ñgúñá?”

Násir gadí gárra shúlindu kámmu maané?

Wááné kqalálá Assádikq shá máré záá thé geerayú?

Náñ shabaha hathúéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqi tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
-albírish, albámbar, ajják, alqankôl

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárra tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Gali thiñ eeshé.

Gali adí thiñ eeshé.

Agúrá adaarú adóqí.

Agúrá adaarú adí adó qí.

bí	al	bám	bar
aj	qan	rish	pqím
tqu	kqa	pqal	ab
fi	kól	ják	ri

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñígú 3 mbá rothi gíñgú giilá yooma
alqíd.

1. Maabí geerú alú yooma alqíd.

2.

3.

Garra

-Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóode. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Násir yooma alqíd**. Náñ maané na sqa sariñálo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariñó ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Náñ shabaha hathúéqí shá kqalgalá sha " hú tqrí hasqúli misqé ñgúñ? "

-Roothathá gíñgú giilá yoma alqíd?

-Hathu sqaabuiyu yoma alqíidá? Nánóqi?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqíqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géedíqi mbá dquoñoshígú ma agundí. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma atalatá náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárráña? Sqasqariñá walá kqóode. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Á Assádikq kqalagá “alí alqádáñkqanné míñ mbá ziaña míñ gábul ma hatháñ tqooré áñ geera maabí náfaqa hatháñ lakín walá dúrraqí.”

Náñ kqalágalá Assádikq shá ma hatháñ tqooré áñ geera maabí náfaqí?

Á máábi dqóñondi baró zááo máré thíkqogú ma álé kqaalatquqí u álé pqulága gíñ zié máré pqilá Násir míllañ máré kqalagá “Walá gíñ zíí tha alqádáñkqayúnno míñ shókqóñ adá ñgó gia alqíd thá geedíle.”

Ndálááthá pqílá Násir?

Á Násir baró mathá alú máré záá tha alqídu maré Assádikq. Máré záá máré sálla assalá alqidú u álégú daaagá alfáta. Mín mbálo baró máré tqoora ma maré álé geri maabí dqoñondí u ma álégú pqadi máré ashúkqulthi.

Mín mbá mathóólá Násirááthá míñ tha assalá alqidúyú náñ già máré?

Kqabathá akqithó roothó míñ tha rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. rá

2. fo

3. da

baráñi

giigí

húhúlú

alforía

maada

alkqomia

kquéeda

hábíthañ

sholá

Alkqanúná roothó

Kqala geediéqí mare thóóha roothá squriñí ma katabáláqigu mbá hassó tha mbá pqueriñiyúéqí

Ammá pqíli pqimpqíl. (Ammá adí pqíli pqimpqíl.)

Ádam pqadi didiné. (Ádam adí pqadi didiné.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,

Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róothá adiné tháñle.

Geedí kqillín máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillín baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillín roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

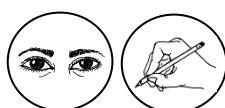
-Jawáhir pqili assalábia.

-Záinab be ñalúñ.

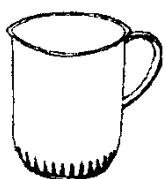
-Hámid dqiisqóqi tha arríha.

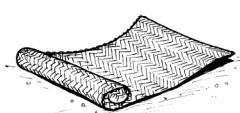
Ammá pqili pqimpqíl.
Ádam pqadi didíné.

1.

 (a) albírish

2.

 (b) alkúrsi

3.

 (d) ajják

4.

 (dq) alqankôl

1. J

2. Z

3. H

- Alqídá sqúllá ginbót 20 haaláhayú márrayá?
- Náñ áyadigaláne?
- Shañíné áyadilá ginbót 20 tha adáaráñgámayú?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aániyúlémuyú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíishí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geedíeqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma haliyú thá maabá agarrañile.
Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.
Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géedí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madíña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqunuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madíña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

Ginbót 20

ga ga né
gagané

al ha kú ma
alhakúma

pqi shi ga
pqishiga

a e i
o u

1. Maabí dqondí fari _____ .	shimiñ / shimiiñ
2. Múna hórí _____ .	gúndi / gúundi
3. Gafa olá _____ .	zíli / míli
4. Geedí thulé _____ .	thaayúéqí / thayúéqi

1. Yooma alqíd maabí kqithí

mia ñalu.

2.

3.

Garra

- Gárrathá á thikqathá gíñ kqala almudíírá álmadarasó geedí gárraqiéqí.
- Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
- Kqala geedíéqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
- Mín tháló añgó kqala gadimáñéqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadimáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbaló baró ñgó kqala geedíéqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
- Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

- Wáané gárralá Múnayá thé máré Alhídir?
- Ndá pqishiga alqíídá addinú bás?
- Náñ shabaha hathuéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

- Azzamaná roothó!**
- Allamathá geeruá alqíídú.

Ginbóót 20

Gárrathá á thikqathá gíñ kqalá almudíírá álmadarasó geedí gárraqiéqí.

Múna u Alhídir geedí gárra shúlindu hollóñoníñ tha almádarasá thá Gúumuyú ñinéñ maa máré. Alhídir walá pqishiga añ sha áné gia alqídá ashaqabú ílla mbá addinú bás ñinéñ pqishi ñinéqí míllañ. Múna shíñ Alqíidá ashaqabú u mbá addinú ñinéñ pqishi ñineqí.
Múnzumáñ almudíírá almadarasó aháthé áné kqala geedí gárraqiéqí “assabá ashaan maabí gii alqíidá sqúllá ginbót 20 áyú gadi áné adá pqlá maabi mártheqí máré zaaó tha alqíiduéqi.” Á Alhídir kqala Múnéqí “Walá adí pqúllíqi na ali.”

Wááné gárralá Múnayá thá maré Alhídir?

Ndá pqishiga alqíidá addinú bás?

Náñ shabaha hathuéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.
- Kqala geedíeqí máré kátaba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kátaba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukkúnúñ, mundí dqukkúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárра rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kátaba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- alqalam, maabi, attirimbíl, alqíd

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Madiñaqagágú sha walá rootha dqukkúnúñ níñéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé kataba álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárра tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Gadi dirshí.

Gadí adí dirshí.

Atqáira dqóñóshí.

Atqáira adí dqóñóshí.

al	qa	atti	qid
rim	al	lam	ki
maa	bi	tab	ihá
díg	ga	né	bíl

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñígú 3 mbá rothí gíñgú giilá yooma
íd addáhía.

1. Íd addáhía maabí sálلاqí mandáñ.

2.

3.

Garra

- Yoom ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóóde. Cárrathá áthikqathá shambá kqodiné.
- Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Ginbóót 20**. Náñ maané na sqa sariñálo? Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.
- Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ múa adé míñ tha almadíínayú thaayúéeqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa múa mbá buunágané.»
- Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéeqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.
- Kqala geediéqí máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitaábú ma álé garrala mbá ma assé
- Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.
- Dqokqothagú «Ndá gadari áné móóthágé dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóóda igeera kqillíñqi shúgo.
- Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

- Sqasqariñálé náñ agárráñné hathú?
- Ginbót 20 u iid ramadán ndí mbá pqishi hathúéeqí? Nánóqí?
- Shañíné áyadilá ginbót 20 tha adááráñgámayú?

Booloyú

- Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóóda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiña ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géédíqi mbá dñoñoshígú ma agundí. Kqóóda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariñá walá kqóóde. Gárrathá á thikqathá shambá kqodiné.

Á Múna shíñ kqalagá “Nánoqí walá pqúliñgañóneqi? Alí Alqíídá ásháqábá Itiópqia kqíllíñ ñinéñ maané.” Á Muna dqokqotha Alhídir “Madiño na gíñ áyadigalá Ginbóót 20yá?”

Ndá kqaláqí sha “Madiño na gíñ áyadigalá Ginbóót 20 ná?

Á Alhídir kqala “Alí sha álé hozá bás ñinéñ maaná!” Á Múna kqalagá “Alí sha shóliñó na gíñ áyadigaláne ñinéñ kqalgañóne sha walá pqúliñóqi.” Á Álhídir kqala Múnaeqí “Náñ maanédqá na gíñ áyadigaláne?”

Ndá kqaláqí sha maabí áyadi Ginbót 20 hohózéqí bás?

Á Múna pqula ñinéqí sha gíñ áyadigalá Ginbót 20 alyóómá múúfálá álhákumá zííqí hássi na Ihadíg adáár tháñ mbá gagané dárg alú tháñ u alyóómá hasqúloolá assalámá zííqí mbálé hássa ñinéñ maané.” Á Alhídir baró adá pqahó maabí máre u áné adó ma ñine pqishiga áñ tha alqíduéqí.

Náñ sqúllá alhakúúmá gaga Dárg alú?

Kqabathá akqithó roothó mínthá rootháléyúgú holí thá buluéqí.

1. lá	2. mo	3. ze
gabul	úúsaqí	walá
iisha	Homosha	alqííd
thiña	alfááta	Gííze

Akqanúná roothó

Kqala geediéqí máré thóóha roothá squriñí ma katabáláqigu mbá hassó tha mbá pqueriñiyúéqí.

- Ismaqíl méri ir. (Ismaqíl adí méri ir.)
- Háshim íli gorosh. (Háshim adí íli gorosh.)
- Abbá gídi shiñír. (Abbá adí gídi shiñír.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíéqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhulú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqíllíñ máré madíñna roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqíllíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqíllíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

- Eeshé giilá ma guguriña.
- Álí dáhhaqí.
- Madíína adaqí thá geerayú.

Ismaqíl méri ir.
Háshim íli gorosh.
Abbá gídi shiñír.

1.

(a) alqálam

2.

(b) maabí

3.

(d) attirimbíl

4.

(dq) alqíd

1.E	.
2.Á	.
3.M	.

-Alqíídá sqúllá Hidáár 29 áyadáhá márrayá?

-Náñ áyadigaláne?

-Wááné áyadiláne?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.

Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.

Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»

Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqíllíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqíllíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

Áhorathá aáñiyúlémeyúgú

Alhádaf: Gárra ñgó muusqa alhurúfá ma alú baabákq thá roothayú añgó moothá thá aañá sharíyúyú. Asalá roothá pqíishí añgó moothá aañá sharíyúyú u añgó dimma roothá squriñí tháñ.

Kqala geedíeqí máré hoshala roothá squriñí tháñ kqíllíñá máre. Kqala geedíeqí máré madqá roothá squriñí are tháábá ma álé gárra máré ma haliyú thá maabá agarrañile.

Roothú tháqi tha álú na roothá dqúgurí dqafaruqí róóthá squriñí ma dimma tha alkarrásá máreyú. Kqala gadímañéqí na aháthá né kataba roothá mbá dimma tha assabúra are.

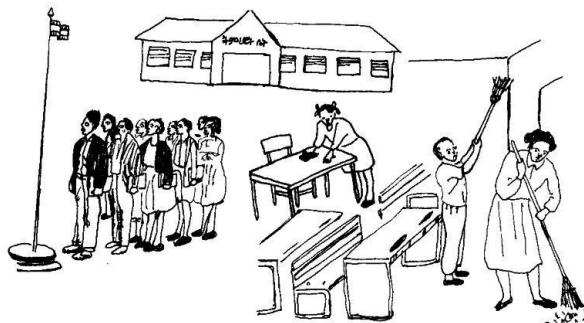
Rootha squriñí ahia geedí alúma pqishí sha míñ aañá thárnaqí tha alhárifá dqaañí ñinéñ thárnaqí u aañá kqodiné shíñ tha alqalamá hu ashuriñó! Ñinéñ kqodiné. Ñgó ada aañá zíí géédí ñgó akkadagú náñ shakqali máré u ñgó muusqa marthéqí.

Kataba

Kqala geedí kqíllíñéqí máré madíña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúrálo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish máré kataba gíñ ma assúra mán fish. Kqala geedímáñéqí máré kataba roothá squriñí. Máiñagágú sha walá rootha dqukqúnuñ ñinéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madíña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqe tha mbá dqááñí u aañá kqodíné tha alqalamá hu ashuriñó.

Kqala gadímañéqí ná garra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geedíyu añgó akkadagú náñ shakqali máré.

ñíí sho
ñíísho

shú ri ña
shúriña

dqo kqo tha
dqokqotha

a e i
o u

1. Are maada _____.	pqíshí / dqíshí
2. Borid kqoli _____.	úqûñ / uqûñ
3. Afanfé uuthá _____.	alfúúl / alhúúl
4. Kqunsqú hárañ _____.	sqaabí / sqabí

1. Geedí ílí.

2.

3.

Garra

-Gárrathá á thikqathá gíñ áyadigalá Hidáár 29.
Roothutháqi tha assábábá garragalá dqokqotha alú.
Kqala geedíéqí máré gárra sqasqariña thé bishiyú.
Mín tháló añgó kqala gadimáñéqí né garra sqasqariña ma halíyu u mbá gashí shakqala gú shúgo. Ma gadímáñ álé gárraqí á géédí madqá are tháábá. Mín mbałó baró ñgó kqala geedíéqí máré gárra dqokqotha u máré jaraba moothá thé alkarrásá maréyú.
Adá thé dqokqothale shambáló u ñgó dqokqotha geedi máré móótha dqokqotha. Kataba mootha thé assabúra are.

-Búshurááthá ándi almádarasá gárra máré thayú?
-Ndá ííshaqi shá bakqa adílá Muntá ha thé alqíídúéqí?
-Náñ shabaha hathúéqí shá adí sqikqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Dqoñóshathá náfar náfar á roothuthaqi tha gíñ shakqallá alú yooma alqíd.

Hidáár 29

Gárrathá áthikqathá gíñ áyadigalá Hidáár 29.

Abulkqásím, Búshra u Muntáha geedí ammá Hádía ñínéñ ma máré. Gárraqígú tha almádarasá thá Asósayú. Né kqalga máábí ágarrañígú “Ashan assabá Hidáár 29 ñinéñ maané máré ñíísho oorá alqadamaré u máré zááo tha almádarasúéqí máré shúriña assáf álá áyada alqíida ashaqabú.” Hidáár 29 alqída alkqomió mbá thíkqa máré alhoría tháñ ñinéñ maané. Shambá sqara áñ yom Hidáár 29 máré fáátqara u máré ñíísha oorí alqaadómáre. Á dídine kqalagagú “Geedíñkqo alqíídá shokqoñú ashan tha almedánú ñinéñ áyadiláné bakqa adílá Muntáha na ñine.” Máré dqokqotha didínémáre gíñ walá adigalá Muntáha tha alqídúéqí áné kqala márthéqí “Alí gadi niñelé ñinéñ maané.

Búshurááthá ándi almádarasá gárra maré thayú?

Ndá ííshaqi shá bakqa adílá Muntáha thá alqíídúéqí?

Náñ shabaha hathúéqí shá adí sqíkqí míñ thálé?

Azzamaná roothó!

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqí tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárра roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqí tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.
- Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ míñ thá rootha u máré hoshala tháñ míñ thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»
- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindúlé.
- Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámáréyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárра rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.
- almedáán, almobáil, alwárga, albáákqa

Kataba

- Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra tháríhuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ fish.
- Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ níñeníñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárfákqedqé tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.
- Kqala gadímáñeqí ná gárра tha alfásílú ma halíyu. Rooña thá geedíyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Abdála góri or.
Mulele múshí.

Abdála adí góri or.
Mulele adí múshí.

al	mo	mu	ga
shañ	me	boñ	dáán
baa	hi	báil	góر
dqaa	wár	dár	kqa

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squríñígú 3 mbá rothi alqíídagú holí thá assanayú.

1. Ginbót 20 alqíídá áshaqabú mmaané.

2.

3.

Garra

- Yoom ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóóde. Cárrathá á thikqathá shambá kqodiné.
- Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Hidáár 29**. Náñ maané na sqa sariñalo?
- Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.
- Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ múa adé míñ tha almadíínayú thaayúéeqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa múa mbá buunágané.»
- Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéeqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.
- Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitaábú ma álé garrala mbá ma assé
- Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.
- Dqokqothagú «Ndá gadari áné móóthágé dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóóda igeera kqillíñqi shúgo.
- Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

- Nañ shabaha hathúéeqí sha áyadigalá Hidáár 29?
- Wááné áyadilá Hidáár 29?
- Káán hathú mááthá ammá Hádía náñ giathá háthú?

Booloyú

- Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgole. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqithó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóóda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedigú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiñá ákqithó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqukqu ñgó géédíqi mbá dquoñoshígú ma agundí. Kqóóda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariña walá kqóóde. Gárrathá á thikqathá shambá kqodiné.

Náñ giiné tha almedánú?” Máré shíñ kqalagá “Ammá alí alqíídá alkqomiónné. walá kqalí sha musháñ u boñgór.” Á máábá ágarrañí wássála áné thíkqoo ma álégú kqaalatquqí u áné kqalagagú alqííd gíñ áyadi máábi kqílliñ ñinéñ maané.

Ndá thikqo Búshurááthá ma álégú kqaalatquqí thé dídiné-maréle?

Maré baró záá talátá máre tha almádarasúeqí máré shúriña assáf u máré záá tha almedánuéeqí. Máré háára haará adaarú u máré thámá ile ma agúrá alqikqlimú rothí u ma álé fári shimiñ shá máré gúdá ma pqishí u máré damu thabá attálmiéeqí u assalaméeqí.

Náñ gíá géédí thé almedáánú?

Mín mbá kqóódá águrá alqikqlimú shiminákqedqezi álé hózá hooházá alkqomiogú. Abulkqásimááthá hozaqígú. Mín mbá kqóodalá aré máré mathá thé márthéeqí u máré pqaada abúnaathá.

Ndá fara maabíé shimiñ thé almedáánú?

Kqabathá akqithó roothó míñ thé rootháléyúgú holí thé buluéeqí.

1. shí	2. bu	3. di
zííqí	dírshí	assabún
tháma	gaziiñä	buli
tqukqa	didqí	albúñ

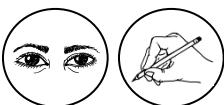
Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré thóóha roothá squriñí ma katabáláqigú mbá pqueriñi tha mbá hassóyúéqí.

Gali adí húshí álu. (Gali húshí álu.)

Niñé adí pqálí. (Niñé pqálí.)

Mia adí fi bóríd. (Mia fi bóríd.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra,

Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhúlú máréqi thá róothá adíne tháñle.

Geedí kqillín máré madíña roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñó märénaí tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñólá thabá alú hu. Dqokqotha kqillín baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífá ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillín roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

-Geedi gidi alhoríá algirayó.

-Núra gii alqabaré.

-Ihádig gaga Dárg alú.

Gali adí húshí álu.

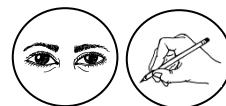
Niñé adí pqálí.

Mia adí fi bóríd.

1.

(a) almedáán

2.

(b) almobáil

3.

(d) alwárqa

4.

(dq) albaakqa

1.G	.
2.N	.
3.I	.

- Hathú pqishiga áñ yom alqídá?
- Náñ ápqishiñi hathué añ yom alqíd?
- Náñ giihá yom alqíd?

Ijahaza garraéqí

Kqala geedíeqí máré hoshala assúrálégú tháñ. Dqokqotha: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqasqariñalé?» Bakqá ágéédíñgunúñ jerabá moothá.
Hoshala rootha alú tháñ, dqokqotha geedí ndá gadari shá áné gárra ma álé pqadiñogú.
Dqokqothagú táaní: «Náñ shabaha háthuéqí shá rothí sqsqariñalé?»
Hoshala rootha fiilí tháñgú, kqala geedí gárraqiéqí kqillíñ máré thama thabá alúmáré thá akqithó roothó alú mbá zíiqí alqáwal thá rootha fiilíyú, Ndá gárrané? Táaní, ndá gárra rootha kqillíñ. Shakqalathá akqithó roothó alú 2 u 3 shambalo.

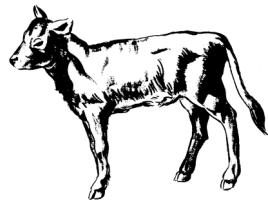
Garra

- Gárrathá á thikqathá gíñ pqilaga gadi abba ané yooma alqíid.
- Móótha roothá holiyu thá sqasqariñayú u ñgó kataba tha assabúra are. Dqokqotha geedi máré gárra ñóqí.
- Roothu tháqí thá gíñ garragalá dqokqotha alú
- Aásalagadí dqukqúnúñ áné gárra sqasqariña. Ma gadilo álé gárraqí kqala geedí kqillíñeqí máré shíñ madqá are tháábá tha alkítáábá máreyú. Kqalagágú «mín mbá kqallísha «shuriñahu» gadi garraqí ná ashuriñá garra hu u á fágada ma thabá alúñgáma zíiqí áñá shúriñó gadi hu.»
- «Láázim hathú madqatha are tháábá kqillíñáñgáma sha ali asal gadimáñ ná garra áñá shúriñola hu walá madíyú ná maañgo.»
- Añ gárrathá sqasqariñalé shúgó lámin áné kqóoda. Mín mbá gárrala sqasqariñá dqokqothá geedí dqokqóthá ithiguqi thá sqasqariñale!

- Wááné adaga gadiqi thá oorá tqokqolóle?
- Náñ walá adaga gadi tha alqíidú?
- Náñ shabaha hathuéqí sha adí sqíkqí míñ thálé?

Iid alfátqur

hoo fa
hoofa

mu gúñ
mugúñ

há shi ñá gi
háshiñági

Gárrathá á thikqathá gíñ pqilaga gadi abbane yooma alqíid.

Shokqóñ ali shúnga áñ míllañ. Alyómá shokqoñú yom alqídá alfátqur ñínéñ maané. Gíidí ashan alyómá láfí hoofa alú tháñ ñínéñ maóóné né kqallí abbáéqí sha áahóófa. Á abbá íshíageqí shá bakqá hófílí. Roothálé ñinéñ mílthiñógi bishi. Tha assábabálé míñ mbá sqaróó áñ geedí kqíllíñ ñíísha oorí tqokqoló mbá áyadi máréqi tháñ u maré tqoora ma áléqú geri maabí dqañondí.

Ali shíñ walá aañíshóó oorá tqokqolóñkqo. Oorá gabulú mbá diidqí ñinéñ ñííshóólí. Walá aafísh geerá maabí dqañondí alqídéqí. Mín mbá thíkqolági á abbá ma ali álé ñíshi oorá diidqí u mbá fágadáné sha walá ali adíshé tha alqíidú áné pqilági. Áákqásha sha ali adí tha alqíiduéqí ááñísha oorá tqokqolóñkqó u áqadá thá buliyúéqí.

Wááné adaga gadiqi thá oorá tqokqolóle?

Náñ walá adaga gadi tha alqíidú?

Náñ shabaha hathuéqí sha adí sqíkqí míñ thálé?

Alkqanúná roothó

- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú ndí rootha u rootha akqithó namuqigú. Roothuthaqi tha alú na almaqánámáré.
- Kqala geedíeqí máré gárra roothá squruñí wálla rootha akqitho u ñgó dqokqothagú. Roothuthaqi tha alú na adqáfaruámáré.

Rootha adqañthiña

- Kqala geedíeqí kqillínámáré máré hoshala akqithó roothó zííqí tháñ tha assandúkqú u máré madiñaqi tháábá alú mbá zííqí alqáwal.

Á geedi kqala rootha u máré hoshala tháñ mín thá rootha u máré hoshala tháñ mín thá akqithó roothóyú «Ndá thikqinagéqí?»

- Kqalagágú máré kataba rootha tha alkarásámáréyú. Kqooda assúra kqíllíñqí thá thoñorindulé.

Kqala geedíeqí máré kataba roothá thikqi maré thá akqithó roothózííqiyú tha assandúkqú tha alkarásámareyú. Kqalagagú sha máré gadari máré thikqa rootha arbaraqá u mungúnúñgú! Kataba rootha kqíllíñ tha assabúra are mbá zííqí tha alkítáábú (rootha dqukqúnúñ, mundí dqukqúnúñ). Nafaqaqi tha almastqara! Dqokqotha géedí dqafaruqígú máré gárra rootha tha assabúra are. Kqala geedíeqí máré kataba róóthá mbá walá zííqí geedíeqí máré muusqa móóthámáré tha mbá zííqí tha assabúra are.

-mugúñ, buli, hoñhoñ , albúñ

Kataba

Kqala geedi kqíllíñeqí máré madiña assúra thárihuqi tháábá alú. Máré rootha assúralo náñ maané u almáslá sqasqaríñó. Daagá azzámangú máré fish kataba gíñ ma ássura mañ físh. Kqala geedímáñeqí máré kataba roothá squriñí. Mádiñagágú sha walá rootha dqukqúnúñ nínéñ ma assé. Kqalagagú bakqá máré kataba roothá squriñí tha alkarrásá máreyú. Daagá azzámangú máré kataba tha assátqur alú ma pqishí. Madiña geedíeqí sha roothá squriñí ma kqallá sha álé katabá álé tharaqi na alhárifákqedqué tha mbá dqááñí u aañá kqodiné tha alqalamá hu shuriñó.

Kqala gadímáñeqí ná gárra tha alfásilú ma halíyu. Rooña thá geediyú ñgó akkadagú náñ shakqali máré.

Mugúñ fiiqí.

Rô bidí.

Mugúñ adí fiiqí.

Rô adí bidí.

mu	ma	li	ri
rañ	al	ra	hoñ
bu	ba	hoñ	gúñ
gar	qíid	búñ	fi

1.

3.

2.

4.

Kátabathá roothá squriñígú 3 mbá rothi alqíídá
almádarasó.

1. Agúrá almádarasó rothí.

2.

3.

Garra

-Yooma ataláta náñ sqúllá sqasqariñá mbá garraña? Sqasqariñá walá kqóóde. Gárrathá áthikqathá shambá kqodiné.

-Yoom attalatá hatáñ gárra sqasqariñá kqalgalá **Iid alfátqur**. Náñ maané na sqa sariñálo?

Roothutháqi tha assábábá gárragalá dqokqotha alú.

Masal kqala geedíeqí shúgo. «múnzumáñ müsa adé míñ tha almadíínayú thaayúéqí. Ma alé adí né maada gíñmáñi áné buuna. Gárrathá sqasqariñálé thikqathá giñ bakqa müsa mbá buunágané.»

Kqala geediéqí máré gárra sqasqariña thá bishiyúéqí máré ziá shambá ithigu maréqí máré gárra buá sqasqariño ma dqukqúnúñ.

Kqala geediéqi máré madqá roothá ma katabá aré tháábá tha alkitáábú ma álé garrala mbá ma assé

Dqokqotha geedi máré gárra dqokqotha ñalú márthéqí u ñgó daagá azzámangú máré tqirthiña mootha. Dqokqotha gadí máñ áné gárra dqokqothá zííqi thá buluéqi.

Dqokqothagú «Ndá gadari áné móótháge dqokqothalé?» dqokqothagú fish ma gidi móóthá máñgú tááni. Kqóoda igeera kqillíñqi shúgo.

Ñgó baró dqokqotha geedi dqokqothagú ithiguqi thá igeeralé.

-Sgasqariñálé náñ agarrañné hathú?

-Nañ ápqishiñ hathué añ yooma alqííd?

-Náñ shabaha hathuéqí sha kqalagalá gadíeqí sha bakqa hófiné?

Booloyú

Kqaba akqithó roothó thá ígeerá roothóyuú Kqala geedíeqí máré gárra ákqitho roothóma halíyu tha ñgóle. Kqala geedíeqí máré madíña roothá zííqí alqáwal tháábá alú tha assandúkqú u ñgó kqalagagú máré gárra rootha ma halíyu. Dqokqothagú: «kámmu ákqíthó roothó zííqí tha rootháléyú?» Biathaga thabáyú! Kqóoda rootha kqillíñqi shúgo. Garra akqithó roothó u ñgó dqokqotha geedígú: «Hoshalathá mundí zííqí tháñ alqáwal. Ndí roothá thíkqiña ákqíthó roothó namuqi thayú?» kqalagagú máré madíña roothaqi tháábá alú. Dqokqotha geedíñgúnúñgú máré móótha. Bakqá dqúkqu ñgó géédíqi mbá dqoñoshígú ma agundí. Kqóoda ígeeraqí kqillíñ shúgo.

Yooma alqitnêñ náñ sqúllá sqasqariñá mbá gárraña? Sqasqariñá wála kqóóde. Gárrathá á thikqathá shambá kqodíné.

Mín mbá wássálálí thá buliyú ma ali álé gérí buli ndu á hú horági áás-qikqá thá zureyúeqí á óorañkqó diidqa. Mín mbá maadálíne sha di-idqé shuthalí alú u gísqálí. Mín mbá náádalíne áábuthá thá buliyúeqí shá gísqaqí. Ma ali álé gísqiqi á múgun adó áné thiñagé ooráñkqoqi.

Náñ diidqága óora gádú?

Mín mbá gísqalíqi áqadó shá ñíísha ooráñkqo ááthíkqo ma thiñá múgun. Mín mbálo baró á bishi miilagi u áámathó thaayúeqí ma ali álé beeqí. Sha walá ali haalá abbá ndú walá ali pqiishágá áñ míhil geedí kqíllíñ yom alqídále.

Nañ adóga gadi ma álé beeqí thaayúeqí?

Walá ali áyadóóqi thá geedíle. Mín mbá thíkqoolágá ábbá ma ali álé beeqí áné háshiñagi alú u áné kqalagéeqí sha gíñ ñíshóóganégeqí bakqá hófilí ashan bakqá dúrralíqi u ashan geedí walá pqishí shá máré hóófa kúllu yóm ñinéñ maané.

Ndá háshíñá gadi alú?

a e i
o u

Kqabathá akqithó roothó mín thá rootháléyúgú holí thá buluéeqí.

1. pqim

2. ri

3. ha

pqaada

shuriña

pqimpqíl

albírish

assabá

asháqab

shimiñ

pqaha

holí

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré thóóha róóthá squriñi ma katabáláqigú mbá pperiñi tha mbá hassóyueqí.

- Buli adí hórí. (Buli hórí.)
- Hulañ adí fiiqí. (Hulañ fiiqí.)
- Úmar adí márshí. (Úmar márshí.)

Rootha adqañthiña

Kqala geedíeqí máré garra rootha tha bishiyú u ñgó dáágá azzamangú máré garra, Dqokqothagú máré hoshala assúrá zíiqí tháñ alqáwal u ma álé áhülú máréqi thá róóthá adíne tháñle.

Geedí kqillíñ máré madíñä roothaqí tháábá alú mbá shabaha márthéqí shsa ma assé u ñgó akkada mandáñ aañá madíñö márénai tháábá álú. Dqokqotha gadí dqukqúnúñ áné garra rootha aañá á shúriñolá thabá alú hu. Dqokqotha kqillíñ baró ma móótha maré namuqí tha mbá gádí garraróqíle, ma namuqi na móóthámáré ñgó adá fish róótha máñéqí.

Rootha u alhárif

Garra rootha arabaqágú taláta marrát u ma geedi álé shíñ nafaqaqígú tha alkítáábá máré.

Tha alharífä ma daadó mbá zíiqí alqáwal pqadí maré sha máré kátaba roothá tha alkaráásámaréyú.

Mín mbá katabí geedí kqillíñ roothá squruñí taláta tha alkaráásámaréyú, Ñgó kqala gágú máré muusqa moothá katabó máré. Kámmu mbá pqiishí?

- Rauda gahí uqûñ.
- Usmán gidí ajjíbbá tqokqoló.
- Ebirahím shibili mia.

Buli **adí** hórí.
 Hulañ **adí** fuiqí.
 Úmar **adí** márshí.

1.

   (a) mugúñ

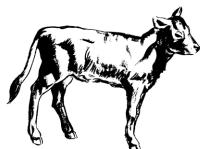
2.

   (b) buli

3.

   1 (cd) hoñhoñ

4.

   (dq) albúñ

1.R

2.U

3.E

Garra

Roothútháqi tha gíñ gárragálá dqokqotha alu.

Kqala geedíeqí máre gárra sqasqariña tha bishiyú. Mín mbálo ñgó dqokqotha gadimáñ hássálo áné madiñaqi tháábá alú. Ñgó baró dqokqotha tháñgúnúñ gú dqokqo mbá ithíguqi thá sqasqaríñale. Daokqothá ithíguqi tha sqasqaríñale.

-Gárrathá áthikqathá gíñ hiibágálá Ábdállá.

-Wáané pqishi Ábdállé áñ yooma alqíd?

-Náñ damá máábí pqaadá Ábdállá?

-Náñ shabaha hathuéqí shá náfaqagá alqankôl?

Booloyú

Kqala geedíeqí máré hoshala roothó akqíthó holí tháñgu tha assandúkqú. Hasqúlo akqíthó roothó míñ tha assadúkqú ñgó kátaba tha assábúúra aré ma almásal. Ñgó baró kqala geedíeqí máre già rootháñgúñgú tha akqíthó roothólo. Kqala geedíeqí mare gárra roothá katbo mare áhapqunááthéqi.

Alkqanúná roothó

Kqala geedíeqí máré thóóha roothá squriñí ma katabáláqigú mbá hassó tha mbá pqueriñyúéqí.

Ammá pqíli pqimpqíl. (Ammá adí pqíli pqimpqíl.)

Ádam pqadi didíné. (Ádam adí pqadi didíne.)

Abbá gídi shiñír. (Abbá adí gídi shiñír.)

Abdálla

Gárrathá á thikqathá gíñ hiibágalá Abdálla.

Abdálla gadí mmaané. Yooma alqíid walá pqishiga tqóóra. Íllá áné adá thá almedáánú u thá buliyú. Múnzúmáñ ámúguñ shúkquthiña alú na hiibá. Á maabí dami alqankôlgú thúló máré pqaada.

Wááné pqishi Abdállé áñ yooma alqíid?

Náñ dama máábí pqaadá Abdálla?

Náñ shabaha hathúéqí shá náfaqaga alqankôl?

al	bu	mu	atti
rish	qííd	ra	báil
bíl	búñ	li	gúñ
hoñ	rim	mo	bí

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Ammá pqili pqimpqíl.

Ádam pqadi didíné.

Abbá gídi shiñír.

